T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMININ UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE UYGULANABİLİRLİĞİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Arzu İNSAN

DANIŞMAN
Doç. Dr. Coşkun KÜÇÜKTEPE

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Eğitim Programları ve Öğretim, Tezli Yüksek Lisans Programı

Haziran, 2023

TEZ KABUL VE ONAYI

Arzu İNSAN tarafından, **Doç. Dr. Coşkun KÜÇÜKTEPE** danışmanlığında hazırlanan *"OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMININ UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE UYGULANABİLİRLİĞİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ "* başlıklı bu çalışma, jürimiz tarafından **23/06/2023** tarihinde yapılan sınav sonucunda **oy birliği** ile başarılı bulunarak **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

Tez Jürisi

		İmza	**Sonuç**
DANIŞMAN	Doç. Dr. Coşkun KÜÇÜKTEPE İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı		☒ Kabul ☐ Ret
ÜYE	Doç. Dr. Hüseyin SERİN İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı		☒ Kabul ☐ Ret
ÜYE	Doç. Dr. Bülent ALCI Yıldız Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı		☒ Kabul ☐ Ret

Canım Aileme ithaf ediyorum…

BÜTÇE DESTEKLERİ

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMININ UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE UYGULANABİLİRLİĞİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Bu tez çalışması için herhangi bir kurumdan bütçe desteği alınmamıştır.

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam boyunca tecrübelerini ve bilgilerini benimle paylaşan, yardımlarını ve desteklerini esirgemeyen, bilimsel yaklaşımlarıyla, değerli görüş ve önerileriyle beni yönlendiren, kendisinden çok şey öğrendiğim saygı değer danışmanım Doç. Dr. Coşkun KÜÇÜKTEPE'ye içten teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca uzaktan eğitim sürecinde gün, saat kavramı olmadan engin bilgileri ve özverili yaklaşımlarıyla meslek hayatıma daha geniş perspektiften bakmamı sağlayan değerli hocalarım Doç. Dr. Kerim KARABACAK ve Doç. Dr. Hülya YILDIZLI'ya teşekkür ederim

Tez sürecinde her zaman bilgi paylaşımında bulunduğum ve her aşamada motive edici yaklaşım sergileyen arkadaşlarım Leyla AKIN ve Sertaç IRMAK'a, araştırmaya katılan ve yardımcı olan okul öncesi öğretmenlerine destekleri ve katkıları için teşekkür ederim.

Hayatımın her anında yanımda olan, beni yetiştirip bugünlere getiren, benimle bu süreci paylaşan kıymetli aileme sonsuz şükranlarımı sunuyorum.

Haziran 2023 Arzu İNSAN

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

TEZ KABUL VE ONAYI ..... **ii**
BÜTÇE DESTEKLERİ ..... **iv**
TEŞEKKÜR ..... **v**
İÇİNDEKİLER ..... **vi**
ŞEKİL LİSTESİ ..... **ix**
TABLO LİSTESİ ..... **x**
SİMGE VE KISALTMA LİSTESİ ..... **xi**
ÖZET ..... **xii**
ABSTRACT ..... **xiv**
1. GİRİŞ **1**
1.1. PROBLEM DURUMU 1
1.2. AMAÇ/PROBLEMLER/ALT PROBLEMLER 3
1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ 4
1.4. VARSAYIMLAR 6
1.5. SINIRLILIKLAR 6
1.6. TANIMLAR 6
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE **8**
2.1. EĞİTİM PROGRAMI 8
2.1.1. Öğretim Programı 9
2.1.2. Ders Programı 9
2.1.3. Resmi Program 9
2.1.4. Örtük Program 10
2.2. EĞİTİMDE PROGRAM GELİŞTİRME 10
2.3. ERKEN ÇOCUKLUK VE OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ, TANIMI VE ÖNEMİ 12
2.4. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI 13
2.5. TÜRKİYE'DE OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMLARI 14
2.5.1. 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı 15
2.6. UZAKTAN EĞİTİM 24

2.7. COVİD-19 SÜRESİNCE UZAKTAN EĞİTİM 25
2.8. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR 26
3. YÖNTEM 32
3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ 32
3.2. EVREN VE ÖRNEKLEM 32
3.3. VERİLERİN TOPLANMASI 34
3.3.1. Veri Toplama Aracı 34
3.3.2. Veri Toplama Süreci 35
3.4. VERİLERİN ANALİZİ 36
4. BULGULAR 37
4.1. Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Programında Yer Alan Gelişim Alanlarındaki Kazanımlarla İlgili Etkinliklerin Öğretmen Görüşlerine Göre Uygulanma Durumuna İlişkin Bulgular 37
4.2. Uzaktan Eğitim Sürecinde Uygulanan Etkinliklerde, Çocukların Bilgi Ve Beceri Kazandığı Alanların Öğretmen Görüşlerine Göre Etkili Olma Durumuna İlişkin Bulgular 39
4.3. Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Bilişsel, Dil, Sosyal Duygusal, Motor, Özbakım Alanına Yönelik Uygulanan Etkinliklerin Öğretmen Görüşlerine Göre Çocukların İlgili Kazanımları Gerçekleştirmesinde Ne Derece Etkili Olduğuna İlişkin Bulgular 41
4.4. Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Etkinliklerin Öğretmen Görüşlerine Göre Uygulanma Durumuna İlişkin Bulgular 43
4.5. Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Kavramların Öğretmen Görüşlerine Göre Öğretilebilme Durumuna İlişkin Bulgular 46
4.6. Uzaktan Eğitim Uygulamaları Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Etkinlik Planı, Günlük Eğitim Akışı, Aylık Plan, Özel Gereksinimli Çocuklar için Uygulama Eğitimi, Belirli Günler ve Haftalar, Aile Katılımına Yönelik Uygulamaların Öğretmen Görüşlerine Göre Ne Derece Uygulandığına İlişkin Bulgular 49
4.7. Okul Öncesi Eğitimi Programında Yer Alan Ölçme Değerlendirme Çalışmalarının Uzaktan Eğitim Sürecinde Öğretmen Görüşlerine Göre Uygulanabilme Durumuna İlişkin Bulgular 52
5. TARTIŞMA 55
5.1. Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Programında Yer Alan Gelişim Alanlarındaki Kazanımlarla İlgili Etkinliklerin Öğretmen Görüşlerine Göre Uygulanma Durumuna İlişkin Tartışma 56
5.2. Uzaktan Eğitim Sürecinde Uygulanan Etkinliklerde, Çocukların Bilgi Ve Beceri Kazandığı Alanların Öğretmen Görüşlerine Göre Etkili Olma Durumuna İlişkin Tartışma 57
5.3. Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Bilişsel, Dil, Sosyal Duygusal, Motor, Özbakım Alanına Yönelik Uygulanan Etkinliklerin Öğretmen

Görüşlerine Göre Çocukların İlgili Kazanımları Gerçekleştirmesinde Ne Derece Etkili Olduğuna İlişkin Tartışma 58

5.4. Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Etkinliklerin Öğretmen Görüşlerine Göre Uygulanma Durumuna İlişkin Tartışma 59

5.5. Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Kavramları Öğretmen Görüşlerine Göre Öğretilebilme Durumuna İlişkin Tartışma 61

5.6. Uzaktan Eğitim Uygulamaları Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Etkinlik Planı, Günlük Eğitim Akışı, Aylık Plan, Özel Gereksinimli Çocuklar için Uygulama Eğitimi, Belirli Günler ve Haftalar, Aile Katılımına Yönelik Uygulamaların Öğretmen Görüşlerine Göre Ne Derece Uygulandığına İlişkin Tartışma 62

5.7. Okul Öncesi Eğitimi Programında Yer Alan Ölçme Değerlendirme Çalışmalarının Uzaktan Eğitim Sürecinde Öğretmen Görüşlerine Göre Uygulanabilme Durumuna İlişkin Tartışma 65

6. SONUÇ VE ÖNERİLER 68

6.1. SONUÇ 68

6.2. ÖNERİLER 69

6.2.1. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler 69

6.2.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler 70

KAYNAKLAR 71

EKLER 83

Ek-1. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMININ UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNE UYGULANABİLİRLİĞİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ ANKETİ 83

Ek-2. İNTİHAL RAPORU İLK SAYFASI 88

Ek-3. ETİK KURUL İZİN YAZISI 89

Ek-4. KURUM İZNİ YAZILARI 90

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa No

Şekil 2.1: Eğitimde Program Geliştirme Ders Notlarından Uyarlanmıştır…….9

Şekil 2.2: MEB Yeni Program Geliştirme Modeli (MEB, 2004)……11

TABLO LİSTESİ

Sayfa No

Tablo 3.1: Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri…….33
Tablo 4.1: Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Programında Yer Alan Gelişim Alanlarındaki Kazanımlarla İlgili Etkinliklerin Öğretmen Görüşlerine Göre Uygulanma Durumuna İlişkin Bulgular……..37
Tablo 4.2: Uzaktan Eğitim Sürecinde Uygulanan Etkinliklerde, Çocukların Bilgi Ve Beceri Kazandığı Alanların Öğretmen Görüşlerine Göre Etkili Olma Durumuna İlişkin Bulgular……..39
Tablo 4.3: Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Bilişsel, Dil, Sosyal Duygusal, Motor, Özbakım Alanına Yönelik Uygulanan Etkinliklerin Öğretmen Görüşlerine Göre Çocukların İlgili ……42
Kazanımları Gerçekleştirmesinde Ne Derece Etkili Olduğuna İlişkin Bulgular
Tablo 4.4: Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Etkinliklerin Öğretmen Görüşlerine Göre Uygulanma Durumuna İlişkin Bulgular…….44
Tablo 4.5: Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Kavramların Öğretmen Görüşlerine Göre Öğretilebilme Durumuna İlişkin Bulgular…….47
Tablo 4.6: Uzaktan Eğitim Uygulamaları Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Etkinlik Planının Öğretmen Görüşlerine Göre Ne Derece Uygulandığına İlişkin Bulgular……50
Tablo 4.7: Okul Öncesi Eğitimi Programında Yer Alan Ölçme Değerlendirme Çalışmalarının Uzaktan Eğitim Sürecinde Öğretmen Görüşlerine Göre Uygulanabilme Durumuna İlişkin Bulgular…….52

SİMGE VE KISALTMA LİSTESİ

Simgeler **Açıklama**

f : Frekans

% : Yüzde

Kısaltmalar **Açıklama**

ERG : Eğitim Reformu Girişimi

EBA : Eğitim Bilişim Ağı

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

NAEYC : National Association for the Education of Young Children

OBADER :Okul Öncesi Eğitimle Bütünleştirilmiş Aile Destek Eğitim Rehberi

OECD :The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

YÖK : Yüksek Öğretim Kurumu

SSPS : Statistical Package for the Social Sciences

UNESCO : The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMININ UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE UYGULANABİLİRLİĞİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Arzu İNSAN

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Eğitim Programları ve Öğretim, Tezli Yüksek Lisans Programı

Danışman : Doç. Dr. Coşkun KÜÇÜKTEPE

Bu araştırma Milli Eğitim Bakanlığı 2013 Okul Öncesi Eğitim Programının uzaktan eğitim sürecinde uygulanabilirliğine ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemek amacı ile yapılmıştır. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Fatih ilçesine bağlı resmi ve özel anaokulu, bünyesinde anasınıfı bulunan ilkokul ve ortaokullarda görev yapan, COVİD-19 sürecinde uzaktan eğitim yapan 121 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada literatür taraması yapıldıktan sonra veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen "Okul Öncesi Eğitim Programının Uzaktan Eğitim Sürecine Uygulanabilirliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri" anketi kullanılmıştır. Anket kapsamında öğretmenlerden uzaktan eğitim sürecinde Okul Öncesi Eğitim programında yer alan, kazanımlar, kavramlar, etkinlikler, belirli günler ve haftalar, ölçme-değerlendirme çalışmaları, aile katılım çalışmalarını uygulama durumlarını derecelendirmeleri istenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen veriler frekans (f) ve yüzde (%) alınarak, betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Verilerin analizinde SPSS For Windows Version 21-22 paket programı kullanılmıştır. Anketi uygulamak için gerekli izinler alındıktan sonra "Okul Öncesi Eğitim Programının Uzaktan Eğitim Sürecine Uygulanabilirliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri" anketi, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında çoğaltılarak İstanbul ili Fatih ilçesinde bulunan resmi ve özel bağımsız anaokulu, ilkokul ve ortaokula bağlı anasınıflarında görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenlerine okul idareleri kanalı ile ulaştırılmıştır. Araştırma sonucunda bilişsel gelişim, dil gelişimi, sosyal duygusal gelişim alanındaki kazanımlara

ulaşılabilidiği ve etkinliklerin genel olarak uygulandığı, motor gelişim alanı ve özbakım becerilerinde daha az uygulama yapılabildiği, programdaki etkinlik çalışmalarında Matematik, Fen, Türkçe, Okuma-Yazma, Müzik, Sanat alanındaki etkinliklerin çoğunlukla uygulandığı, Oyun, Drama, hareket, alanındaki etkinliklerin az uygulandığı, alan gezileri etkinliklerin uygulanamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Programda yer alan kavramların uzaktan eğitim sürecinde genel anlamda öğretilebildiği, programda yer alan değerlendirme çalışmalarında ise zorluklar yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır. Programlar oluşturulurken ve güncellenirken programın uygulayıcısı olan öğretmenlere daha fazla program geliştirme çalışmalarında yer verilmesi konusunda öneride bulunulmuştur.
Haziran 2023 , 106 sayfa.

Anahtar kelimeler: Okul öncesi eğitim, uzaktan eğitim, eğitim programı, okul öncesi eğitim programı

ABSTRACT

M.Sc. THESIS

TEACHER'S OPINIONS ON THE APPLICABILITY OF THE PRE-SCHOOL CURRİCULUM IN THE PROCESS OF DISTANCE EDUCATION

Arzu İNSAN

İstanbul University-Cerrahpaşa

Institute of Graduate Studies

Department of Educational Sciences

Curriculum and Instruction, Master's Program with Thesis

Supervisor : Assoc. Prof. Dr. Coşkun KÜÇÜKTEPE

This study was conducted to determine teachers' views on the applicability of the Ministry of National Education 2013 Preschool Education Program in the distance education process. Descriptive survey model was used in the study. The sample of the study consists of 121 preschool teachers working in public and private kindergartens, primary and secondary schools with kindergartens in Fatih district, who are engaged in distance education in the COVID-19 process. After the literature review, the "Teacher Opinions on the Applicability of the Preschool Education Program to the Distance Education Process" questionnaire developed by the researcher was used as a data collection tool. Within the scope of the questionnaire, teachers were asked to rate their implementation of the acquisitions, concepts, activities, specific days and weeks, measurement and evaluation studies, and family participation studies in the Preschool Education Program in the distance education process. The data obtained as a result of the research were analyzed with the descriptive analysis method by taking frequency (f) and percentage (%). SPSS For Windows Version 21-22 package program was used for data analysis. After obtaining the necessary permissions to administer the questionnaire, the "Teacher Opinions on the Applicability of the Preschool Education Program to the Distance Education Process" questionnaire was reproduced in the 2021-2022 academic year and delivered to preschool teachers working in public and private independent kindergartens, primary and secondary schools in Fatih district of Istanbul province through school administrations. As a result of the research, it was concluded that the achievements in the fields of cognitive development, language development, social emotional development could be reached and the activities were generally applied, less application could be made in the

field of motor development and self-care skills, activities in the fields of Mathematics, Science, Turkish, Literacy, Music, Art were mostly applied in the activity studies in the program, activities in the field of Play, Drama, movement, activities in the field were applied less, field trips activities could not be applied. It was concluded that the concepts in the program can be taught in the distance education process in general, and that there are difficulties in the evaluation studies in the program. It was suggested that teachers, who are the implementers of the curriculum, should be included more in curriculum development studies while creating and updating the programs.

June 2023, 106 pages.

Keywords: Preschool education, distance education, cirriculum, cirriculum of preschool education

1. GİRİŞ

1.1. PROBLEM DURUMU

Eğitim, birey ve topum için belli amaçlar doğrultunda planlanan bir süreçtir. Eğitimde niteliği ve düzeyi artırmada eğitim program tasarıları önemli bir yere sahiptir. Eğitim programları; toplumun ihtiyaçlarını çağdaş kuram ve yaklaşımlar çerçevesinde bilim ve teknolojinin ışığında değerlendirilmeli ve geliştirilmelidir. Bu sayede nitelikli insan gücü yetiştirmek mümkün olabilir (Gürkan, 2012).

Çağdaş eğitim sistemlerinin temel amacının, topluma bilgi seviyesi yüksek, yapıcı, yaratıcı, problem çözme becerilerine, bireysel ve evrensel bir kültüre sahip, sağlıklı ve kaliteli insanlar yetiştirmek olduğu kabul edilmektedir. Eğitim sürecinin ilk basamağı bireyin gelişiminin en hızlı olduğu yaşamın en kritik dönemi olan okul öncesi dönemdir. Okul öncesi eğitim dönemi, çocukların bakım ve koruma ihtiyaçlarının karşılanmasından da öte gelişim ve öğrenmenin en hızlı ve kritik olduğu dönem olarak kabul edilmektedir (Koçyiğit, 2011).

Çocukların okul öncesi dönemde bilgi ve beceri edinebilmeleri, bireysel yeteneklerinin farkına varabilmeleri, toplumsal ve kültürel değerleri benimseyip hayata geçirebilmeleri eğitimin planlı ve programlı bir şekilde yapılmasıyla mümkündür (Aydın, 2010).

Okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanmakta olan eğitim, öğrenci-veli-okul üçgeninde karşılıklı etkileşimlerle meydana gelen yaşantıları kapsamaktadır. Bu sebeple okulun belirlediği hedeflere ulaşabildiği, çocuğun eğitim ihtiyaçlarını ve velinin beklentilerinin sağlanabildiği eğitim programları hazırlanabilmesi ve uygulanabilmesi önem arz etmektedir (Güven, 2013). Çocukların okul öncesi dönemlerinde alacakları eğitim, eğitim programının nitelikli olması ve bu programın başarılı bir şekilde uygulanmasına bağlıdır. Buna bağlı olarak okul öncesi eğitimin, olasılıklara yer vermeden ciddi bir şekilde ele alınması gerekmektedir (Başal, 2005).

Tesadüfi öğrenmelere bırakılmayacak kadar önemli, yaşamın en hızlı ve gelişimsel olarak çok önemli dönemi olan okul öncesi eğitimin, öneminin giderek arttığı, okullaşma oranının artırılmaya çalışıldığı bu dönemde salgın süreci eğitim alanında ciddi etkilere sebep olmuştur. Özellikle tüm dünyanın çaresiz kaldığı salgın hastalık süreci içerisinde salgınının

kontrol altına alınabilmesi için tüm ülkeler kendi önlemlerini almaya çalışmışlardır. Bu önlemler arasında en önemlisi sosyal izolasyon politikasıdır. Sosyal izolasyon önlemi ile ülkelerin eğitim sistemleri de değişim göstermiş, eğitimin her kademesinde salgını önlemek amacıyla uzaktan eğitim sistemine geçme politikası izlenmiştir. Böylece Covid-19 Pandemi süreci ile uzaktan eğitim anlayışı bir seçenek olmaktan çıkıp, bir zorunluluk haline gelmiştir.

Uzaktan eğitim geleneksek öğrenme-öğretme yöntemlerinin sınırlı kalması sebebiyle bir seçenek olarak ortaya çıkmış, bilgiyi alma ve aktarmada kullanılan bir yöntem izlenen, teknolojiden faydalanılarak belirli bir merkezden sağlanan bir eğitim sistemi olarak tanımlanmıştır (Alkan, 1987; Gülnar, 2008; İçten, 2006). Uzaktan eğitim derslere yüz yüze katılımı engelleyen nedenlerden kaynaklı da ele alınabilir. Bu sebeple uzaktan eğitim salgın döneminde okulların kapanmasının ardından eğitim öğretimin kesintiye uğramaması için en uygun yol olarak görülmüştür. Aktan, Acar ve diğ. (2021) uzaktan eğitimin tüm kademelerdeki öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte planlanması gerektiğini belirtmişlerdir.

Uzaktan eğitim sürecinde eğitim öğretimin kesintiye uğramaması gerekliliğinin yanında eğitim programları ve öğretim yöntemleri de üzerinde durulması gereken önemli bir konu olmalıdır. Eğitim sürecindeki eğitim uygulamalarına yön veren temel unsur eğitim programlarıdır. Eğitim sürecindeki tüm eğitsel ögeler eğitim programında yer alan kazanımlara uyumlu olmak zorundadır. Bu nedenle yüz yüze eğitim süreçlerinde olduğu gibi uzaktan eğitim süreçlerinde de eğitim programında yer alan hedeflerin ya da kazanımların eğitim süreçleri aracılığıyla kazandırılabilecek özellikte olması gerekmektedir. Bu gereklilik göz önünde bulundurularak eğitim programlarının uzaktan eğitim süreçlerinde de uygulanabilecek esneklikte olması beklenmektedir.

Ülkelerin salgın hastalık dolayısıyla uzaktan eğitime geçmesi sebebiyle eğitim programlarının uzaktan eğitim sürecinde uygulanmasında karşılaşılan zorlukların tespiti ve çözüm önerileri sunma isteği çalışmanın çıkış noktası olmuştur. Öğretmenlere bu süreçte normal eğitim öğretim sürecinden fazla sorumluluklar yüklenmiştir (Demir ve Özdaş, 2020). Bu sürecin önemli bir parçası olarak yer alan öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde eğitim programlarını uygularken karşılaştıkları zorlukları, programın aksayan yönlerine dair görüşlerini ortaya koymaları, uzaktan eğitimde etkililiği arttırmak için yürütülen çalışmaların niteliğine önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Tüm bunlar göz önünde bulundurularak, ülkemizde uygulanan okul öncesi eğitim programlarına genel hatlarıyla bakıldığında, okul öncesi eğitim programları uygulamaya koyuldukları sürelerdeki geri dönütlerle, değişen ve gelişen teknoloji ile değişikliğe uğramış ve programın ihtiyaçlara cevap vererek uygulanabilirliğinin sağlanması amacıyla program geliştirme çalışmaları yapılmış, okul öncesi eğitim programları yeniden hazırlanarak programlarda çeşitli gelişmeler gözlenmiştir (Düşek ve Dönmez, 2012). Türkiye'de okul öncesi eğitim için kullanılan programlar gerektiğinde güncellenmiş ve yenilenmiştir. 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı ise 2006 yılında geliştirilen okul öncesi eğitim programının tekrar gözden geçirilerek gerekli pilot uygulamalar yapıldıktan sonra uygulamaya koyulmuştur. Ülkemizde okul öncesi eğitimin programlarına ve programın farklı boyutlarına ilişkin görüşlerin incelendiği araştırmalar yapılmıştır. Ancak 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı'nın uzaktan eğitim sürecinde uygulanma durumu ile ilgili bir araştırma bulunmamaktadır. Bu araştırmada okul öncesi eğitim programının uzaktan eğitim sürecinde uygulanabilirliğine dair öğretmen görüşleri alınarak çalışma yapılmıştır.

1.2. AMAÇ/PROBLEMLER/ALT PROBLEMLER

Bu çalışmanın amacı; Okul Öncesi Eğitim Programının, uzaktan eğitim sürecinde uygulanabilme durumunun öğretmen görüşleri doğrultusunda incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın problem cümlesi, "Okul Öncesi Eğitim Programının uzaktan eğitim sürecinde uygulanabilirliğinin öğretmen görüşleri nedir?" ifadesidir. Bu probleme cevap aramak için aşağıdaki alt problemler ele alınmıştır.

1. Okul öncesi eğitim programında yer alan gelişim alanlarına yönelik uygulamaların uzaktan eğitim sürecinde öğretmen görüşlerine göre gerçekleştirilebilme durumu nedir?
2. Okul öncesi eğitim programında yer alan kazanımların gelişim alanlarına göre uzaktan eğitim sürecinde öğretmen görüşlerine göre gerçekleştirilebilme durumu nedir?
3. Okul öncesi eğitim programında yer alan etkinliklerin uzaktan eğitim sürecinde öğretmen görüşlerine göre uygulanabilme durumu nedir?
4. Okul öncesi eğitim planında yer alan aylık plan ve günlük eğitim akışının uzaktan eğitim sürecinde öğretmen görüşlerine göre uygulanabilme durumu nedir?

5. Okul öncesi eğitim programında ölçme değerlendirme çalışmalarına yönelik ölçme araç ve yollarının uzaktan eğitim sürecinde öğretmen görüşlerine göre uygulanabilme durumu nedir?
6. Okul öncesi eğitim programında yer alan öğrenme kategorilerinden kavram öğretiminin uzaktan öğretim sürecinde öğretmen görüşlerine göre uygulanabilme durumu nedir?
7. Okul öncesi eğitim programında yer alan aile katılımı etkinliklerinin uzaktan eğitim sürecinde öğretmen görüşlerine göre uygulanabilme durumu nedir?
8. Okul öncesi eğitim planında yer alan özel gereksinimli çocuklar için uygulamaların uzaktan eğitim sürecinde öğretmen görüşlerine göre uygulanabilme durumu nedir?
9. Okul öncesi eğitim programında yer alan belirli günler ve haftaların uzaktan eğitim sürecinde öğretmen görüşlerine göre uygulanabilme durumu nedir?

1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Okul öncesi dönem bilişsel ve fiziksel gelişimin en yoğun ve hızlı yaşandığı dönemdir. Bu durum çocuğun gelişimi için sağlam bir temel oluşturur. Çocuklar bu dönemde hızlı bir gelişim göstererek bireysel yetkinlik kazanarak, varolan potansiyellerini keşfederler ve buna bağlı olarak da toplumun üretken bireyi olabilmesinin yolu açılmış olur (MEB, 2013). Çocuklar okul öncesi dönemde hızlı bir şekilde gelişim gösterdiği için beyin çevresel etkilere açıktır. Dolayısıyla zengin uyarıcı çevre, çocuğun gelişimini önemli ölçüde destekler. Çocuğun neleri ne kadar ve hangi hızla öğrenebileceği çevresinin destekleyiciliği ve çocuğa ne gibi olanaklar sunulduğuyla yakından ilişkilidir (MEB, 2013).

Okul öncesi dönemi çocuğun, bilgi, beceri ve alışkanlıkların kazanılması ve geliştirilmesi açısından kritik bir dönemdir. Bu dönem, çocuğun bütünsel gelişimini destekleyerek mevcut potansiyelini ortaya çıkarmayı amaçlayan sistemli bir okul öncesi eğitimi ile değerlendirilmelidir (Arı, 2005; Haktanır, 2012).

Son yıllarda her ülkede giderek önem kazanan okul öncesi eğitim, gerek Türkiye'de, gerekse diğer ülkelerde günden güne yaygınlaşmaktadır. Bu yaygınlaşma çalışmaları için farklı okul öncesi eğitim modelleri ve programları geliştirilmektedir. 21. yüzyılda bilim, sanayi, teknoloji ve ekonomi gibi alanlarda yaşanan gelişmeler, okul öncesi eğitimin önemi ve gerekliliğini ortaya koymaktadır. Toplumsal kalkınma, yeniliklere açık çağdaş bireyler

yetiştirmek, ancak çağdaş gelişmelere ayak uydurmakla mümkün olabilir. Bunu sağlama açısından okul öncesi eğitim kurumlarının önemi büyüktür (Gültekin Akduman, 2013).

2019 yılında başlayan coronavirüs süreci ile köklü bir değişim yaşanmış ve hastalığın yayılmasını engellemek için uzaktan eğitim önlemi alınmış ve buna bağlı olarak eğitim öğretim ciddi oranda etkilenmiştir. Bu süreçte eğitim 11 Şubat 2020 tarihinde ilk olarak Moğolistan'da, iki ay içerisinde ise Türkiye dâhil olmak üzere 195 ülkede durdurulmuştur. Milli Eğitim Bakanlığı uzaktan eğitim sürecini 2020 Mart ayından 2021 Haziran ayına kadar yürütmeye çalışmıştır. Uzaktan eğitim sürecinde dersler, mevcut eğitim programları ile çevrimiçi sınıflar ve EBA TV üzerinden yayın yapılarak işlenmeye çalışılmıştır. Öğretmenler bu yeni süreçte farklı görevler üstlenerek sistemin önemli unsurları haline gelmişlerdir. Bu sürecin en önemli parçası haline gelen öğretmenlerin uzaktan eğitim kapsamında yürütülecek olan çalışmalara katkı sağlaması açısından uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini ortaya koyması önem taşımaktadır.

Öğretmenlerin bu süreçteki program uygulama çalışmalarındaki görüşleri alınmak için yapılan bu çalışmanın farklılığını ortaya koymak için uygulanan programla ilgili çalışmalar incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda, okul öncesi eğitimin programlarına ve programın farklı boyutlarına ilişkin görüşlerin incelendiği çalışmalara rastlanmıştır. Ancak MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı'nın uzaktan eğitim sürecinde uygulanma durumu ile ilgili yapılan bir çalışma bulunmamaktadır. Okul öncesi eğitim programının uzaktan eğitim sürecinde uygulanma durumunu belirlemek için eğitimin ve bu programın uygulayıcısı olan öğretmenlerin görüşleri önem arz etmektedir. Buradan hareketle bu programın uzaktan eğitim sürecinde uygulanabilirliği öğretmen görüşleri alınarak araştırılmıştır ve bu çalışmadan çıkacak sonuçlar;

1. MEB 2013 okul öncesi eğitim programının öğretmen görüşlerinden faydalanılarak uzaktan eğitimde uygulanma durumu ortaya koyulmuş, bu çalışma bundan sonrasında yapılacak olan program çalışmaları ile ilgili yeni araştırmalara imkân yaratacağı öngörülmektedir.

2. Uzaktan eğitim sürecinde alınan öğretmen görüşlerine göre MEB 2013 okul öncesi eğitim programı ile ilgili eksik ya da aksayan yönler aktarılarak, ilerleyen süreçte okul öncesi eğitim programlarının daha etkili olabilmesine yardımcı olması düşünülmektedir.

3. Öğretmen görüşlerinden yararlanarak okul öncesi eğitim programının uzaktan eğitim sürecinde uygulanma durumlarına yönelik, programda yer alan kazanımların, etkinliklerin, değerlendirme çalışmalarının, aile katılımlarının, belirli günler ve haftaların uygulanmasının düzenlenmesine ve zenginleştirilmesine yardımcı olması düşünülmektedir.

1.4. VARSAYIMLAR

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin anket sorularını içtenlikle cevapladıkları, verdikleri cevaplarda gerçek duygu ve düşüncelerini yansıttıkları varsayılmıştır.

1.5. SINIRLILIKLAR

Bu araştırma; 2020-2021 eğitim öğretim yılı ile 2021-2022 eğitim öğretim yılında İstanbul ili Fatih ilçesinde MEB'e bağlı resmi özel bağımsız anaokulu ve bünyesinde anasınıfı olan ilkokul ve ortaokullarda görev yapan, COVİD-19 sürecinde uzaktan eğitim gerçekleştirmiş 121 okul öncesi öğretmeninin görüşü ve MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı ile sınırlıdır.

1.6. TANIMLAR

Okul Öncesi Eğitim: okul çağına kadar geçen sürede çocuğa zengin uyarıcı çevre imkânı sağlayarak gerekli bilgi ve becerileri kazandıran, duyguların gelişiminin yaşandığı, kendini ifade etme, yaratıcı olma ve akıl yürütme ve özdenetim fonksiyonları kazandığı, aynı zamanda yaşadığı toplumun kültürü ve değerlerine göre yönlendirilen bir eğitim sürecidir. (Dirim, 2004; Yılmaz, 2003)

Eğitim Programı: Öğrencilerin edindikleri öğrenme süreçleri, eğitim kurumlarının amaçları doğrultusunda bireylere yönelik gerçekleştirdikleri faaliyetler, kurum içinde ve dışında öğrencilerin öğrenmeleri gerçekleştirebilmeleri için yapılan etkinlikler, bireylere yönelik sağlanan öğrenme faaliyetleri olarak tanımlamaktadır (Demirel, 2017; Doğan, 1975; Ertürk, 1982; Varış 1996).

Uzaktan Eğitim: Uzaktan eğitim geleneksek öğrenme-öğretme yöntemlerinin sınırlı kalması sebebiyle bir seçenek olarak ortaya çıkmış, bilgiye erişimde farklı bir yöntem izlenen, teknolojiden faydalanılarak öğrenen ve öğretenin bir araya gelmediği belirli bir merkezden sağlanan eğitim sistemi olarak tanımlanmıştır (Alkan, 1987; Gülnar, 2008; İçten, 2006).

Okul Öncesi Eğitimi Programı: Okul öncesi eğitimi gören çocukların çevreleri aracılığıyla öğrenme yaşantıları edinmeleri, motor, sosyal ve duygusal, dil ve bilişsel gelişim alanlarında gelişimlerinin desteklenmesini; öz bakım becerileri kazanarak ilkokula hazırlanmalarını sağlamak amacıyla geliştirilmiş programdır (MEB, 2013).

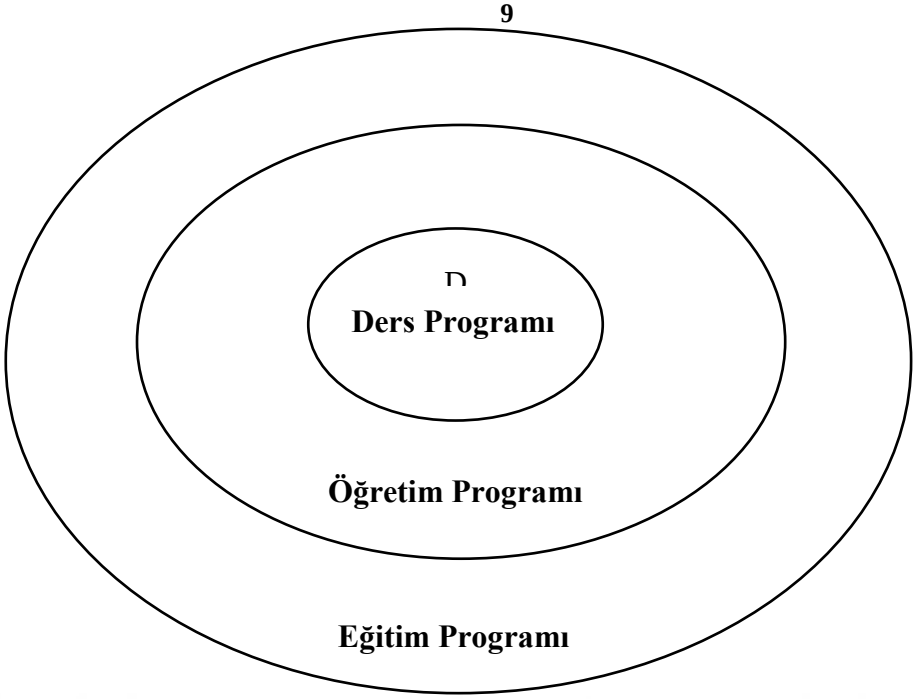
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. EĞİTİM PROGRAMI

Eğitim programı kavramı M.Ö. birinci yüzyıla kadar uzandığı bilinmektedir. Latince "curriculum" olarak kullanılan eğitim programı kavramı, sonraki süreçte "izlenen yol" olarak da kullanılmaya başlanmıştır (Olivia, 1988). Eğitim programı farklı şekillerde tanımlanmıştır. Taba (1945) hedeflere ulaşmak için gerçekleştirilen öğrenmeler bütünü, Tyler (1949) öğrencilerin geçmişte veya şimdi yapılan uygulamalarda edinilen amaçlara göre edindikleri öğrenmeler bütünü, Saylor ve diğ. (1981) "eğitilecek bireylere, öğrenme yaşantılarını kazandırma planı", Mauritz (1967) "öğrenme ürünlerinin yapılandırılması", Bobbit (akt: Gültekin, 2020) ise öğrencilerin potansiyellerini ortaya çıkarmak ve gelişimlerini sağlamak için gerekli görülen yaşantılar olarak tanımlamaktadır.

Eğitim programı kavramı Türkiye'de de alan yazında farklı şekillerde tanımlanmıştır. Ertürk (1982) "yetişek" olarak adlandırdığı eğitim programını öğrencilerin edindikleri öğrenme süreçleri olarak tanımlarken, Varış'a (1996) göre eğitim programı eğitim kurumlarının amaçları doğrultusunda bireylere yönelik gerçekleştirdikleri faaliyetleri kapsamaktadır. Doğan (1975), eğitim programını öğrencilerin öğrenmeleri gerçekleştirebilmeleri için yapılan etkinlikler olarak tanımlarken, Demirel (2017) ise kurum içinde ve dışında bireylere yönelik sağlanan öğrenme faaliyetlerleri olarak tanımlamıştır. Küçüktepe'ye (2019) göre eğitim programı, eğitim sisteminin en önemli girdisi ve eğitimdeki kalitenin önemli ölçüde belirleyicisidir.

Bu tanımlardan anlaşıldığı gibi bir eğitim programı; içerisinde planlama, öğrenme yaşantıları, okul içi ve dışı etkinlikleri gibi kavramları barındıran oldukça kapsamlı bir programdır. Dolayısıyla eğitim programı; öğretim programı, ders programı, resmi program ve örtük program gibi kavramlarla iç içe bir bütün oluşturmaktadır.

Şekil 2.1: Eğitimde Program Geliştirme Ders Notlarından Uyarlanmıştır

2.1.1. Öğretim Programı

Varış (1994) eğitim programını kurum içi ve kurum dışı eğitim etkinliklerini içine alan tüm eğitim faaliyetleri, öğretim programını ise öğrenme-öğretme süreçlerini kapsayan ve eğitim programının içinde yer alan bir kavram olarak ifade etmektedir. Özçelik (2010) öğretim programını nelerin niçin ve nasıl öğretileceğinin bir kılavuzu olarak tanımlar. Senemoğlu (2000); bir öğretim basamağında verilecek derslerin hedefleri, hedeflerin kapsamına girecek davranışları, eğitim durumlarını, davranışların düzeyini gösteren sınama durumlarını, içerek program olarak tanımlamıştır. Başka bir ifadeyle öğretim programı, eğitim programda yer alan kurum içi ya da dışında öğrenenlere öğretilmesi gereken konuların öğretimi ile ilgili tüm planları kapsamaktadır (Demirel, 2019).

2.1.2. Ders Programı

Belirlenen süre içinde ele alınan hedeflerle ilgili etkinliklerin bütünüdür (Demirel, 2019). Küçükahmet (2001) ise ders programını, öğretilecek konular ile ilgili öğretme tekniklerini kapsayan program olarak tanımlamıştır.

2.1.3. Resmi Program

Resmi program, yazılı program olarak da değerlendirilir, programın kılavuzunu, kapsamını, planlarını, kullanılacak materyalleri ve ölçmeyi içerir (Görgen, 2019; Gültekin, 2020). Resmi program, her ülkenin kendi yetkili otoriteleri tarafından hazırlanarak okullara gönderilen, yazılı, standart, ölçülebilen, çerçeve niteliğindeki teorik programlardır. (Eisner,

1994; Posner, 2004). Türkiye'de resmi programların hazırlanmasıyla ilgili otorite Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığıdır.

2.1.4. Örtük Program

Demirel (2019) örtük programı, ders etkinliklerini içeren geniş bir kavram olarak nitelendirmektedir. Gözütok (2006) örtük programın okuldan okula öğretmenden öğretmene değişiklik gösterdiğini vurgulamıştır. Örtük program ve eğitim programı birbirini tamamlayarak, öğrencilerin olumlu tutum ve beceriler geliştirmesini sağlar (Wren, 1999). Bu şekilde öğrenciler ders dışı konularda bilgi sahibi olarak kendilerini geliştirme olanağı bulabilirler (Tanner ve Tanner, 2007).

2.2. EĞİTİMDE PROGRAM GELİŞTİRME

Ertürk (1982), program geliştirmenin bir süreç olduğundan bahsederek program geliştirmeyi "hedeflerin belirlenmesi, öğrenme yaşantılarının tasarlanması ve gerçekleştirilmesi, öğrenci davranışlarında istendik değişmelerin oluşmasının yoklanması ve değerlendirilme aşamalarından oluşan bir araştırma süreci" olarak açıklamıştır. Taba (1962) program geliştirmeyi, belirlenen genel hedefler ve özel hedeflere ulaşmak için ihtiyaç duyulan öğrenme yaşantılarını, öğrencileri ve programı değerlendirmeye ilişkin kararlar olarak nitelendirmiştir.

Erden (1998), program geliştirmeyi, eğitim programlarının tasarlanma, uygulanma, değerlendirilme ve bu değerlendirmelerin sonucunda da yeniden düzenleme süreci olarak tanımlamıştır.

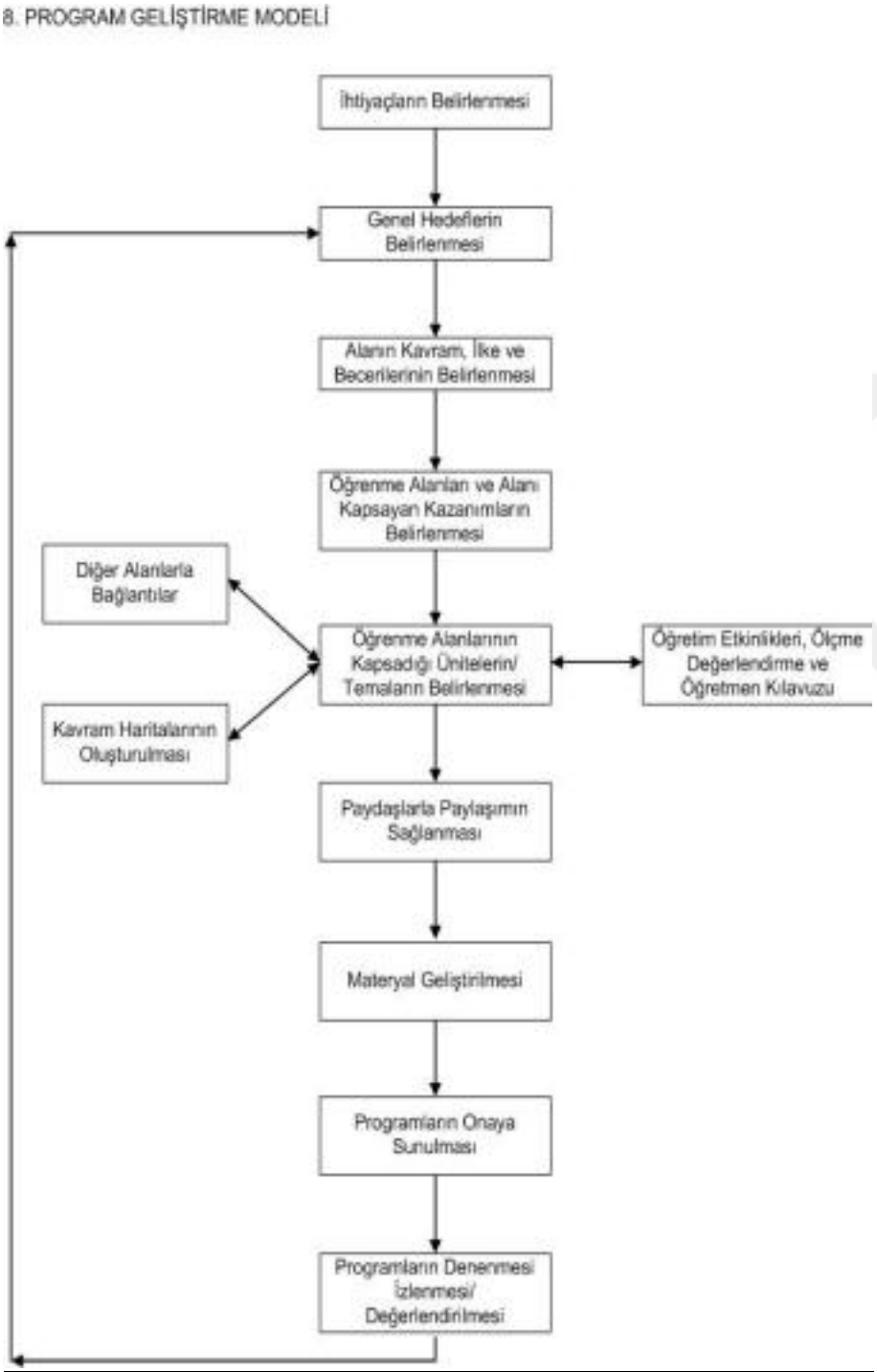
Demirel (2017) Program geliştirmeyi, dört temel ögede tanımlamaktadır. Bunlar;

Hedef: program çalışmalarında öğrencilere kazandırılmak amacıyla belirlenen özelliklerdir (Demirel, 2017). Program geliştirmede hedefler belirlenirken eğitim felsefesi, eğitim psikolojisi, eğitim ekonomisi, eğitim sosyolojisi alanlarının verilerinden faydalanmak bir gerekliliktir (Sönmez, 2001).

İçerik: Hedefi gerçekleştirmek için ele alınan konulardır (Demirel, 2017).

Öğrenme ve öğretme süreci: Bu süreçte hedefe yönelik içeriğin öğrencilere kazandırılmasına yönelik etkinlikler yer almaktadır (Demirel, 2017).

Değerlendirme: Hedefe yönelik davranışa ulaşılıp ulaşılmadığı ölçmek için belli teknikler kullanılarak gerçekleştirilen süreçtir. (Doğan, 1975; Demirel, 2000: Ertürk, 1982; Fidan, 1986).

Şekil 2.2: MEB Yeni Program Geliştirme Modeli

(Milli Eğitim Bakanlığı Ağustos 2004 -2563 Sayılı Tebliğler Dergisinden alınmıştır.)

Görgen (2019), eğitim programı tasarı sürecinde cevap verilmesi gereken birtakım temel sorular bulunduğunu söylemiş ve bunları öğrencilere hangi konular niçin ve nasıl öğretilecek ve öğrenmenin gerçekleşip gerçekleşmediği nasıl anlaşılacak olarak açıklamıştır.

Küçüktepe'ye (2019) göre program geliştirme faaliyetleri devamlılık gösteren bir süreçtir ve bu süreç belirli aşamalardan oluşur. Bu aşamalar içerisinde, ihtiyaç analizi yapılarak, hedef, içerik, öğrenme yaşantıları, ölçme değerlendirme araçları seçilip program tasarımı oluşturulur. Oluşturulan tasarım pilot okullarda denenerek, değerlendirme yapılır, programda saptanan eksiklik ve aksaklıklar giderilerek düzeltme sağlanır, gerekli düzeltmelerden sonra programın tüm ülkede yaygın bir şekilde uygulanması sağlanır (Küçüktepe ve diğ., 2019).

Özgün bir eğitim programı geliştirmede eski programın uyarlanması ve benimsenmesinin yanında dikkatli ve ciddi düşünmeyi gerektirir. Programlar hedef kitlenin ihtiyacına cevap veren nitelikte tasarlanır (Demause ve Strauen, 2016). Buna göre programlar çağdaş gelişmeler, ülke gereksinimleri, bireylerin istek ve beklentileri, doğrultusunda sürekli olarak geliştirilmelidir (Varış, 1988).

2.3. ERKEN ÇOCUKLUK VE OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ, TANIMI VE ÖNEMİ

Erken çocukluk ve okul öncesi dönemi ile ilgili farklı yaş aralıklarındaki çocuklardan oluşan farklı tanımlamaların olduğu görülmektedir. Erken çocukluk dönemi UNESCO (2018) tarafından beyin gelişiminin en üst düzeyde olduğu, doğumdan itibaren sekiz yaşa kadar olan süreyi kapsayan gelişim dönemi olarak tanımlanmıştır. Kamerman (2006) erken çocukluk eğitimi ve bakımını, zorunlu okul çağının altındaki çocuklara yönelik hem fiziksel hem de eğitim unsurları içeren hizmetler olarak tanımlamıştır.

Erken çocukluk eğitimi ülkelerin eğitim politikalarına göre değişiklik göstermektedir. Ancak okul öncesi eğitim dönemi için 0-6 yaş aralığı daha sık kullanılmaktadır (Gordon ve Browne, 2011). Türkiye'de okul öncesi eğitim 0-72 aylık çocukların eğitimi olarak tanımlanmaktadır.

Okul öncesi dönem, çocuğun hızlı bir şekilde gelişim gösterdiği, temel bilgi ve becerilerin yanında öz bakım becerileri kazandığı, bunun yansıra kişilik yapısının oluşmaya başladığı, yaşamın temelini oluşturan bir dönemdir. (Kandır ve C. Yaşar, 2012; MEB, 2013; Yavuzer, 2003-2005). Çocuk bu dönemde edindiği alışkanlıklarla kendi yeteneklerini

keşfedip geliştirmekte, aynı zamanda sosyal ve zihinsel beceriler kazanmaktadır. Bu süreçte verilecek olan eğitim, çocuğun gelecekteki yaşamını da olumlu yönde etkileyecektir (Oktay, 1990).

Okul öncesi eğitim, okulda ve ailede verilebilen, bireyin doğumu ile başlayıp ilköğrenime kadar geçen sürede yaşamını büyük oranda etkileyen, zihinsel, sosyal, bedensel, motor ve dil gelişimini önemli ölçüde tamamladıkları eğitimdir. (Aral ve diğ., 2002). Okul öncesi eğitimi okul çağına kadar geçen sürede çocuğa zengin uyarıcı çevre imkânı sağlayarak gerekli bilgi ve becerileri kazandıran, duyguların gelişiminin yaşandığı, kendini ifade etme, yaratıcı olma ve akıl yürütme ve özdenetim fonksiyonları kazandığı, aynı zamanda yaşadığı toplumun kültürü ve değerlerine göre yönlendirilen bir eğitim sürecidir. (Dirim, 2004; Yılmaz, 2003) Daha kapsamlı bir anlamla doğumdan itibaren okula başlayana kadar geçen süre içerisindeki dönem okul öncesi dönem, bu dönemde verilen eğitim okul öncesi eğitim olarak adlandırılır (Oktay, 1990).

XIV. Milli Eğitim Şurasında okul öncesi eğitim; çocukların yaş düzeylerine ve bireysel özelliklerine uygun ortamlar sağlayarak, bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişimlerini destekleyerek, ilköğretime hazırlayan eğitim sürecidir. Aynı zamanda okul öncesi eğitim, henüz ilkokula başlamamış çocukların gelişimlerini sağlayarak iyi alışkanlıklar kazandıran, şartları elverişsiz ortamlardan gelen çocukların yetiştirilmesini sağlayan, çocukların yeteneklerini geliştirmesine destek olan diğer kademelerle bütünlük içinde bir eğitimdir (Meydan, 1984).

Okul öncesi eğitim diğer öğretim programlarının etkililiği artırmaya ve çocukların kendi potansiyellerini üst noktaya taşıma konusunda büyük önem taşır (Sucuka 2004). Okul öncesi eğitimin amacı, çocukların gelişimine katkıda bulunmaktır (Zembat, 2007).

2.4. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI

Okul öncesi dönem, çocukları hayata hazırlayan ilk eğitimdir (Alisinanoğlu ve Kesicioğlu, 2010). Okul öncesi eğitimden faydalanılarak çocukların gelişimlerinin desteklenmesini sağlanması gerekmektedir (Güçhan ve Özgül, 2011). Nitelikli bir okul öncesi eğitim programının çocukların bütün gelişimlerini desteklemesi ve güçlendirmesi gerekmektedir (Morrison, 2012; Zembat, 2007). Okul öncesi eğitim programları çocukların

okul ortamındaki ilk eğitimlerini kapsar (Bertrand, 2012). Çocuklar için geliştirilen bir eğitim programı çocukların çok yönlü gelişimlerini sağlamaya çalışmalıdır (Albrect ve Miller, 2004).

Okul öncesi dönemde planlı bir eğitim ile gerekli bilgi, beceriler ve temel alışkanlıkları kazandırmak mümkündür. Bu da belirlenen eğitim programı kapsamında yürütülebilir (Aral vd., 2001).

Okul öncesi eğitiminde verilen eğitim diğer eğitim kademelerini etkilediği için okul öncesi dönem önemli bir eğitimdir. Bu dönemde kullanılan program, yaratıcılığı gelişmiş, yenilikçi bakış açısı geliştiren, kendi kültürünü tanıyan, gelecek için faydalı olan, nitelikli çocukların yetişmesine yardımcı olmalıdır (Tuğrul, 2005). Bu dönemde uygulanan programlar hem çocuklara hem de yetişmiş oldukları ortamın niteliklerine uygun olmalı ve bunu yansıtan program olmalıdır (Wang, 2005). Bir diğer açıdan yaşadığı toplumun kurallarını ve değerlerini bilen ve bunları yorumlayabilen, hoşgörülü bireylerin yetişmesini de sağlamalıdır (Yapıcı ve Yapıcı, 2016).

İyi bir okul öncesi eğitim programı; çocuğun bireysel özelliklerini geliştirecek, planlı faaliyetlere ve aile katılımına olanak sağlayacak, çocuğun keşfetmesini mümkün kılacak, gerekli becerileri kazandıracak özellikte olmalıdır (Tuncer, 2015). Temel'e (2012) göre, iyi bir okul öncesi eğitim programı, çocuğun ihtiyaçlarına cevap vermesi, bütünsel temelde olması, çocukların gelişim alanlarını desteklemesi, kuramsal temellerle ve yaşamla ilişkili olması, nitelikli öğrenme ve değerlendirme çalışmalarının kullanmasına imkân sağlaması gerekir.

Okul öncesi eğitimi kapsamında, Türkiye'de ise 0-36 aylık çocuklar için kreş programı ve 36-72 aylık çocuklar için okul öncesi eğitim programı uygulanmaktadır (MEB, 2013). Bu dönemde çocuğa uygulanacak program, temel yaşam becerilerini öğretirken, çocuğun bilişsel ve fiziksel gelişim alanlarında da ilkokula hazırlanmasını sağlar (Uçuş Güldalı ve Demirbaş, 2017).

2.5. TÜRKİYE'DE OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMLARI

Cumhuriyet döneminde 0-6 yaş çocukların eğitimi konusu ilk kez 1949'da IV. Milli Eğitim Şurası'nda Aile eğitimi üzerinde durulması, ailede demokratik eğitimin uygulanması için çeşitli yöntemlerden faydalanılması gereği şeklinde belirtilmiştir (Oktay,1989).

Okul öncesi eğitimin amaç ve görevleri şu şekilde açıklanmıştır (MEB, 2013).

- Çocukların beden, zihin ve duygu gelişimini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak,
- Onları ilkokula hazırlamak,
- Şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı yaratmak,
- Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamaktır.

Milli Eğitim Bakanlığı, ülkemizdeki ve dünyadaki yaşanan gelişmeler doğrultusunda eğitim programlarında program geliştirme çalışmaları yapmışlardır. Türkiye'de 1952, 1989, 1994, 2002, 2006 okul öncesi eğitim program çalışmaları yapılmış ve uygulanmıştır. 2013 okul öncesi eğitim program çalışması bu programların tekrar ele alınması ve geliştirilmesi ile yapılmıştır. İlk uygulanan program 1952 programıdır, bu programa ek olarak yönetmelik de yayınlanmıştır. 1989 programı kapsam genişletilmesi ve içeriğin zenginleştirilmesiyle ilk somut program olmuştur. İlk defa resmi bir program olarak ise 1994 programı hazırlanmıştır. 2002, 2006, 2013 programları güncellenerek program geliştirme çalışmalarına devam edilmiştir. Son yıllardaki eğitim programı çalışmalarından faydalanılarak çocuk merkezli, elektik bir program güncellemesi yapılmıştır (MEB, 2013).

2.5.1. 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı

2.5.1.1. Programın Temel Özellikleri

2013 yılı okul öncesi eğitim programında amaç ve kazanım ifadeleri yerine kazanım ve gösterge ifadeleri gelmiştir. Sınıfta bulunan ilgi köşeleri öğrenme merkezleri olarak değiştirilmiş ve dolap halı gibi ürünler kullanılarak ayrı bir alan olarak belirlenmesi önerilmiştir. Ayrıca bu programda rehberlik ve özel eğitim hizmetlerine daha kapsamlı yer verilmiştir (Çalışandemir, 2014). Okul Öncesi Eğitim Programı, ilerlemecilik felsefesini benimseyen, farklı eğitim yaklaşımlarını yansıtan eklektik ve sarmal bir programdır.

2013 okul öncesi eğitim programı, okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocukların zengin öğrenme deneyimleri aracılığıyla sağlıklı büyümelerini, gelişimlerini bütün gelişim alanlarında desteklemeyi ve ilkokula hazır bulunmalarını sağlamayı amacıyla geliştirilmiştir. Gelişim alanlarında karşılaşılabilecek yetersizlikleri de önlemeyi amaçlayan destekleyici ve önleyici boyutlarıyla çok yönlü, çocukların gelişim düzeylerine dayanan "gelişimsel" bir programdır. Yaklaşım olarak "sarmal", model olarak "elektik"tir (MEB, 2013). Çocuk merkezli olarak geliştirilen bu program çocukların oyun yoluyla keşfederek öğrenmesini ön planda tutmaktadır, öğrenme ortamlarının öğrenme merkezleri olarak

düzenlenmesini, öğrenme sürecinde günlük yaşam deneyimlerine yakın olmasını, özel gereksinimli çocuklar için gerekli uyarlamaların yapılması ve değerlendirmenin birçok boyutlu yapılmasını öngörmektedir Diğer okul öncesi eğitim programlarından farklı olarak rehber öğretmenler ile iş birliğini ve ailenin katılımını önemli görmektedir (Başaran ve Ulubey, 2018; MEB, 2013).

Programda, kazanım ve göstergeler temel alınmıştır. Programda kazanım ve göstergeler 36-48, 48-60, 60-72 aya göre düzenlenmiştir. Programın temel özelliklerine şu şekilde yer verilmiştir (MEB, 2013):

• Çocuk merkezlidir.

• Esnektir.

• Temalar/Konular amaç değil araçtır.

• Oyun temellidir.

• Keşfederek öğrenme önceliklidir.

• Öğrenme merkezleri önemlidir.

• Büyük grup, küçük ve bireysel etkinliklere dengeli bir biçimde yer verilmesini gerektirir.

• Yaratıcılığın geliştirilmesi ön plandadır.

• Günlük yaşam deneyimlerinin ve yakın çevre olanaklarının eğitim amaçlı olarak kullanılması teşvik edilmelidir.

• Evrensel ve toplumsal değerlere yer verilmiştir.

• Öğretmene özgürlük tanır.

• Değerlendirme süreci çok yönlüdür.

• Aile eğitimi ve katılımı önemlidir.

• Özel gereksinimli çocuklar için uyarlamalara yer vermektedir.

• Rehberlik hizmetlerine önem vermektedir.

Ayrıca bu programda öğretmenlerin derslerde faydalanabilmesi için farklı yaş gruplarındaki çocuklara yönelik etkinliklerin yer aldığı "Etkinlik Kitabı" hazırlanmış ve programla eş güdümlü olarak uygulanması amacıyla Okul Öncesi Eğitim Programı ile Bütünleştirilmiş Aile Destek Programına yer verilmiştir.

2.5.1.2. Okul Öncesi Eğitimin Planlanması ve Uygulanması
Okul Öncesi Eğitimin Ortamı ve Öğrenme Merkezleri

Daha önce uygulanmış olan Okul Öncesi Eğitim Programlarında eğitim ortamları için ilgi köşeleri kavramı kullanılırken, 2013 yılında güncellenen MEB Okul Öncesi Eğitim Programında bunun yerine öğrenme merkezi ifadesi kullanılmıştır.

Öğrenme merkezleri; çocuklara yaratıcı olma, farklı açıdan bakma, problem çözme, kararlı olma gibi becerilerinin gelişmesine imkân sağlar. (Heromen ve Copple, 2006). Cosgrove (1992), öğrenme merkezlerini çocukların sınıfta sosyal becerileri veya bilgileri pekiştiren, ilginç ve anlamlı faaliyetlerde bulundukları alanlar olarak açıklamaktadır. Prescott'a (1987) göre; çocuğa uygun bir şekilde hazırlanan eğitim ortamı çocukların yaşama yakınlık düzeylerini artırarak becerilerini geliştirir.

Eğitim programlarının nitelikli ve yeterli araç gereçlerle uygulanması çocukların gelişimlere katkı sağlar. Öğrenme merkezleri sınıftaki uygun materyallerle bölünmüş, çocukların küçük gruplar halinde oyun oynayarak etkileşim halinde olabilecekleri öğrenme alanlarıdır. (Dülgeroğlu ve Günindi, 2022).

Okul öncesi eğitim kurumlarında zengin uyarıcı çevre önemli bir unsurdur, bu yüzden ilgi çekici bir sınıf ortamı ve buna uygun öğrenme merkezi oluşturmak, çocukların öğrenmelerini ve gelişimlerini teşvik açısından önem arzetmektedir (Kıldan, 2007).

Bir okul öncesi eğitimi ortamı, eğitim alan çocukların bireysel gereksinimlerine yönelik tasarlanmalıdır. Çocuklara uygun bir şekilde dikkat ve özenle hazırlanan eğitim ortamları programların amacına ulaşmasında da fayda sağlamaktadır. İyi bir şekilde tasarlanan eğitim ortamları çocukların etkin bir şekilde öğrenmelerini desteklerken yaşam becerilerinin de gelişmesini sağlar (MEB, 2013).

Öğretmen, öğrenme merkezlerini oluştururken sınıfın fiziki koşulları ve sınıf mevcudunu göz önünde bulundurularak, çocukların bireysel özelliklerine göre merkezleri oluşturur. Fiziki koşulların yetersizliği sebebi ile tüm merkezler bulunmayabilir. Bir eğitim

ortamında kaç merkez olması gerektiğini sınıfın fiziksel koşulları ve sınıf mevcudu belirler. Öğrenme merkezleri düzenlenirken çocukların fikirlerinin alınması, sınıfı benimsemelerine yardımcı olacaktır (AÇEV, 2019; MEB, 2013; Yıldız, 2019)

MEB (2013) okul öncesi eğitim programı okul öncesi eğitim sınıflarında Blok Merkezi, Kitap Merkezi, Müzik Merkezi, Dramatik Oyun Merkezi, Sanat Merkezi ve Fen Merkezi olmak üzere altı öğrenme merkezi bulunmasını önermektedir. Programda bu merkezlere ayrı ayrı yer verilerek açıklamalarda bulunulmuş ve merkezlerde olması önerilen materyaller belirtilmiştir. Bu altı merkeze ek olarak, öğretmenin gerekli gördüğü zaman ve durumlarda sınıfta birkaç gün süreyle kalacak Geçici Öğrenme Merkezi oluşturabileceği de belirtilmektedir. İdeal bir okul öncesi eğitimi sınıfında öğrenme merkezlerinin yerleşimi ile ilgili öğretmenlere yol gösterici nitelikte bir krokiye de yer verilmiştir (Kandır ve diğ., 2011; MEB, 2013)

Okul Öncesi Eğitim Programında Etkinlikler

Programda etkinlikler farklı başlıklarda verilmiştir. Bu etkinlikler aşağıda sırasıyla açıklanmıştır.

Okuma-Yazmaya Hazırlık Etkinliği;

Okuma yazmaya hazırlık çalışmaları, çocukların ilkokula başlama sürecini kolaylaştırmak ve ilkokul için hazır bulunuşluk düzeylerini artırmak amacıyla yapılan etkinliklerdir. Okuma yazmaya hazırlık çalışmaları diğer etkinliklerle planlanmalıdır. Okuma yazmaya hazırlık çalışmalarındaki amaç çocukların ilkokula başladıklarında okuma ve yazmayı en kısa sürede kolay öğrenebilmesi için ön beceriler edinmeleridir (MEB, 2013). Çocukların akademik başarılarını yükseltmek ve düşünme becerilerine yardımcı olmak için okuma yazmaya hazırlıkları çalışmaları çocuklara uygun olarak tasarlanmalıdır (Uyanık ve Kandır, 2010).

Matematik Etkinliği;

Matematik eğitimi, çocukların matematik becerilerini geliştirerek, çocukların geçmiş yaşantıları ile yeni öğrenmeleri arasında bağ kurmalarını sağlamak, çocuğun bilişsel gelişimine katkıda bulunmak, çocuklarda matematiksel sorgulama becerisini geliştirmek, örüntüleri fark etmelerini sağlamak, problem çözmeye ve akıl yürütmeye yardımcı olmak amacıyla yapılan etkinliklerdir (MEB, 2013). Öğretmenler, etkinliklerde keşfetmeye imkân

verici, problem çözmeyi geliştiren, neden sonuç ilişkisi kurmalarını sağlayan etkinlikler hazırlamalıdırlar (Yazlık ve Öngören, 2018).

Türkçe Etkinliği;

Türkçe etkinlikleri, çocukların anadillerini doğru ve güzel bir şekilde kullanmalarını, yeterli kelime bilgisi edinerek doğru cümle kurabilmelerini, sadece sözel şekilde değil aynı zaman sözel olmayan yollarla da duygu ve düşüncelerini açıklayabilmelerini, şekilde değil iletişim becerileri kazanmalarını, konuşmanın yanında dinleme becerisi de kazanmalarını sağlayan etkinliklerdir (MEB, 2013).

Fen Etkinliği;

Fen etkinlikleri, çocukları keşif, merak, gözlem yeteneklerini geliştiren ve soru sormaya yönelten etkinliklerdir. Yaşama yakın etkinliklerle çocuklarda çevre farkındalığı sağlanmalıdır (MEB, 2013). Okul öncesi dönemde fen eğitimi çocuğun, çevresiyle iletişim kurmasına, problemi keşfetmesine, hipotez kurmasına ve problem çözme becerisi kazanmasına, bağımsız düşünme ve muhakeme yeteneğinin gelişmesine, kısa süreli deneylerle fen bilimine ilişkin bilgiler ve bilimsel düşünme yeteneği kazanmasına, çevrenin inceleme, araştırma ve öğrenmeye değer olmasına yardımcı olur (Çağlar,1991; Abruscato, 2000; Yaşar, 2003; Brewer, 2007; akt: Kandır ve diğ., 2012).

Hareket Etkinliği;

Hareket ekinlikleri, oyunla planlanan ve çocuklara hareket sağlayan etkinlikler olmasının yanı sıra, çocuğun doğası gereği en uygun etkinlikler arasında yer alarak, programdaki diğer etkinlik türleri ile de bütünleşmesi kolaydır (Duman ve diğ., 2017).

Müzik Etkinliği;

Müzik etkinlikleri, ses ve müzik dinleme, ayırt etme çalışmaları, ritim çalışmaları, nefes ve ses çalışmaları, şarkı söyleme, çalgı çalma, yaratıcı hareket ve dans, müzik eşliğinde hareket, müzikli öykü gibi etkinliklerden oluşan, çocuğun diğer gelişim alanlarını da destekleyen çalışmalardır. Ayrıca toplu müzik yapma etkinlikleriyle çocuğa başkalarını dinleme ve iş birliği yapma gibi sorumluluklar da kazandırır (MEB, 2013).

Oyun Etkinliği;

Oyun, çocukların hareket düzeyinde katılım sağladıkları, duygu ve düşüncelerini özgür bir şekilde aktarabildikleri, keşfederek, öğrenerek, eğlenerek katılım sağladıkları eğlenceli etkinliklerdir. Oyun çocuğun diğer alanlarda da gelişim göstermesine yardımcı olur (MEB, 2013). Oyun etkinlikleri ve deneyimleri; çocuklardaki bilgi ve beceriyi ortaya çıkararak, bunların farklı bağlamlarda kullanmasını ve uygulanmasını destekleyici, öğrenme ve deneyim alanlarını birleştirici amaçlarla gerçekleştirilmelidir (Sevinç, 2009).

Drama Etkinliği;

Drama çocukların bir durum veya olayı grup içerisinde materyaller kullanarak yaşantılarından yola çıkarak canlandırmalarıdır. Gelişim alanlarını destekleyen, canlandırma tekniklerinden faydalanılarak gerçekleştirilen yaşama yakınlığı ile gerekli becerilerin öğrenilmesini sağlayan, farklı teknik ve yöntemlerle kendini ifade etmeye dayalı bir etkinliktir (MEB, 2013). Drama, çocukların sosyal yaşam ile ilgili kavramları öğrenmesine yardımcı olur ve kişilik gelişimlerine katkıda bulunur. Drama etkinliklerinin imkânları sayesinde fiziksel ve sosyal çevreye uyum sağlayacak bilişsel bilgi birikimi edinirler (Önder, 2010).

Sanat Etkinliği;

Çocuğun kendini ifade biçiminde kullanabileceği, yaratıcılığına ve hayal gücüne katkı sağlayan, içinde bulunduğu kültürü tanımasını sağlayan, eleştirel düşünme ve beraberinde problem çözme becerilerini edindiği, farklılıkları kabul etmesini ve saygı duymasını sağlayan grupla ya da bireysel olarak uygulanabilen etkinliklerdir (MEB, 2013). Aynı zamanda bu dönemde sanat etkinlikleri, zengin içerikli bir eğitim alarak, eğlenerek geçirdikleri günlük bir etkinliktir (Kim ve diğ., 2001; Wong, 2007).

Alan Gezileri;

Alan gezilerinin amacı, çocukların olayları yerinde gözlem yapma, araştırma ve problem çözme ile doğrudan ve anlamlı öğrenme gereksinimlerini karşılamaktır. Bu gezilerin fen eğitimi alanında düşülmemesi gerekmektedir. Alan gezileri çocukların içinde bulundukları çevreyi tanımalarına olanak sağlarken, aynı zamanda da eğitim programlarında yer alan kazanımlara ulaşılmasına ve kavramları öğrenmelerine ortam hazırlar (MEB, 2013).

Aylık Eğitim Planı

2006 okul öncesi eğitim programında yıllık planın aylara göre uygulanmasındaki zorluklar göz önüne alınarak "yıllık plan" yerine 2013 programında "aylık plan" hazırlanmasına karar verilmiştir bu sayede öğretmenlere aylık uygulamada değişiklik yapma konusunda kolaylık sağlanmıştır. Bu uygulama ile öğretmenler aylık değerlendirme yaptıktan sonra eksikliklere göre bir sonraki ayın planını hazırlayabilirler (Temel, 2015).

MEB 2013 okul öncesi programında aylık plan; kazanım ve göstergeler, kavramlar, alan gezileri, belirli gün ve haftalar, aile katılım çalışmaları ve değerlendirme çalışmalarının yer aldığı bir çalışma planıdır. Öğretmen düzenli bir şekilde çocukları gözlemleyerek gelişim gözlem formu tutar ve bu gözleme dayalı olarak da planına kazanım, gösterge ve kavramlarını belirlemelidir. Öğretmen aylık planda yer verdiği kavramlar ve kazanım ve göstergeleri plana kaydetmelidir. Öğretmenin aylık üzerinde durduğu kavram, kazanım ve göstergeleri çocuğun çok yönlü gelişimine imkân sağlayacaktır. Bunun yanı sıra öğretmen sınıfındaki öğrenciler için "Gelişim Gözlem Formu "Gelişim Raporu" formlarını da doldurmalı ve ders yılı boyunca dosyasında muhafaza etmelidir (MEB, 2013).

Günlük Eğitim Akışı

Günlük eğitim akışı, bir gün içerisindeki çalışmalarının yer aldığı çerçeve plandır. Güne başlama zamanı, oyun zamanı, etkinlik zamanı ve günü değerlendirme zamanı ile beslenme ve dinlenme zamanı gibi rutin etkinlikleri içerir. Öğretmenin, plan içerisinde yer verdiği kazanım, gösterge ve kavramlardan faydalanarak, sınıftaki çocukların seviyesine uygun etkinlikler hazırlaması programın uygulamasında kolaylık sağlayacaktır. Bu şekilde bir uygulama ile ders süreci kolay kolay planlayabilecektir. Programa ek olarak öğretmenler için hazırlanan etkinlik kitabından faydalanılarak günlük etkinlikler oluşturulmalıdır. Planlanan etkinliklerin aylık planda yer alan kazanım, göstergeler ve kavramlara uyumlu olması gerekmektedir. Bir sonraki günün planı hazırlanırken gün sonu değerlendirme sürecinden yararlanılmalıdır. Yapılan değerlendirme çalışmalarında çocukların önerileri dikkate alınarak bir sonraki gün planı oluşturulmalıdır (MEB, 2013).

2.5.1.3. Okul Öncesi Eğitimin Değerlendirilmesi

Değerlendirme, eğitim programında yer alan hedefler doğrultusunda planlanan ve uygulanan etkinliklerin çocuklar üzerindeki etkisini yorumlamayı sağlayan süreç olarak açıklanmaktadır. (Sapsağlam, 2013; Ültanır, 2016).

Program geliştirme sürecinde, programın ne derece etkili olduğunu ölçmek aksayan bir yönünü ortaya çıkarmak için değerlendirme çalışması yapılması gerekmektedir (Demirel, 2019; Özdemir, 2009). Okul öncesi eğitim programlarının da aynı şekilde beklentileri ne derece karşıladığını saptamak ve bir fark yaratıp yaratmadığını görmek için değerlendirilmesi gerekir (NAEYC, 2003).

Okul öncesi eğitimde değerlendirme, programın uygulayıcısı öğretmenlerin çocukları daha yakından tanıyarak gelişimlerine yardımcı olabilmesi açısından önemlidir. Uygun değerlendirme yöntemleriyle, öğretmenin, çocukların hazır bulunuşluk düzeylerini, bireysel ilgi ve ihtiyaçlarını tespit edebilmesi kaliteli bir eğitim anlayışı geliştirebilir (G. Üstün ve Uzun, 2020). Bu nedenle eğitim sürecinin temel öğelerinden olan değerlendirme okul öncesi eğitimde de önemli bir yer edinmiştir (Jackman, 2005; MEB, 2013).

Okul öncesi eğitiminde değerlendirme aylık ve günlük (etkinlik) planda yapılan değerlendirme şeklinde yapılmaktadır. Aylık değerlendirmede her ayın sonunda ulaşılan kazanımlara ilişkin tespitler yapılarak, eksik yönler belirtilir. Günlük değerlendirmede ise, o günün sonunda yapılan etkinlikler ile ilgili öğretmen, program ve çocuk açısından değerlendirmeler yapmaktadır. Programda aylık plan ve günlük eğitim akışında bulunan değerlendirmeler farklı yöntem ve teknikler, etkinlikler, uygulamalar, gelişim gözlem formları, çizelgeler ve portfolyolar gibi değerlendirme yöntemleri ile gerçekleştirilmektedir (G. Üstün ve Uzun, 2020; MEB, 2013).

2013 okul öncesi eğitimi programında; eğitim sürecinin bütünsel bir şekilde çok yönlü ele alınarak yapılmasının önemi vurgulanmıştır. Bundan dolayı bu programda değerlendirme; çocukların değerlendirilmesi, programın değerlendirilmesi ve öğretmenin kendini değerlendirmesi olarak üç açıdan ele alınarak yapılmaktadır (MEB, 2013).

Çocukların Değerlendirilmesi

Çocukların değerlendirilmesi, çocukların gelişiminin sistematik bir şekilde kayıt altına alınarak süreç içerisinde takibinin yapıldığı bir aşamadır. Programın niteliği bakımından çocukların tüm gelişim alanlarında ilerleme göstermesi önem taşımaktadır (Brewer, 2001).

2013 Eğitim programında değerlendirme çalışmaları için yeniden gelişim gözlem formu oluşturulmuş ve bu forma dayalı olarak da yılda iki kez gelişim raporu hazırlanmaktadır (MEB, 2013; Sapsağlam, 2013).

Etkinliklerin değerlendirilmesinde yaratıcı yöntemlerin kullanılması önerilmiş ve bunun yanında açık uçlu sorulara ağırlık verilmesi istenmiştir. Bu yöntemler için örnek etkinlikler yer almaktadır. Her çocuk için gelişim dosyası (portfolyo) oluşturulması gereği tekrar vurgulanmıştır. Programda sadece düzenli olarak kullanılması gerekli olan formlara yer verilmiştir. Öğretmen gereksinim duyduğu formları kendinin de geliştirip kullanabileceği belirtilmiştir (MEB, 2013).

Programın Değerlendirilmesi

Programın değerlendirilmesi, aylık plan ve günlük eğitim akışının değerlendirilmesi şeklinde yapılan, öğrenilen bilgilerin pekiştirildiği ve etkili olma durumunun gözden geçirildiği bir aşamadır (Sapsağlam, 2013).

Programda etkinliklerin değerlendirilmesinde; çalışma sayfaları/bellek kartları kullanılabileceği, çocuklara açık uçlu sorular yönlendirilebileceği, afiş/poster, resim ve sunum çalışmaları yapılabileceği, etkinlikle ilgili çekilen fotoğrafların çocuklarla birlikte incelenebileceği, etkinlikler ilgili konuşulup çocukların görüşlerinin alınabileceği, sergi düzenlenebileceği belirtilmektedir (MEB, 2013; Sapsağlam, 2013). Etkinliği değerlendirmek amacıyla çocuklara şu tarz sorular sorulabilir:

"*Betimleyici sorular: Etkinliğin süreç olarak gözden geçirilmesine yardımcı olan sorulardır.*

Duyuşsal sorular: Çocuğun etkinlik anında ve sonrasındaki duygularını ifade etmesine yönelik sorulan sorulardır.

Kazanımlara yönelik sorular: Gün içinde belirlenen kazanım ve göstergelere yönelik oluşturulan sorulardır.

Yaşamla ilişkilendirme soruları: Kendi yaşantıları ile etkinlikte yaşadıkları arasında ilişki kurabilmeleri için sorulan sorulardır (MEB, 2013)."

Öğretmenin Kendini Değerlendirmesi

Öğretmenin kendini değerlendirmesi, sınıf içi başarısı hakkında farkındalık yaratmak ve gerekli önlemleri almak konusunda öğretmene yardımcı olur (MEB, 2013).

Öğretmenlerin çocuklara ve programa ilişkin değerlendirmelerden elde edilen bilgileri, kullanılan yöntemleri, kendi ilgi, yetenek ve yönelişlerini belirlemeleri ve kişilik özelliklerini

gözden geçirerek kendilerini değerlendirmeleri gerekmektedir. Bu değerlendirmeler sonucunda öğretmenin kendini geliştirmek için Okul Öncesi Eğitiminde Değerlendirme çabasına girmesi, gerektiği takdirde idareden yardım istemesi beklenmektedir (MEB, 2013). Değerlendirme çocuğun, programın ve öğretmenin kendini değerlendirme süreci iç içe olduğundan, bunlardan elde edilen veriler diğerlerinin değerlendirilmesinde de kullanılır. Öğretmenlerin yapılan değerlendirmeleri sonraki uygulamalarda dikkate almaları önem arz etmektedir (Çelik ve Daşcan, 2019).

2.6. UZAKTAN EĞİTİM

Gelişen ve değişen dünya düzeninde; günümüz toplumların amacı bilişim teknolojilerini kullanarak eğitimden sağlığa kadar tüm alanlarda gelişim sağlayarak varlığını korumaya ve yaşam boyu eğitimle kendilerine yer edinmeye çalışmaktır (Arı, 2010). Eğitim kurumlarında öğrenci sayısının artması, buna paralel olarak öğretmen sayısının azlığı, yaygın öğrenme sürecindeki bireylerin kendi durumlarına uygun olarak farklı zaman ve mekânlarda eğitim alma, kurumların personel yetiştirmelerinde daha hızlı ve ekonomik hizmet içi eğitim iteği ve benzeri birçok sebep farklı eğitim modelleri keşfetmeye yönlendirmiştir (Demir, 2014).

Uzaktan eğitim geleneksek öğrenme-öğretme yöntemlerinin sınırlı kalması sebebiyle bir seçenek olarak ortaya çıkmış, bilgiye erişimde farklı bir yöntem izlenen, teknolojiden faydalanılarak belirli bir merkezden sağlanan, uygulayıcılar ile öğrenciler arası iletişim ve etkileşimin özel olarak hazırlanmış öğretim üniteleri ve çeşitli ortamlar yoluyla aktarıldığı bir eğitim sistemi olarak tanımlanmıştır (Alkan, 1987; Gülnar, 2008; İçten, 2006). İşman (1999) uzaktan eğitimi, öğrenme öğretme etkinliklerinin iletişim teknolojileri ve klasik posta hizmetleri ile öğrencilerin ve öğretmenlerin farklı ortamlardan gerçekleştirdikleri bir eğitim sistemi modeli olarak ifade etmiştir.

Yukarıdaki tanımlara bakıldığında uzaktan eğitim bir öğrenme modeli olarak teknolojiden sağladığı imkânlardan faydalanılarak, mevcut öğrenme ve öğretmen yöntemlerinin sınırlılığı, öğrenme sürecini zaman ve mekân sınırlılığından uzak bir nitelik taşıdığı düşünülebilir. Uzaktan eğitimin amacı, daha fazla öğrenciye ulaşarak eğitimde fırsat eşitliği sağlayabilmektir.

Uzaktan eğitimin çeşitli kolaylıklar sağladığı görülmektedir. Bunlar, öğrenciler arası fırsat eşitsizliğinin kısmen kaldırılması, ekonomik olması, standart bir program sunabilmesi, öğrenci serbestliği ve öğrenciye zengin bir ortam sunabilmesi, zaman ve mekân zorunluluğunu kaldırması, bireysel ve bağımsız öğrenme, farklı eğitim seçenekleri olarak sıralanabilir (Demir, 2014). Bunun yanında uzaktan eğitimin bazı sınırlılıkları da bulunmaktadır. Bunlar; sosyalleşmenin kısıtlanması, öz düzenlemesi düşük olan öğrencilere yeterince yardımcı olunamaması, yüz yüze eğitimdeki gibi kolayca iletişim kurulamaması, uygulaması derslerin kısıtlılığı, tutum ve becerilere dönük davranış kazandırmadaki zorluklar, teknoloji bağımlılığı şeklinde nitelendirilebilir (Kaya, 2002).

Uzaktan eğitimin devamlılığını sağlamak için kullanılan altyapının yeterli olması gerekir. Yüz yüze eğitim programındaki içeriklere göre düzenlenen programlardaki kazanımlar, bu kazanımların ulaşılması için zaman bakımından gözden geçirilmeye ihtiyacı vardır (Yıldırım, 2020).

İlk olarak mektup sistemi ile başlayan uzaktan eğitim, teknolojinin gelişimiyle farklı yöntemlerle uygulanmaya başlanmıştır. Bu yöntemlerde internet tabanlı sistemler tercih edilmektedir. Uzaktan eğitim uygulamaları günden günde yaygınlaşarak tercih edilen bir sistem haline dönüşmektedir.

2.7. COVİD-19 SÜRESİNCE UZAKTAN EĞİTİM

2019 yılında Dünya Sağlık Örgütü tarafından coronovirüsün küresel salgın olarak ilan etmesinin ardından, salgının yayılmasını durdurmak, buna bağlı olarak öğrenmenin kesintiye uğramaması ve uzun süreli öğrenme kayıplarının önüne geçmek için birçok ülke okulları, üniversiteleri kapatarak çevrimiçi eğitime geçmiştir. UNESCO (2020)'nun verilerine göre, 194 ülkede yaklaşık 1,6 milyar öğrencinin bu durumdan etkilendiği ve toplam kayıtlı öğrencilerin %90'ından fazlasına tekabül eden okulların kapanmasındaki zirve, Nisan 2020'nin başında kaydedilmiştir. Moğolistan 11 Şubat'ta okullara ilk ara veren ülke olurken, 1 Nisan 2020 tarihinde örgün eğitime ara veren ülke sayısı 195'i bulmuştur (Eğitim Reformu Girişimi, 2020).

Dünya Bankası uzaktan eğitimin gelecekte oluşacak sorunların aynı zamanda çözümünü de barındıracak şekilde gelişmekte olduğunu ifade etmiştir (WB, 2001). Buna bağlı olarak, okulların aniden kapanması, eğitim politikalarını belirleyenlerin, okul müdürlerinin ve

öğretmenlerin çocukların eğitim hakkını güvence altına almak için yüz yüze eğitime alternatif çözümler bulmaları gerektiği anlamına gelmiştir (OECD, 2020). Ülkelerin ekonomik koşulları, teknolojik altyapılarına göre salgın sürecinde eğitim benzeri görülmemiş bir ölçekte çevrimiçi/online dersler gibi faaliyetlerle yürütülmeye çalışılmıştır (Sözen, 2020).

Türkiye ilkokul, ortaokul, liseler ve yükseköğretim kurumlarında 12 Mart 2020'de yüz yüze eğitime ara vermiş, uzaktan eğitim ise 23 Mart 2020 tarihinde ilkokul, ortaokul ve liseler için Eğitim Bilişim Ağı (EBA) TV aracılığıyla başlamıştır. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) uzaktan eğitimde Eğitim Bilişim Ağı (EBA) uygulaması, EBA TV ve canlı derslerde de EBA'nın yanı sıra Zoom gibi uygulamaları da kullanmıştır. Yükseköğretim Kurulu (YÖK) ise yükseköğretimin bahar döneminde tamamen açık ve uzaktan sürdürülmesine karar vermiştir.

Coronavirüs salgını sebebiyle geçilen uzaktan eğitim, yaşanılan tecrübelerine göre ülkelerin bu sistemin süreklilik arz etmesi için geliştirilmeyi sağlaması, teknolojinin desteği ile sürekli kullanılan bir eğitim sistemi haline gelebilecektir (Telli ve Altun, 2020). Bununla birlikte uzaktan eğitimden yararlanacak kurumların var olan eğitimi uzaktan eğitim imkânlarıyla nasıl daha etkili hale getirilebileceklerine odaklanmaları gerekmektedir (YÖK, 2020). COVİD-19 sürecinden sonra anlaşılacağı üzere bu belirsiz arka plana karşı, hangi çevrimiçi öğretme ve öğrenmenin etkinliğini en üst düzeye çıkarabileceğini belirlemek bu nedenle önemlidir (OECD, 2020).

Tüm bunlar düşünüldüğünde çeşitli sebeplerden dolayı aksayan ya da kesintiye uğrayan eğitim öğretimin sürdürülebilmesi amacıyla öğrenciler ve eğitimciler için uzaktan eğitim hizmetlerinin geliştirilmesi ve etkili hale getirilmesi önemli görülmektedir.

2.8. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Sönmez (2022), yaptığı çalışmada, veri toplama aracı olarak Aslan ve diğ. (2016) tarafından geliştirilen "Okul Öncesi Eğitim Programı Değerlendirme Ölçeği" kullanmıştır. Araştırma, programın mevcut eğitim sisteminde ve bir eğitim öğretim yılı içerisinde kısmen uygulanabilir olmasına rağmen programda bölgesel özelliklerin, teknolojik yeniliklerin ve eğitimdeki güncel gelişmelerin dikkate alınmaması, öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitimlerin yetersiz olması, fiziksel ortam ve araç-gereç yetersizliği nedeniyle uygulanabilirliğinin çok iyi düzeyde olmadığı, esneklik özelliğinin öğretmenlere fayda sağlayan programın güçlü bir yönü olduğu; bireysel farklılıklar, bölgesel özellikler ve

teknolojik yeniliklerin programda yeterince dikkate alınmamasının, fiziki ortam ve materyal eksikliklerinin ve bu konuda okullar arasındaki fırsat eşitsizliğinin olmasının, programda aile faktörü ile ilgili olarak uygulamada sorun olduğu, programda sonunda belirlenen hedeflere genel olarak ulaşıldığı, öğrenci değerlendirme işlemlerinin uygun olmadığı ve güncellenmeye ihtiyaç olduğu; programın öğrencilere ilkokula hazırlama konusunda başarılı olduğu; ancak programın genel olarak etkililiğinin artırılması güncelleme çalışmasına ihtiyaç olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Hamarat (2017), yaptığı çalışmada, öğretmenlerden veriler toplayarak, 2013-2014 eğitim öğretim yılında program uygulamaya koyulduktan sonra program tanıtım eğitimi alınıp alınmaması öğretmenlerin programla ilgili görüşlerinde bir farklılık yaratmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Farklı yaş gruplarındaki öğretmenlerin değerlendirme etkinliklerinde büyük yaş grubu öğretmenlerin sorunları daha dikkate aldığı sonucu çıkmıştır. Uygulama esnasında öğrenci sayısı ve materyal yetersizliği bir takım sorunları da ortaya koymuştur. Öğretmenlerin, günü değerlendirme bölümlerinde öğrencilerin fikirlerinin dikkate alındığı, ay sonunda yapılan değerlendirmelerin bir sonraki ay için yol gösterici olduğu, programın öğretmene esneklik sağlayan bir program olması maddeleri anlamlı farklar ortaya çıkmıştır.

Karagöz (2109), yaptığı çalışmada, veri toplama aracı olarak "MEB 2013 Programının Uygulanışına İlişkin Öğretmen Görüşlerini Belirleme Formu" kullanmıştır. Ankara ve Gaziantep'te görev yapan 262 öğretmene uygulamıştır. Araştırmada güne başlama zamanı uygulamasında çocukların geliş saati farkının zorluk yarattığı, en fazla verilen etkinliğin okuma yazmaya hazırlık etkinliği olduğu, sebebin ise ilkokula hazırlık olduğu, etkinlikler arası geçiş sağlayamama ve kısmen sağlamanın çocukların merkezlerdeki oyuncaklara yönelmesinin olduğu, programda aile katılım çalışmasına düzenli olarak yer verildiği, aylık eğitim planı ve değerlendirmelerinin yapıldığı, planda kavramlara yer verildiği, günlük eğitim akışı değerlendirmelerinin yapıldığı, gelişim gözlem formu doldurmada sınıf mevcudunun sıkıntı yarattığı, gelişim raporlarının düzenli olarak doldurulduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Aydemir (2018), yaptığı çalışmada, "Demografik Bilgi Toplama Formu" araştırmacı tarafından geliştirilen, "Plan Değerlendirme Aracı" , "Bireysel Görüşme Formu" ve "Gözlem Formu" kullanmıştır. Çalışma ilk aşamada 12 gönüllü okul öncesi öğretmen ile ikinci aşamada 25 gönüllü okul öncesi ile gerçekleştirmiştir. Araştırmada, Öğretmenlerin Programına hakkında yeterli bilgiye sahip olduklarını, fakat uygulama konusunda sıkıntı yaşadıklarını, bilgilerini ortaya koyamadıklarını, etkinlik planı hazırlarken çocukların

düzeylerine önem verdiklerini ifade ettiklerini; ancak yapılan gözlemlerde kısmen dikkat edildiği, öğretmenlerin, aile katılımını sağlamanın çocuk açısından önemli olduğunu ve yararlarını belirtmelerine rağmen etkinlik planında yer verilmediğine ve uygulamalarda da aile katılımının yapılmadığı, çocukların çeşitli etkinliklere katılması için ilgilerini çekebilecek şekilde etkinlikleri sunmaya çalıştıklarını ya da görsel materyallerden yararlandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Düzgün (2014), yaptığı çalışmada, veri toplama aracı olarak Halil Uzun (2007) tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. Toplamda 326 anket uygulanmıştır. Araştırmada, sonucunda, kıdem, resmi anaokulu ve resmi ilköğretim anasınıflarında görev yapma, yüksek sosyoekonomik düzey ve düşük sosyoekonomik düzeyde görev yapan öğretmenler, eğitim durumlarına göre karşılaştırmalar yapılmış ve farklılıklar elde edilmiştir. Bu farklılıklar, programda kazanım göstergeleri seçme, etkinlikleri ve bu etkinlikler için kullanılacak eğitim araçlarını belirleme, farklı yöntem ve teknikleri kullanma, çocukların bireysel ve çevresel gereksinimleri, sınıf düzenini oluşturma, büyük grup küçük grup etkinlikleri, çocuklara sorumluluk verme ve onları mutlu hissettirme gibi başlıklarda yapılan karşılaştırmalar, farklılık göstermiştir. Bunun yanı sıra tüm öğretmenlerin genel olarak hazır plan kullandıkları ve bu planları düzenlerken kolay uygulanabilme durumunu gözettikleri, belirli gün ve haftalar, alan gezi faaliyetlerinde şartlara uygun değişiklikler yaptıkları tespit edilmiştir. Öğretmenlerin okul öncesi programını değiştirecek olsalar hangi değişiklikleri yapacaklarına dair yaptıkları açıklamalar incelendiğinde; programı monoton değil, hareketli yapmaları, daha sade ve yönlendirici bir program hazırlamaları, üzerlerindeki evrak yükünü kaldırmaları, planları kaldırmaları, eski yaş grupları sistemine dönmeleri, genel değil, şartlara uygun bölgesel programlar hazırlamaları, sanat etkinliklerini azaltma, sayıların öğretimine daha çok ağırlık verme konusunda görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Tükel (2017), yaptığı çalışmada, Okul Öncesi Eğitim Programında yıllık planların aylık planlara dönüştürülmesi katılımcılar tarafından doğru bir değişiklik olarak ifadesini bulmuş ve aylık planlarda çocuk, öğretmen, program açısından yapılan değerlendirme olumlu karşılanmış, öğretmenler tarafından, programda yer alan kazanım ve göstergelerin çocukların gelişim görevlerini yerine getirmesi için yeterli bulduğu ve programda kazanım ve göstergelerin basitten zora doğru sıralanmış olması, göstergelerin bütün olarak ele alınması olumlu bir değişiklik olarak görüldüğü sonucuna ulaşılmış, problemlere ilişkin çözüm önerilerine bakıldığında ilk olarak Program için verilen hizmet içi eğitimin tekrarlanmasını,

sonrasında MEB'in yeniden yeterli içerikte ve sayıda kaynak oluşturmasını, değerler eğitimine daha fazla yer verilmesi önerileri sunulmuş ve özel gereksinimli çocuklar, Sınıf yönetimi ve dikkat süresini geliştirici (Konsantrasyon) etkinlikler ile 2013 Okul Öncesi Eğitim programı konularında hizmet içi eğitim almak istedikleri tespit edilmiştir.

Göle (2014), çalışmasında veri toplama aracı olarak "Program Niteliği Değerlendirme Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmada, öğretmenlerin mezuniyet durumları ve yüksek öğrenim durumları, mezun oldukları program, kıdem yılı, hizmet içi eğitime katılma durumları arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Araştırma sonucuna göre okul öncesi öğretmenlerinin nitelikli bir okul öncesi eğitim programında bulunması gereken özelliklerin önem derecesi hakkında görüşleri "oldukça önemli" olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ancak bir okul öncesi eğitim programının niteliği ne kadar yüksek olursa olsun o program uygulanmadığı zaman nitelikli bir okul öncesi eğitime ulaşılamaz çıkarımı yapılmıştır.

Arslan (2017), yaptığı çalışmada, "Kişisel Bilgi Formu" ve Erden (2010) tarafından geliştirilen veri toplama aracı kullanılmıştır. Araştırmada öğretmenlerin, mezun olduğu fakülte ve program, görev yaptıkları okul türleri, mesleki kıdemleri ve hizmetiçi eğitim alma durumlarına göre anlamlı farklılıklar oluşmuştur. Okul öncesi öğretmenlerin eğitim programını kullanırken en fazla "eğitim ortamı ve durumu" boyutunda sorun yaşarken, " kazanım göstergeler ve öğrenme öğretme süreci" boyutlarında ise en az sorun ile karşılaştığı sonucuna ulaşılmıştır.

Işık (2015), yaptığı çalışmada, veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. Araştırmada, programın, program kitabının, etkinlik kitabının, OBADER kitabının programı uygulamada öğretmene rehberlik ettiği görülmüştür. Kazanım göstergelere ve kavramlara aylık planda yer verildiği ve uygulandığı, gelişim gözlem formu, gelişim raporu ve portfolyo uygulamalarının yapıldığı, aylık planda belirli gün ve haftalara, alan gezilerine yer verildiği ve uygulandığı, günlük eğitim akışında güne başlama, oyun zamanı, etkinlik zamanı ve değerlendirme çalışmalarının yapıldığı, aile katılım çalışmalarına yer verildiği ve uygulandığı, aylık plan değerlendirmesi yapıldığı sonucuna varılmıştır.

İş (2017), yaptığı çalışmada, öğretmenler, bilişsel gelişimle ilgili kazanım ve göstergelerin büyük bir bölümünün kazanımları gerçekleştirmeye yönelik etkinliklere ağırlık verdiklerini, Sosyal gelişimle ilgili programda yer alan kazanımlara yönelik etkinlikleri yeterli buldukları ve bu kazanımları gerçekleştirebilmeleri için çocuklara çeşitli uygulamalar

yaptırdıklarını, Dil gelişimi ile ilgili programda yer alan etkinlikleri büyük oranda yeterli buldukları ancak biraz daha geliştirilmesi gerektiği görüşünü, Psikomotor gelişim ile ilgili programda yer alan ve kazandırılması amaçlanan becerilerin yeterli olduğu, Öz bakım beceriler ile ilgili programda yer alan kazanımların ve bu kazanımlara yönelik etkinliklerin yeterli olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

İnan (2021), çalışmasında veri toplama aracı olarak açık uçlu sorulardan oluşan çevrimiçi anket kullanmıştır. Çalışmaya Reggio Emilia'dan ilham alan öğretmenler katılmıştır. Araştırmadaki bulgulara göre Yeni Normal'de ortaya çıkan engelleri aşmak için program revizyonu ve yeni eğitim materyalleri/stratejileri üzerinde çalışmaları gerektiği, Yeni Normal'de eğitim ve bakım anlayışının tamamen değişmesi ve erken çocukluk eğitiminin Türkiye'deki mevcut eğitim sisteminin tartışmalı kısımlarını terk ederek yeniden yapılandırılması görüşleri belirtilmiştir. Günümüzde eğitim yüz yüze olsa da pandemi ya da başka bir nedenle dünyanın tekrar kapanması gerektiği durumlarda tekrar oluşabilecek acil durumlara karşı online/uzaktan eğitime hazır olunması gerektiği, eğitimcilerin, çevrimiçi eğitim dışında farklı uzaktan eğitim yöntemlerini öğrenmeleri gerektiği sonucuna da ulaşılmıştır.

Dore, Justice, K. Mills, Narui, ve Welch (2021) çalışmalarında Ohio bölgesindeki 91 aileden veri toplamışlardır. Çalışmada araştırmacılar 4 haftalık bir program geliştirerek sanal anaokulu fizibilite çalışması yapmışlardır. Uygulamalar ışığında örneklemlerini düşük gelirli ailelerden seçmelerine rağmen programa katılım orta derecede yüksek olmuştur. Çocukların görüntülü sohbet derslerine katılımının daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Hem aileler için hem de çocuklar için teknoloji okuryazarlığı eğitiminin önemine vurgu yapılmıştır.

Camovic (2022), araştırmasında veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formları kullanılmıştır. Araştırmada, okul öncesi eğitimcilerine göre, yeni koşullarda ortaya çıkan zorluklar söz konusu olduğunda, bilgisayar okuryazarlığı eksikliği en büyük sorunlardan biri olduğu, öğretmenlerin teknolojik yeterliliklerinin artırılması gerektiği, pandemi sırasında çevrimiçi derslerin okul öncesi öğrencilerle gerçekleştirilmesinde sorunlar yaşandığı, çocuklar ve ebeveynlerle iletişim halinde kalarak eğitimde sürekliliğin sağlanması ve eğitim içeriğinin okul öncesi çocuk eğitiminin çevrimiçi versiyonuna uygun olarak tasarlanması, "İçeride" ve "dışarıda" olmakla ilgili ilişkilerin tersine çevrildiği, bu değişimde "İçeriden" eğitimci çocuklarla doğrudan etkileşime girerken, "dışarıdan" eğitimci çevreden,

yani ebeveynler aracılığıyla hareket ettiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu durumların program geliştirmede önemli faktör olduğu belirtilmiştir.

Barabási (2022), çalışmasında, veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. Araştırmada swot analizi yapılarak sonuçlar karşılaştırılmıştır. Erken çocukluk eğitiminin çevrimiçi öğrenme ortamı ve evde eğitimden ayrılacağı umulsa da farkındalık, nevraljik noktaları hedefleyerek çevrimdışı eğitim sırasında olumsuz etkilerin giderilmesine de yardımcı olabileceği, olumlu yönlere odaklanıldığında ve fırsatlar değerlendirildiğinde, çeşitli olumsuz yönlere ve zorluklara rağmen incelenen dönemden profesyonel olarak zengin ve sağlam çıkma şansının olabileceği, öğretici deneyimlerin formüle edilmesi ve bunlardan akıllıca yararlanılması, önümüzdeki dönemin eğitim uygulamalarının ve ilkelerinin ana hatlarıyla belirlenmesinde yardımcı olabileceği sonucu elde edilmiştir.

3. YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Araştırmanın yöntemi için betimsel tarama yöntemi belirlenmiştir. Karasar'a (2014) göre betimsel model, tarama modeli adıyla da anılmaktadır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2014). Bu araştırma uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi öğretmenlerinin Okul Öncesi Eğitim Programının uygulanma durumuna ilişkin görüşlerinin belirlenmeye çalışıldığı betimsel bir araştırmadır.

3.2. EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmalarda incelenen konularda ana kitlenin tümünü incelemek çok zaman alıcı ve maliyeti çok yüksek olduğu için ana kitleyi temsil etme yeteneği olan bir örnek kitlenin belirlenmesi tercih edilir. Araştırmada veriler herhangi bir değişken özelinde analiz edilmeyeceği için araştırmaya katılan öğretmenler ve görev yaptıkları okullar kolay ulaşılabillir örneklem (simple random sampling) yöntemi ile belirlenmiştir. Başka bir ifade ile bütün katılımcıların çalışmaya dâhil olma imkânları vardır. Ayrıca katılımcıların yapmış oldukları tercihler çalışmaya katılan diğer katılımcıları olumlu ya da olumsuz yönde etkilemez, bağlayıcı değildir (Büyüköztürk vd., 2019). Araştırmanın evrenini, 2021-2022 eğitim öğretim yılında İstanbul ili Fatih ilçesine bağlı resmi ve özel anaokulu, bünyesinde anasınıfı bulunan ilkokul ve ortaokullarda görev yapan, COVİD-19 sürecinde uzaktan eğitim yapmış okul öncesi öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın yapıldığı tarih itibariyle İstanbul ili Fatih ilçesinde 53 resmi okulda 170, 14 özel okulda 82 olmak üzere görev yapan 252 okul öncesi öğretmeni bulunmaktadır. Bu araştırmaya katılan katılımcıların araştırmaya dâhil olmaları için gerekli kıstas İstanbul İli Fatih ilçesinde bulunan resmi ve özel bağımsız anaokulu ve bünyesinde anasınıfı olan ilkokul ve ortaokullarda okul öncesi öğretmeni olarak görev yapıyor olmaları ve COVİD-19 sürecinde uzaktan eğitim yapmış olmalarıdır. Buna göre, çalışmanın örneklemini araştırmaya gönüllü olarak katılan 113 kadın ve 8 erkek olmak

üzere 121 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Katılımcılara ait demografik bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3.1: Katılımcıları Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

	Gruplar	*f*	%
Cinsiyet	Kadın	113	93,4
	Erkek	8	6,6
Öğrenim Durumu	Önlisans	2	1,7
	Lisans	105	86,8
	Lisans Üstü	13	10,7
	Doktora	1	,8
Okul türü	Resmi	119	98,3
	Özel	2	1,7
Kıdem	0-5 yıl	16	13,2
	6-10 yıl	16	13,2
	11-15 yıl	52	43,0
	16-20 yıl	22	18,2
	21 yıl ve üzeri	15	12,4
Uzaktan eğitim sürecinde kaç yaş gruba eğitim verdiniz?	36-48 ay	7	5,8
	49-60 ay	67	55,4
	61-72 ay	47	38,8
Hizmetiçi eğitim alma durumu	Evet	27	22,3
	Hayır	94	77,7
Uzaktan eğitim sürecinde	Zoom	79	65,3

hangi platformu kullandınız	Googlemeet	1	,8
	Skype	2	1,7
	EBA	17	14,0
	Diğer	22	18,2
Toplam	Toplam	121	100,0

Tablo 3.1.'de katılımcıların demografik özellikleri incelendiğinde; araştırmaya 121 kişi katılmıştır. Katılımcıların 113'ü (%93,4) kadın, 8'i (%6,6) erkektir. Katılımcıların 2'si (%1,7) önlisans mezunu, 105'i (%86,8) lisans, 13'ü (%10,7) lisansüstü, 1'i (0,8) doktora mezunudur. Katılımcıların 119'u (%98,3) resmi, 2'si (%1,7) özel okulda çalışmaktadır. 16'sı (%13.2) 0-5 yıl, 16'sı (%13,2) 6-10 yıl, 52'si (%43,0) 11-15 yıl 22'si (%18,2) 16-20 yıl ve 15'i (%12,4) 21 yıl ve üzeri kıdeme sahiptir. Uzaktan eğitim sürecinde katılımcıların 7'si (5,8) 36-48 aylık çocuklara, 67'si (%55,4) 49-60 aylık çocuklara ve 47'si (%38,8) 61-71 aylık çocuklara eğitim vermiştir. Katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde 27'si (22,3) hizmet içi eğitim almış, 94'ü (%77,7) hizmet içi eğitim almamıştır. Uzaktan eğitim sürecinde katılımcıların 79'u (%65,3 Zoom, 1'i (%0,8) Googlemeet, 2'si (%1,7) Skype, 17'si (%14,0) EBA ve 22'si (%18,2) diğer platformları kullanmışlardır.

3.3. VERİLERİN TOPLANMASI

Veri toplama; belirlenen araştırma problemine cevap bulabilmek için nitelikli bilgiler toplamayı amaçlayan, birbiriyle ilişkini faaliyetler dizisi olarak düşünülebilir (Creswell, 2018).

3.3.1. Veri Toplama Aracı

Betimsel tarama yöntemi yapılan bu araştırmada araştırmacı tarafından geliştirilen anketten yararlanılmıştır. Anket tekniği araştırma yöntemlerinde kolay, ucuz ve bilgileri doğrudan doğruya toplamaya uygun olduğu için en çok kullanılan yöntemlerden biridir. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen anket MEB 2013 Okul Öncesi Programı temel alınarak geliştirilmiştir. Anketin geliştirilme aşamasında, konuyla ilgili literatür taraması yapılarak, nitelikli okul öncesi eğitim programları ve program standartları hakkında yapılan araştırmalar incelenmiştir, eğitim bilimleri anabilim dalından program

geliştirme alanında öğretim üyeleri, temel eğitim anabilim dalından okul öncesi eğitimi alanında öğretim üyelerinin görüşleri ile bunun yanında 21 okul öncesi öğretmenin görüşleri alınmıştır.

Üç bölümden oluşan anketin birinci bölümünde demografik bilgiler ve programında yer alan kazanımlara ilişkin sorular, ikinci bölümünde programında yer alan etkinliklere ilişkin sorular, üçüncü bölümünde ise programda yer alan kavramlar, günlük eğitim akışı, etkinlik planı, aylık planlar, ölçme değerlendirme, aile katılımı, belirli günler ve haftalar, özel gereksinimli öğrencilere yönelik uygulamalara ilişkin sorular sorulmuştur. Ölçekleme olarak sorularda uygulanma durumlarını ölçmek için "hiç uygulanmadı (0-20), az düzeyde uygulandı (20-40), orta düzeyde uygulandı (40-60), çoğunlukla uygulandı (60-80), tamamen uygulandı (80-100)" etkili olma durumlarını ölçmek için "hiç etkili olmadı (0-20), az etkili oldu (20-40), orta düzeyde etkili oldu (40-60), çoğunlukla etkili oldu (60-80), tamamen etkili oldu (80-100)" derecelendirmeleri yapılmıştır.

3.3.2. Veri Toplama Süreci

Verilerin toplanması süreci, etik kuruldan araştırma için gerekli izninin alınmasıyla başlatılmıştır (Bkz, Ek-3.). Etik kurul izni alındıktan sonra araştırmanın yapılacağı okulların bağlı olduğu İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğüne okullarda uygulama yapılması için izin başvurusu yapılmış ve gerekli izinler alınmıştır (Bkz, Ek-4.)

Resmi izinler alındıktan sonra araştırmacı tarafından veri toplamak için Fatih İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünden okul bilgileri alınarak okullara ziyaret gerçekleştirilmiştir. Okullara yapılan ziyarette okulların yöneticileri ile tanışılmış ve araştırma hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Öğretmenlerin derslerini aksatmayacak şekilde ders saati dışında veri toplama gerçekleştirilmiştir. Anketin uygulanma aşamasında öğretmenlere araştırmanın amacı ve içeriği hakkında bilgi verilmiştir. Fatih İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünden alınan okul ve öğretmen bilgisine göre 200 anket çoğaltılmıştır. Fatih İlçesine bağlı anaokulları ve anasınıflarında görev yapan 170 okul öncesi öğretmenine dağıtılmıştır. Ankete katılımın gönüllülük esasına dayalı olarak gerçekleştirileceği ifade edildiği için öğretmenlerin bir kısmı anketi doldurmak istememiştir. Verilen anketlerden 131 tanesi geri dönmüştür, kullanılamayacak durumda olan veriler çıkarıldığında 121 anket araştırmada kullanılmak üzere veri seti olarak hazırlanmıştır. Araştırmada katılımcı sayısının ön görülenden az olması COVİD-19 pandemi sürecinde birçok sebepten dolayı uzaktan eğitim gerçekleştiremeyen okul

öncesi öğretmenlerin olduğu düşünülebilir. Ancak yine de çalışmanın evreni dikkate alındığında örneklem, evreni temsil etme gücüne sahiptir.

3.4. VERİLERİN ANALİZİ

Araştırmada betimsel istatistik kullanılmıştır. Elde edilen veriler frekans (f) ve yüzde (%) alınarak analiz edilmiştir. Araştırmayla ilgili veri toplama araçları katılımcılara uygulandıktan sonra, katılımcılardan edinilen veriler araştırmacı tarafından geçerliliği kontrol edilerek bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Elde edilen verilere SPSS 21-22 programı kullanılarak istatistiksel işlemler uygulanmıştır.

4. BULGULAR

4.1. Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Programında Yer Alan Gelişim Alanlarındaki Kazanımlarla İlgili Etkinliklerin Öğretmen Görüşlerine Göre Uygulanma Durumuna İlişkin Bulgular

Tablo 4.1:

	Hiç uygulanmadı		Az düzeyde uygulandı		Orta düzeyde uygulandı		Çoğunlukla uygulandı		Tamamen uygulandı	
	f	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%
Bilişsel Gelişim	0	0	12	9,9	35	28,9	49	40,5	25	20,7
Dil Gelişimi	0	0	10	8,3	39	32,2	49	40,5	23	19,0
Sosyal Duygusal Gelişim	4	3,3	30	24,8	38	31,4	33	27,3	16	13,2
Motor Gelişimi	16	13,2	35	28,9	39	32,2	28	23,1	12	9,9
Özbakım Becerileri	24	19,8	38	31,4	32	26,4	17	14,0	10	8,3

Tablo 4.1.'de görüldüğü üzere katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi programında yer alan gelişim alanlarındaki kazanımlarla ilgili etkinliklerin uygulanma durumunu ilişkin olarak görüşleri alınmıştır. Bulgular incelendiğinde bilişsel gelişim alanındaki kazanımlarla ilgili etkinliklerin çoğunlukla uygulandığı belirtilmiştir. Katılımcıların 49'u (%40,5) çoğunlukla uygulandığını, 25'i (%20,7) tamamen uygulandığını, 35'i (%28,9) orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 12'si (%9,9) az düzeyde uygulandığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır.

Dil gelişim alanındaki kazanımlarla ilgili etkinliklere ilişkin olarak da çoğunlukla uygulandığı belirtilmiştir. Katılımcıların 49'u (%40,5) çoğunlukla uygulandığını, 23'ü (%19,0) tamamen uygulandığını, 39'u (%32,2) orta düzeyde uygulandığını belirtmişlerdir. Katılımcıların 10'u (%8,3) az düzeyde uygulandığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak dil gelişim alanında da kazanımlar ile etkinliklerin çoğunlukla uygulandığı söylenebilir.

Sosyal duygusal gelişim alanındaki kazanımlarla ilgili etkinliklere ilişkin olarak da çoğunlukla uygulandığı belirtilmiştir. Katılımcıların 33'ü (%27,3) çoğunlukla uygulandığını, 16'sı (%13,2) tamamen uygulandığını, 38'i (%31,4) orta düzeyde uygulandığını belirtmişlerdir. Katılımcıların 30'u (%24,8) az düzeyde uygulandığını 4'ü ise (%3,3) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak sosyal duygusal gelişim alanında da kazanımlar ile etkinliklerin çoğunlukla uygulandığı söylenebilir ancak katılımcıların bilişsel ve dil gelişim alanına göre daha az uygulama yaptıkları belirlenmiştir.

Motor gelişimi alanındaki kazanımlarla ilgili etkinliklere ilişkin olarak ise katılımcılar orta düzeye yakın uygulandığı belirtilmiştir. Katılımcıların 28'i (%23,1) çoğunlukla uygulandığını, 12'si (%9,9) tamamen uygulandığını, 39'u (%32,2) orta düzeyde uygulandığını, 35'i (%28,9) az düzeyde uygulandığını 16'sı ise (%13,2) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak motor gelişim alanında da kazanımlar ile etkinliklerin orta düzey ve altında uygulandığı söylenebilir katılımcıların bilişsel ve dil gelişim alanına göre daha az uygulama yaptıkları belirlenmiştir.

Özbakım becerileri alanındaki kazanımlarla ilgili etkinliklere ilişkin olarak ise katılımcılar az düzeyde uygulandığını belirtmiştir. Katılımcıların 17'si (%14,0) çoğunlukla uygulandığını, 10'u (%8,3) tamamen uygulandığını, 32'si (%26,4) orta düzeyde uygulandığını, 38'i (%31,4) az düzeyde uygulandığını 24'ü ise (%19,8) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak Özbakım becerileri alanında da kazanımlar ile etkinliklerin az düzeyde uygulandığı söylenebilir katılımcıların diğer alanlara kıyasla bu alanda daha az uygulama yaptıkları belirlenmiştir. Özbakım becerileri etkinliklerinin uzaktan uygulanmasındaki zorluğun bunda etkili olduğu düşünülebilir.

Katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi programında yer alan gelişim alanlarındaki kazanımlarla ilgili etkinliklerin uygulanma durumunu ilişkin bulgular özetlenecek olursa bilişsel gelişim, dil gelişimi alanındaki kazanımlarla ilgili etkinliklerin çoğunlukla uygulandığı belirtilmiştir. Sosyal duygusal gelişim alanında da kazanımlar ile etkinliklerin çoğunlukla uygulandığı söylenebilir ancak katılımcıların bilişsel ve dil gelişim alanına göre daha az uygulama yaptıkları belirlenmiştir. Motor gelişim alanında da kazanımlar ile etkinliklerin orta düzey ve altında uygulandığı söylenebilir katılımcıların bilişsel ve dil gelişim alanına göre daha az uygulama yaptıkları belirlenmiştir. Özbakım becerileri alanında da kazanımlar ile etkinliklerin az düzeyde uygulandığı söylenebilir katılımcıların diğer alanlara kıyasla bu alanda daha az uygulama yaptıkları belirlenmiştir. Özbakım becerileri etkinliklerinin uzaktan uygulanmasındaki zorluğun bunda etkili olduğu düşünülebilir.

4.2. Uzaktan Eğitim Sürecinde Uygulanan Etkinliklerde, Çocukların Bilgi Ve Beceri Kazandığı Alanların Öğretmen Görüşlerine Göre Etkili Olma Durumuna İlişkin Bulgular

Tablo 4.2:

	Hiç etkili olmadı		Az düzeyde etkili oldu		Orta düzeyde etkili oldu		Çoğunlukla etkili oldu		Tamamen etkili oldu	
	f	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%
Bilişsel Gelişim	0	0	14	11,6	42	34,7	50	41,3	15	12,4
Dil Gelişimi	1	,8	22	18,2	41	33,9	43	35,5	14	11,6
Sosyal Duygusal Gelişim	6	5,0	38	31,4	43	35,5	24	19,8	10	8,3
Motor Gelişimi	7	5,8	36	29,8	46	38,0	25	20,7	7	5,8

Özbakım Becerileri	16	13,2	44	36,4	37	30,6	18	14,9	6	5,0

Tablo 4.2.'de görüldüğü üzere katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde uyguladıkları etkinliklerde, çocukların bilgi ve beceri kazandığı alanların etkili olma durumuna ilişkin olarak görüşleri alınmıştır. Bulgular incelendiğinde bilişsel gelişim alanında çocukların bilgi ve beceri kazandığına ilişkin olarak katılımcılar çoğunlukla etkili olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların 50'si (%41,3) çoğunlukla etkili olduğunu, 15'i (%12,4) tamamen etkili olduğunu, 42'si (%34,7) orta düzeyde etkili olduğunu belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 14'ü ise (%11,6) az düzeyde etkili olduğunu belirterek bu süreçte olumlu etkinin düşük olduğunu aktarmışlardır.

Dil gelişimi alanında çocukların bilgi ve beceri kazandığına ilişkin olarak katılımcılar uygulamaların çoğunlukla etkili olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların 43'ü (%35,5) çoğunlukla etkili olduğunu, 14'ü (%11,6) tamamen etkili olduğunu, 41'i (%33,9) orta düzeyde etkili olduğunu belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 2'si ise (%18,2) az düzeyde etkili olduğunu, 1'i (%0,8) hiç etkili olmadığını belirterek bu süreçte olumlu etkinin düşük olduğunu aktarmışlardır.

Sosyal duygusal gelişim alanında çocukların bilgi ve beceri kazandığına ilişkin olarak katılımcılar uygulamaların orta düzeye yakın etkili olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların 24'ü (%19,8) çoğunlukla etkili olduğunu, 10'u (%8,3) tamamen etkili olduğunu, 43'ü (%35,5) orta düzeyde etkili olduğunu belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 38'i ise (%31,4) az düzeyde etkili olduğunu, 6'sı ise (%5,0) hiç etkili olmadığını belirterek bu süreçte olumlu etkinin düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuçta sosyal duygusal gelişim alanında çocukların bilgi ve beceri kazandığına ilişkin olarak katılımcılar orta düzeye yakın bir etkinin olduğunu düşündükleri belirlenmiştir.

Motor gelişimi alanında çocukların bilgi ve beceri kazandığına ilişkin olarak katılımcılar uygulamaların çoğunlukla az etkili olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların 25'i (%20,7) çoğunlukla etkili olduğunu, 7'si (%5,8) tamamen etkili olduğunu, 46'sı (%38,0) orta düzeyde etkili olduğunu belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 36'sı ise (%29,8) az düzeyde etkili olduğunu, 7'si (%5,8) hiç etkili olmadığını belirterek bu süreçte

olumlu etkinin düşük olduğunu aktarmışlardır. Bu durumda katılımcıların etkili almadığı eğiliminin fazla olduğu söylenebilir.

Özbakım becerileri alanında çocukların bilgi ve beceri kazandığına ilişkin olarak katılımcılar uygulamaların çoğunlukla az etkili olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların 18'i (%14,9) çoğunlukla etkili olduğunu, 6'sı (%5,0) tamamen etkili olduğunu, 37'si (%30,6) orta düzeyde etkili olduğunu belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 44'ü ise (%36,4) az düzeyde etkili olduğunu, 16'sı (%13,2) hiç etkili olmadığını belirterek bu süreçte olumlu etkinin düşük olduğunu aktarmışlardır. Bu durumda katılımcıların etkili almadığı eğiliminin fazla olduğu söylenebilir.

Katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde uyguladığınız etkinliklerde, çocukların bilgi ve beceri kazandığı alanların etkili olma durumuna ilişkin olarak bulgular özetlendiğinde; bilişsel gelişim, dil gelişimi alanında çocukların bilgi ve beceri kazandığına ilişkin olarak katılımcılar çoğunlukla etkili olduğunu belirtmişlerdir. Sosyal duygusal gelişim alanında çocukların bilgi ve beceri kazandığına ilişkin olarak katılımcılar uygulamaların orta düzeye yakın etkili olduğunu belirtmişlerdir. Motor gelişimi alanında çocukların bilgi ve beceri kazandığına ilişkin olarak katılımcılar uygulamaların çoğunlukla az etkili olduğunu belirtmişlerdir. Özbakım becerileri alanında çocukların bilgi ve beceri kazandığına ilişkin olarak katılımcılar uygulamaların çoğunlukla az etkili olduğunu belirtmişlerdir.

4.3. Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Bilişsel, Dil, Sosyal Duygusal, Motor, Özbakım Alanına Yönelik Uygulanan Etkinliklerin Öğretmen Görüşlerine Göre Çocukların İlgili Kazanımları Gerçekleştirmesinde Ne Derece Etkili Olduğuna İlişkin Bulgular

Tablo 4.3.'de görüldüğü üzere katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan bilişsel, dil, sosyal duygusal, motor gelişim ve özbakım becerilerine yönelik uygulanan etkinlikler çocukların ilgili kazanımları gerçekleştirmesinde etkili olma durumuna ilişkin olarak görüşleri alınmıştır. Bulgular incelendiğinde katılımcılar çocukların bilişsel gelişimlerine ilişkin kazanımların gerçekleştirilmesinde çoğunlukla etkili olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların 47'si (%38,8) çoğunlukla etkili olduğunu, 8'i (%6,6) tamamen etkili olduğunu, 47'si (%38,8) orta düzeyde etkili olduğunu belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 19'u ise (%15,7) az düzeyde etkili olduğunu belirterek

bu süreçte olumlu etkinin düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak kazanımların çoğunlukla gerçekleştirdikleri düşüncesinin ağır bastığı söylenebilir.

Tablo 4.3:

	Hiç etkili olmadı		Az düzeyde etkili oldu		Orta düzeyde etkili oldu		Çoğunlukla etkili oldu		Tamamen etkili oldu	
	f	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%
Bilişsel Gelişim			19	15,7	47	38,8	47	38,8	8	6,6
Dil Gelişimi			25	20,7	47	38,8	42	34,7	7	5,8
Sosyal Duygusal Gelişim	7	5,8	38	31,4	52	43,0	19	15,7	5	4,1
Motor Gelişimi	8	6,6	49	40,5	35	28,9	23	19,0	6	5,0
Özbakım Becerileri	20	16,5	46	38,0	34	28,1	14	11,6	7	5,8

Çocukların dil gelişimine ilişkin kazanımların gerçekleştirilmesinde çoğunlukla etkili olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların 42'si (%34,7) çoğunlukla etkili olduğunu, 7'si (%5,8) tamamen etkili olduğunu, 47'si (%38,8) orta düzeyde etkili olduğunu belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 25'u ise (%20,7) az düzeyde etkili olduğunu belirterek bu süreçte olumlu etkinin düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak kazanımların çoğunlukla gerçekleştirdikleri düşüncesinin ağır bastığı söylenebilir.

Çocukların sosyal duygusal gelişimine ilişkin kazanımların gerçekleştirilmesinde çoğunlukla az etkili olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların 19'u (%15,7) çoğunlukla etkili olduğunu, 5'i (%4,1) tamamen etkili olduğunu, 52'si (%43,0) orta düzeyde etkili olduğunu belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 38'i ise (%31,4) az düzeyde etkili olduğunu, 7'si (%5,8) hiç etkili olmadığını belirterek bu süreçte olumlu etkinin düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak kazanımların çoğunlukla az gerçekleştirilebildiği düşüncesinin ağır bastığı söylenebilir.

Çocukların motor gelişime ilişkin kazanımların gerçekleştirilmesinde çoğunlukla az etkili olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların 23'ü (%19,0) çoğunlukla etkili olduğunu, 6'sı (%5,0) tamamen etkili olduğunu, 35'i (%28,9) orta düzeyde etkili olduğunu belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 49'u ise (%40,5) az düzeyde etkili olduğunu, 8'i (%6,6) hiç etkili olmadığını belirterek bu süreçte olumlu etkinin düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak kazanımların çoğunlukla az gerçekleştirilebildiği düşüncesinin ağır bastığı söylenebilir.

Çocukların özbakım becerilerine ilişkin kazanımların gerçekleştirilmesinde çoğunlukla az etkili olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların 14'ü (%11,6) çoğunlukla etkili olduğunu, 7'si (%5,8) tamamen etkili olduğunu, 34'ü (%28,1) orta düzeyde etkili olduğunu belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 46'sı ise (%38,0) az düzeyde etkili olduğunu, 20'si (%16,6) hiç etkili olmadığını belirterek bu süreçte olumlu etkinin düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak kazanımların çoğunlukla az gerçekleştirilebildiği düşüncesinin ağır bastığı söylenebilir.

Katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan bilişsel, dil, sosyal duygusal, motor gelişim ve özbakım becerlerine yönelik uygulanan etkinlikler çocukların ilgili kazanımları gerçekleştirmesinde etkili olma durumuna ilişkin olarak bulgular özetlenecek olursa; katılımcılar çocukların bilişsel gelişimleri, dil gelişimlerine ilişkin kazanımların gerçekleştirilmesinde çoğunlukla etkili olduğunu belirtmişlerdir. Çocukların sosyal duygusal gelişimi, motor gelişimi ve özbakım becerilerine ilişkin kazanımların gerçekleştirilmesinde çoğunlukla az etkili olduğunu belirtmişlerdir.

4.4. Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Etkinliklerin Öğretmen Görüşlerine Göre Uygulanma Durumuna İlişkin Bulgular

Tablo 4.4.'de görüldüğü üzere katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi programında yer alan etkinliklerin uygulanma durumunu ilişkin olarak görüşleri alınmıştır. Bulgular incelendiğinde matematik alanındaki etkinliklerin çoğunlukla uygulandığı belirtilmiştir. Katılımcıların 44'ü (%36,4) çoğunlukla uygulandığını, 16'sı (%13,2) tamamen uygulandığını, 44'ü (%36,4) orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 16'sı (%13,2) az düzeyde uygulandığını, 1'i ise (%0,8) hiç

uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak etkinliklerin uygulandığı görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Tablo 4.4:

	Hiç uygulanmadı		Az uygulandı		Orta düzeyde uygulandı		Çoğunlukla uygulandı		Tamamen uygulandı	
	f	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%
Matematik	1	,8	16	13,2	44	36,4	44	36,4	16	13,2
Fen etkinlikleri	2	1,7	30	24,8	46	38,0	33	27,3	10	8,3
Türkçe			11	9,1	45	37,2	50	41,3	15	12,4
Okuma-yazmaya hazırlık	1	,8	19	15,7	45	37,2	40	33,1	16	13,2
Oyun	3	2,5	36	29,8	47	38,8	26	21,5	9	7,4
Drama	21	17,4	50	41,3	34	28,1	13	10,7	3	2,5
Hareket	15	12,4	54	44,6	28	23,1	18	14,9	6	5,0
Müzik	3	2,5	30	24,8	42	34,7	37	30,6	9	7,4
Sanat etkinlikleri	2	1,7	30	24,8	46	38,0	33	27,3	10	8,3
Alan gezileri	94	77,7	9	7,4	12	9,9	5	4,1	1	,8

Fen alanındaki etkinliklerin çoğunlukla uygulandığı belirtilmiştir. Katılımcıların 33'ü (%27,3) çoğunlukla uygulandığını, 10'u (%8,3) tamamen uygulandığını, 46'sı (%38,0) orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 30'u (%24,8) az düzeyde uygulandığını, 2'i ise (%1,7) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak etkinliklerin uygulandığı görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Türkçe alanındaki etkinliklerin çoğunlukla uygulandığı belirtilmiştir. Katılımcıların 50'si (%41,3) çoğunlukla uygulandığını, 15'i (%12,4) tamamen uygulandığını, 45'i (%37,2)

orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 11'i (%9,1) az düzeyde uygulandığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak etkinliklerin uygulandığı görüşünün ağır bastığı söylenebilir. Türkçe alanındaki etkinliklerin uygulanma durumunun diğer alanlardan daha fazla olduğu dikkat çekmektedir.

Okuma-yazmaya hazırlık alanındaki etkinliklerin çoğunlukla uygulandığı belirtilmiştir. Katılımcıların 40'ı (%33,1) çoğunlukla uygulandığını, 16'sı (%13,2) tamamen uygulandığını, 45'i (%37,2) orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 19'u (%15,7) az düzeyde uygulandığını, 1'i (%0,8) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak etkinliklerin uygulandığı görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Oyun alanındaki etkinliklerin çoğunlukla az uygulandığı belirtilmiştir. Katılımcıların 26'sı (%21,5) çoğunlukla uygulandığını, 9'u (%7,4) tamamen uygulandığını, 47'si (%38,8) orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 36'sı (%29,8) az düzeyde uygulandığını, 3'ü (%2,5) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak etkinliklerin az uygulandığı görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Drama alanındaki etkinliklerin çoğunlukla az uygulandığı belirtilmiştir. Katılımcıların 13'ü (%10,7) çoğunlukla uygulandığını, 3'ü (%2,5) tamamen uygulandığını, 34'ü (%28,1) orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 50'si (%41,3) az düzeyde uygulandığını, 21'i (%17,4) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak etkinliklerin az uygulandığı ve hiç uygulanmadığı görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Hareket alanındaki etkinliklerin çoğunlukla az uygulandığı belirtilmiştir. Katılımcıların 18'i (%14,9) çoğunlukla uygulandığını, 6'sı (%5,0) tamamen uygulandığını, 28'i (%23,1) orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 54'ü (%41,3) az düzeyde uygulandığını, 15'i (%12,4) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak etkinliklerin az uygulandığı ve hiç uygulanmadığı görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Müzik alanındaki etkinliklerin çoğunlukla uygulandığı belirtilmiştir. Katılımcıların 37'si (%30,6) çoğunlukla uygulandığını, 9'u (%7,4) tamamen uygulandığını, 42'si (%34,7)

orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 30'u (%24,8) az düzeyde uygulandığını, 3'ü (%2,5) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak etkinliklerin çoğunlukla uygulandığı görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Sanat alanındaki etkinliklerin çoğunlukla uygulandığı belirtilmiştir. Katılımcıların 33'ü (%27,3) çoğunlukla uygulandığını, 10'u (%8,3) tamamen uygulandığını, 46'sı (%38,0) orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 30'u (%24,8) az düzeyde uygulandığını, 2'si (%1,7) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak etkinliklerin çoğunlukla uygulandığı görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Alan gezileri etkinliklerin çoğunlukla uygulanamadığı belirtilmiştir. Katılımcıların sadece 5'i (%4,1) çoğunlukla uygulandığını, 1'i (%0,8) tamamen uygulandığını, 12'si (%9,9) orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 9'u (%7,4) az düzeyde uygulandığını, büyük çoğunluk olan 94'ü ise (%77,7) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın yapılamadığını aktarmışlardır. Sonuç olarak etkinliklerin çoğunlukla uygulanamadığı görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi programında yer alan etkinliklerin uygulanma durumunu ilişkin olarak görüşleri özetlenecek olursa; matematik, fen, türkçe, okuma-yazma, müzik, sanat alanındaki etkinliklerin çoğunlukla uygulandığı belirtilmiştir. Oyun, drama, hareket, alanındaki etkinliklerin çoğunlukla az uygulandığı belirtilmiştir. Alan gezileri etkinliklerin çoğunlukla uygulanamadığı belirtilmiştir.

4.5. Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Kavramların Öğretmen Görüşlerine Göre Öğretilebilme Durumuna İlişkin Bulgular

Tablo 4.5.'de görüldüğü üzere katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan kavramları öğretilebilme durumunu ilişkin olarak görüşleri alınmıştır. Bulgular incelendiğinde renk kavramının çoğunlukla öğretildiği belirtilmiştir. Katılımcıların 50'si (%41,3) çoğunlukla öğretildiğini, 32'si (%26,4) tamamen öğretildiğini, 31'i (%25,6) orta düzeyde öğretildiğini belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 8'i (%6,6) az düzeyde öğretildiğini belirterek bu süreçte öğretimin düşük

olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak kavramın öğretildiği görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Tablo 4.5:

	Hiç öğretilemedi		Az öğretildi		Orta düzeyde öğretildi		Çoğunlukla öğretildi		Tamamen öğretildi	
	f	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%
Renk			8	6,6	31	25,6	50	41,3	32	26,4
Geometrik şekiller			9	7,4	31	25,6	50	41,3	31	25,6
Boyut	1	,8	13	10,7	40	33,1	46	38,0	21	17,4
Miktar			12	9,9	41	33,9	43	35,5	25	20,7
Yön/mekanda konum	2	1,7	19	15,7	44	36,4	36	29,8	20	16,5
Sayı/ Sayma			6	5,0	30	24,8	49	40,5	36	29,8
Duyu	3	2,5	19	15,7	45	37,2	37	30,6	17	14,0
Duygu	4	3,3	16	13,2	39	32,2	42	34,7	20	16,5
Zıt	1	,8	16	13,2	39	32,2	42	34,7	23	19,0
Zaman	3	2,5	25	20,7	50	41,3	25	20,7	18	14,9

Geometrik şekiller kavramının çoğunlukla öğretildiği belirtilmiştir. Katılımcıların 50'si (%41,3) çoğunlukla öğretildiğini, 31'i (%25,6) tamamen öğretildiğini, 31'i (%25,6) orta düzeyde öğretildiğini belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 9'u (%7,4) az düzeyde öğretildiğini, belirterek bu süreçte öğretimin düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak kavramın öğretildiği görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Boyut kavramının çoğunlukla öğretildiği belirtilmiştir. Katılımcıların 46'sı (%38,0) çoğunlukla öğretildiğini, 21'i (%17,4) tamamen öğretildiğini, 40'ı (%33,1) orta düzeyde

öğretildiğini belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 13'ü (%10,7) az düzeyde öğretildiğini, 1'i (%0,8) hiç öğretilmediğini belirterek bu süreçte öğretimin düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak kavramın öğretildiği görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Miktar kavramının çoğunlukla öğretildiği belirtilmiştir. Katılımcıların 43'ü (%35,5) çoğunlukla öğretildiğini, 25'i (%20,7) tamamen öğretildiğini, 41'i (%33,9) orta düzeyde öğretildiğini belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 12'si (%9,9) az düzeyde öğretildiğini belirterek bu süreçte öğretimin düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak kavramın öğretildiği görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Yön/mekânda konum kavramının orta düzeyde öğretildiği belirtilmiştir. Katılımcıların 36'sı (%29,8) çoğunlukla öğretildiğini, 20'i (%16,5) tamamen öğretildiğini, 44'i (%36,4) orta düzeyde öğretildiğini belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 19'u (%15,7) az düzeyde öğretildiğini 2'si (%1,7) hiç öğretilmediğini belirterek bu süreçte öğretimin düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak kavramın öğretildiği görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Sayı/ Sayma kavramının çoğunlukla öğretildiği belirtilmiştir. Katılımcıların 49'u (%40,5) çoğunlukla öğretildiğini, 36'sı (%29,8) tamamen öğretildiğini, 30'u (%24,8) orta düzeyde öğretildiğini belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 6'sı (%5,0) az düzeyde öğretildiğini belirterek bu süreçte öğretimin düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak kavramın öğretildiği görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Duyu kavramının orta düzeyde öğretildiği belirtilmiştir. Katılımcıların 37'si (%30,6) çoğunlukla öğretildiğini, 17'si (%14,0) tamamen öğretildiğini, 45'i (%37,2) orta düzeyde öğretildiğini belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 19'u (%15,7) az düzeyde öğretildiğini 3'ü (%2,5) hiç öğretilmediğini belirterek bu süreçte öğretimin düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak kavramın öğretildiği görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Duygu kavramının çoğunlukla öğretildiği belirtilmiştir. Katılımcıların 42'si (%34,7) çoğunlukla öğretildiğini, 20'si (%16,5) tamamen öğretildiğini, 39'u (%32,2) orta düzeyde öğretildiğini belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 16'sı (%13,2) az düzeyde öğretildiğini 4'ü (%3,3) hiç öğretilmediğini belirterek bu süreçte öğretimin düşük

olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak kavramın öğretildiği görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Zıt kavramının çoğunlukla öğretildiği belirtilmiştir. Katılımcıların 42'si (%34,7) çoğunlukla öğretildiğini, 23'ü (%19,0) tamamen öğretildiğini, 39'u (%32,2) orta düzeyde öğretildiğini belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 16'sı (%13,2) az düzeyde öğretildiğini 1'i (%0,8) hiç öğretilmediğini belirterek bu süreçte öğretimin düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak kavramın öğretildiği görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Zaman kavramının orta düzeyde öğretildiği belirtilmiştir. Katılımcıların 25'i (%20,7) çoğunlukla öğretildiğini, 18'i (%14,9) tamamen öğretildiğini, 50'si (%41,3) orta düzeyde öğretildiğini belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 25'i (%20,7) az düzeyde öğretildiğini 3'ü (%2,5) hiç öğretilmediğini belirterek bu süreçte öğretimin düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak kavramın öğretildiği görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan kavramları öğretilebilme durumunu ilişkin olarak bulgular özetlenecek olursa; renk, geometrik şekiller, boyut, miktar, yön ve mekân, sayı, duyu, duygu, zıt ve zaman kavramlarının öğretildiği belirtilmiştir.

4.6. Uzaktan Eğitim Uygulamaları Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Etkinlik Planı, Günlük Eğitim Akışı, Aylık Plan, Özel Gereksinimli Çocuklar için Uygulama Eğitimi, Belirli Günler ve Haftalar, Aile Katılımına Yönelik Uygulamaların Öğretmen Görüşlerine Göre Ne Derece Uygulandığına İlişkin Bulgular

Tablo 4.6.'da görüldüğü üzere katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan etkinlik planının uygulayabilme durumuna ilişkin olarak görüşleri alınmıştır. Bulgular incelendiğinde Etkinlik planı çoğunlukla uyguladığı belirtilmiştir. Katılımcıların 31'i (%25,6) çoğunlukla uygulandığını, 7'si (%5,8) tamamen uygulandığını, 54'ü (%44,6) orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 27'si (%22,3) az düzeyde uygulandığını, 2'si ise (%1,7) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak etkinlik planın orta düzeyde uygulandığı görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Tablo 4.6:

	Hiç uygulanmadı		Az uygulandı		Orta düzeyde uygulandı		Çoğunlukla uygulandı		Tamamen uygulandı	
	f	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%
Etkinlik planını	2	1,7	27	22,3	54	44,6	31	25,6	7	5,8
Günlük eğitim akışı	4	3,3	38	31,4	45	37,2	26	21,5	8	6,6
Aylık eğitim planı	4	3,3	32	26,4	54	44,6	22	18,2	9	7,4
Özel gereksinimli çocuklar için uyarlama eğitimi	48	39,7	41	33,9	22	18,2	6	5,0	4	3,3
Belirli günler ve haftalar etkinlikleri	4	3,3	38	31,4	42	34,7	30	24,8	7	5,8
Aile katılımı etkinlikleri	16	13,2	23	19,0	31	25,6	41	33,9	10	8,3

Günlük eğitim akışının planlandığı gibi uygulanmadığı belirtilmiştir. Katılımcıların 26'sı (%21,5) çoğunlukla uygulandığını, 8'i (%6,6) tamamen uygulandığını, 45'i (%37,2) orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 38'i (%31,4) az düzeyde uygulandığını, 4'ü ise (%3,3) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak günlük eğitim akışına ilişkin olarak çoğunluğun az uygulandığı görüşüne sahip olduğu belirlenmiştir.

Aylık eğitim planının planlandığı gibi uygulanmadığı belirtilmiştir. Katılımcıların 22'si (%18,2) çoğunlukla uygulandığını, 9'u (%7,4) tamamen uygulandığını, 54'ü (%44,6) orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 32'si (%26,4) az düzeyde uygulandığını, 4'ü ise (%3,3) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak aylık eğitim planına ilişkin olarak çoğunluğun az uygulandığı görüşüne sahip olduğu belirlenmiştir.

Özel gereksinimli çocuklar için uyarlama eğitiminin uygulanmadığı belirtilmiştir. Katılımcıların 6'sı (%5,0) çoğunlukla uygulandığını, 4'ü (%3,3) tamamen uygulandığını, 22'si (%18,2) orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 41'i (%33,9) az düzeyde uygulandığını, 48'i ise (%39,7) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak Özel gereksinimli çocuklar için uyarlama eğitimine ilişkin olarak çoğunluğun az uygulandığı görüşüne sahip olduğu belirlenmiştir.

Belirli günler ve haftalar etkinliklerinin yeterince uygulanmadığı belirtilmiştir. Katılımcıların 30'u (%24,8) çoğunlukla uygulandığını, 7'si (%5,8) tamamen uygulandığını, 42'si (%34,7) orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 38'i (%31,4) az düzeyde uygulandığını, 4'ü ise (%3,3) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak Belirli günler ve haftalar etkinliklerine ilişkin olarak çoğunluğun az uygulandığı görüşüne sahip olduğu belirlenmiştir.

Aile katılımı etkinlikleri çoğunlukla uygulandığı belirtilmiştir. Katılımcıların 41'i (%33,9) çoğunlukla uygulandığını, 10'u (%8,3) tamamen uygulandığını, 31'i (%25,6) orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 23'ü (%19,0) az düzeyde uygulandığını, 16'u ise (%13,2) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak Aile katılımı etkinlikleri çoğunlukla uygulandığı görüşüne sahip olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan etkinlik planının uygulayabilme durumuna ilişkin olarak görüşleri özetlenecek olursa; Etkinlik planının, Aile katılımı etkinlikleri çoğunlukla uyguladığı, Günlük eğitim akışının, Aylık eğitim planının planlandığı gibi uygulanmadığı belirtilmiştir. Özel gereksinimli çocuklar için uyarlama eğitiminin uygulanmadığı belirtilmiştir. Belirli günler ve haftalar etkinliklerinin yeterince uygulanmadığı belirtilmiştir.

4.7. Okul Öncesi Eğitimi Programında Yer Alan Ölçme Değerlendirme Çalışmalarının Uzaktan Eğitim Sürecinde Öğretmen Görüşlerine Göre Uygulanabilme Durumuna İlişkin Bulgular

Tablo 4.7:

	Hiç uygulanmadı		Az uygulandı		Orta düzeyde uygulandı		Çoğunlukla uygulandı		Tamamen uygulandı	
	f	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%	*f*	%
Gelişim-gözlem formu	22	18,2	32	26,4	27	22,3	30	24,8	10	8,3
Rubrik	60	49,6	35	28,9	15	12,4	8	6,6	3	2,5
Gelişim formu	18	14,9	28	23,1	30	24,8	27	22,3	18	14,9
Portfolyo	47	38,8	36	29,8	23	19,0	8	6,6	7	5,8
Anekdot kaydı	57	47,1	30	24,8	23	19,0	7	5,8	4	3,3
Sosyometri	70	57,9	26	21,5	17	14,0	3	2,5	5	4,1
Sıklık ölçümü	66	54,5	31	25,6	14	11,6	6	5,0	4	3,3
Süre kaydı	62	51,2	32	26,4	12	9,9	7	5,8	8	6,6
Diğer	83	68,6	16	13,2	15	12,4	5	4,1	2	1,7

Tablo 4.7.'de görüldüğü üzere katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan ölçme değerlendirme tekniklerini uygulayabilme durumuna ilişkin olarak görüşleri alınmıştır. Bulgular incelendiğinde Gelişim-gözlem formunun çoğunlukla uygulanamadığı belirtilmiştir. Katılımcıların 30'u (%24,8) çoğunlukla uygulandığını, 10'u (%8,3) tamamen uygulandığını, 27'si (%22,3) orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 32'si (%26,4) az düzeyde uygulandığını, 22'si ise (%18,2) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte

uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak gelişim gözlem formunun çoğunlukla uygulanmadığı görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Rubrik çalışmalarının çoğunlukla uygulanamadığı belirtilmiştir. Katılımcıların 8'i (%6,6) çoğunlukla uygulandığını, 3'ü (%2,5) tamamen uygulandığını, 15'i (%12,4) orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 35'i (%28,9) az düzeyde uygulandığını, 60'ı ise (%49,6) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak rubrik çalışmalarının çoğunlukla uygulanmadığı görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Gelişim formu çalışmalarının kısmen uygulandığı belirtilmiştir. Katılımcıların 27'si (%22,3) çoğunlukla uygulandığını, 18'i (%14,9) tamamen uygulandığını, 30'u (%24,8) orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 28'i (%23,1) az düzeyde uygulandığını, 18'i ise (%14,9) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak gelişim formu çalışmalarının kısmen uygulandığı görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Portfolyo çalışmalarının çoğunlukla uygulanmadığı belirtilmiştir. Katılımcıların 8'i (%6,6) çoğunlukla uygulandığını, 7'si (%5,8) tamamen uygulandığını, 23'ü (%19,0) orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 36'sı (%29,8) az düzeyde uygulandığını, 47'si ise (%38,8) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak portfolyo çalışmalarının çoğunlukla uygulanmadığı görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Anekdot kaydı çalışmalarının çoğunlukla uygulanmadığı belirtilmiştir. Katılımcıların 7'si (%5,8) çoğunlukla uygulandığını, 4'ü (%3,3) tamamen uygulandığını, 23'ü (%19,0) orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 30'u (%24,8) az düzeyde uygulandığını, 57'si ise (%47,1) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak anekdot kaydı çalışmalarının çoğunlukla uygulanmadığı görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Sosyometri çalışmalarının çoğunlukla uygulanmadığı belirtilmiştir. Katılımcıların 3'ü (%2,5) çoğunlukla uygulandığını, 5'i (%4,1) tamamen uygulandığını, 17'si (%14,0) orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 26'sı (%21,5) az düzeyde uygulandığını, 70'i ise (%57,9) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte

uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak sosyometri çalışmalarının çoğunlukla uygulanmadığı görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Sıklık Ölçümü çalışmalarının çoğunlukla uygulanmadığı belirtilmiştir. Katılımcıların 6'sı (%5,0) çoğunlukla uygulandığını, 4'ü (%3,3) tamamen uygulandığını, 14'ü (%11,6) orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 31'i (%25,6) az düzeyde uygulandığını, 66'sı ise (%54,5) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak sıklık ölçümü çalışmalarının çoğunlukla uygulanmadığı görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Süre kaydı çalışmalarının çoğunlukla uygulanmadığı belirtilmiştir. Katılımcıların 7'si (%5,8) çoğunlukla uygulandığını, 8'i (%6,6) tamamen uygulandığını, 12'si (%9,9) orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 32'si (%26,4) az düzeyde uygulandığını, 62'si ise (%51,2) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak süre kaydı çalışmalarının çoğunlukla uygulanmadığı görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Diğer çalışmalarının çoğunlukla uygulanmadığı belirtilmiştir. Katılımcıların 5'i (%4,1) çoğunlukla uygulandığını, 2'si (%1,7) tamamen uygulandığını, 15'i (%12,4) orta düzeyde uygulandığını belirterek pozitif görüşlerini iletmişlerdir. Katılımcıların 16'sı (%13,2) az düzeyde uygulandığını, 83'ü ise (%68,6) hiç uygulanmadığını belirterek bu süreçte uygulamanın düşük olduğunu aktarmışlardır. Sonuç olarak diğer çalışmaların çoğunlukla uygulanmadığı görüşünün ağır bastığı söylenebilir.

Katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan ölçme değerlendirme tekniklerini uygulayabilme durumuna ilişkin olarak görüşleri özetlenecek olursa; Gelişim-gözlem formunun, rubrik, portfolyo, anektod kaydı, sosyometri, sıklık ölçümü, süre kaydı ve diğer değerlendirme çalışmalarının çoğunlukla uygulanamadığı belirtilmiştir. Gelişim formu çalışmalarının kısmen uygulandığı belirtilmiştir.

5. TARTIŞMA

Bu araştırmada COVID-19 pandemisi sürecinde okulöncesi eğitim programının uzaktan eğitim olarak sürdürülmesi sürecinde kazanımların, etkinliklerin, planlamaların ne düzeyde yapıldığına ilişkin öğretmen görüşleri alınmıştır. Öğretmenlerin çoğunluğunun görüşlerine göre programda belirtilen etkinliklerin yapılabildiği ancak uygulama gerektiren çalışmaların ise yapılamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Uzaktan eğitim, okulda fiziksel olarak her zaman bulunmayan öğrencilerin teknolojik araçlar ile verilmesidir (Kaplan ve Haenlein, 2016; Honeyman ve Miller, 1993). Uzaktan eğitim, teknoloji aracılı bir yöntemdir ve video konferans, TV ve İnternet gibi teknolojilerin gelişmesiyle gelişmiştir (Dron ve Anderson, 2014). COVID -19 salgını, dünya çapındaki okulların büyük çoğunluğunun yüz yüze öğrenim için kapatılmasına neden olmuştur (UNESCO, 2020). Pek çok okul, Zoom, Cisco Webex, Google Classroom, Google Meet, Microsoft Teams, D2L ve Edgenuity dâhil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere platformlar aracılığıyla çevrimiçi uzaktan eğitime geçmiştir (Hood, 2020; Raymond, 2020). Yapılan araştırmalarda uzaktan eğitim sürecinin önemi vurgulanmış Dore ve ark. (2021) çocukların görüntülü sohbet derslerine katılımının daha yüksek olduğunu gözlenmiş, hem aileler için hem de çocuklar için teknoloji okuryazarlığı eğitiminin önemine vurgu yapılmıştır. Camovic (2022), COVID-19 sürecinde verilen uzaktan eğitim sürecinde zorluklar söz konusu olduğu belirlemiştir. Çevrimiçi öğrenmenin yararları ve sakıncaları hakkında yapılan bir araştırmada Mukhtar ve diğ. (2020) öğrencilerin kendi çalışmalarını üretmekte zorlandıklarını ortaya çıkarmıştır. Çalışma, öğrencilerin kendi çalışmalarını yaratmaları için öğretmenlerin öğretilen bilgi miktarını azaltması ve ders sırasında daha fazla etkinlik içermesi gerektiğini önermektedir. Aşağıda araştırmada elde edilen bulguların tartışması yapılmış ve yorumlamalar yapılmıştır.

5.1. Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Programında Yer Alan Gelişim Alanlarındaki Kazanımlarla İlgili Etkinliklerin Öğretmen Görüşlerine Göre Uygulanma Durumuna İlişkin Tartışma

Katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi programında yer alan gelişim alanlarındaki kazanımlarla ilgili etkinliklerin uygulanma durumunu ilişkin bulgular özetlenecek olursa bilişsel gelişim, dil gelişimi alanındaki kazanımlarla ilgili etkinliklerin çoğunlukla uygulandığı belirtilmiştir. Sosyal duygusal gelişim alanında da kazanımlar ile etkinliklerin çoğunlukla uygulandığı söylenebilir ancak katılımcıların bilişsel ve dil gelişim alanına göre daha az uygulama yaptıkları belirlenmiştir. Motor gelişim alanında da kazanımlar ile etkinliklerin orta düzey ve altında uygulandığı söylenebilir katılımcıların bilişsel ve dil gelişim alanına göre daha az uygulama yaptıkları belirlenmiştir. Özbakım becerileri alanında da kazanımlar ile etkinliklerin az düzeyde uygulandığı söylenebilir katılımcıların diğer alanlara kıyasla bu alanda daha az uygulama yaptıkları belirlenmiştir. Özbakım becerileri etkinliklerinin uzaktan uygulanmasındaki zorluğun bunda etkili olduğu düşünülebilir. Bu sonuca benzer şekilde Camovic (2022), COVID-19 sürecinde okul öncesi eğitimcilerine göre, yeni koşullarda ortaya çıkan zorluklar söz konusu olduğu belirlemiştir. Özellikle bilgisayar okuryazarlığı eksikliği en büyük sorunlardan biri olduğu, öğretmenlerin teknolojik yeterliliklerinin artırılması gerektiği, pandemi sırasında çevrimiçi derslerin okul öncesi öğrencilerle gerçekleştirilmesinde sorunlar yaşandığı belirlenmiştir. Okulöncesi eğitim programının uygulanabilirliği açısından ise Sönmez (2022), programın mevcut eğitim sisteminde ve bir eğitim öğretim yılı içerisinde kısmen uygulanabilir olmasına rağmen programda bölgesel özelliklerin, teknolojik yeniliklerin ve eğitimdeki güncel gelişmelerin dikkate alınmaması, öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitimlerin yetersiz olması, fiziksel ortam ve araç-gereç yetersizliği nedeniyle uygulanabilirliğinin çok iyi düzeyde olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Tükel (2017), öğretmenler tarafından, programda yer alan kazanım ve göstergelerin çocukların gelişim görevlerini yerine getirmesi için yeterli bulduğu ve programda kazanım ve göstergelerin basitten zora doğru sıralanmış olması, göstergelerin bütün olarak ele alınması olumlu bir değişiklik olarak görüldüğü sonucuna ulaşmış, sonuç olarak öğretmenler uzaktan eğitim sürecinde kazanımları çoğunlukla gerçekleştirdiklerini düşünmektedirler. Ancak okul öncesi dönemdeki çocuklar, arkadaşlarıyla oynamak, birbirleriyle etkileşimde bulunmak ve birlikte öğrenmek için sosyal etkileşime ihtiyaç duyarlar. Uzaktan eğitimde bu sosyal etkileşim ve arkadaşlık bağları yeterince

sağlanamayabilir. Bu durum süreç açısından bir problem oluşturmaktadır. Fakat uzaktan eğitim, salgın gibi olağanüstü durumlarda güvenli bir öğrenme ortamı sağlayabilir. Bu sayede çocuklar, evde kalarak öğrenmeye devam edebilirler. Uzaktan eğitimde, özellikle de okul öncesi eğitimde, bilişsel gelişim, dil gelişimi ve diğer alanlardaki kazanımların sağlanması için çeşitli etkinlikler ve yöntemler kullanılabilir. Bu etkinlikler, öğrencilerin öğrenme kazanımlarını artırmaya ve eğitim sürecindeki başarılarını desteklemeye yardımcı olabilir. Sonuç olarak, uzaktan eğitimde, öğrencilerin bilişsel gelişim, dil gelişimi ve diğer alanlardaki kazanımlarını sağlamak için çeşitli etkinlikler ve yöntemler kullanılabilir. Bu etkinlikler, öğrencilerin öğrenme kazanımlarını artırmaya ve eğitim sürecindeki başarılarını desteklemeye yardımcı olabilir.

5.2. Uzaktan Eğitim Sürecinde Uygulanan Etkinliklerde, Çocukların Bilgi Ve Beceri Kazandığı Alanların Öğretmen Görüşlerine Göre Etkili Olma Durumuna İlişkin Tartışma

Katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde uyguladığı etkinliklerde, çocukların bilgi ve beceri kazandığı alanların etkili olma durumuna ilişkin olarak bulgular özetlendiğinde; bilişsel gelişim, dil gelişimi alanında çocukların bilgi ve beceri kazandığına ilişkin olarak katılımcılar çoğunlukla etkili olduğunu belirtmişlerdir. Sosyal duygusal gelişim alanında çocukların bilgi ve beceri kazandığına ilişkin olarak katılımcılar uygulamaların orta düzeye yakın etkili olduğunu belirtmişlerdir. Motor gelişimi alanında çocukların bilgi ve beceri kazandığına ilişkin olarak katılımcılar uygulamaların çoğunlukla az etkili olduğunu belirtmişlerdir. Özbakım becerileri alanında çocukların bilgi ve beceri kazandığına ilişkin olarak katılımcılar uygulamaların çoğunlukla az etkili olduğunu belirtmişlerdir. Okullar yeni teknolojilere uyum sağlamakta yavaş olsa da, Covid-19 okulların uyum sağlamasını yeni dijital ve çevrimiçi öğrenme araçlarını kullanmayı öğrenmesini gerektirmiştir (Hew ve diğ. 2020). Web konferansı 2007'den beri daha popüler hale gelmiştir (Bower, 2011). Araştırmacılar, çevrimiçi sınıflardaki kişilerin geleneksel öğrenim sınıflarındaki katılımcılar kadar etkili performans gösterdiğini keşfetmiştir (Hew ve diğ. 2020). Çevrimiçi öğrenmenin kullanımı, derecelerini tamamlayabilmeleri için fiziksel derslere seyrek erişimi olan öğrenciler için bir yol haline gelmiştir (Veletsianos, 2020). Bu sonuca benzer şekilde Camovic (2022), COVID-19 sürecinde okul öncesi eğitimcilerine göre, çocuklar ve ebeveynlerle iletişim halinde kalarak eğitimde sürekliliğin sağlanması ve eğitim içeriğinin okul öncesi çocuk eğitiminin çevrimiçi

versiyonuna uygun olarak tasarlanması, “içeride” ve “dışarıda” olmakla ilgili ilişkilerin tersine çevrildiği, bu değişimde "içeriden" eğitimci çocuklarla doğrudan etkileşime girerken, "dışarıdan" eğitimci çevreden, yani ebeveynler aracılığıyla hareket ettiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu durumların program geliştirmede önemli faktör olduğu belirtilmiştir. Esnek programlama yapısı, kişisel sorumluluklar ve taahhütlerin getirdiği birçok zaman kısıtlamasının etkilerini azalttığından, uzaktan eğitim hem genel halk hem de işletmeler için eğitim ve öğretime erişimi genişletebilir (Oblinger, 2000; Masson, 2014). Okul öncesi eğitim programının uygulanabilirliği açısından ise Sönmez (2022), programın esneklik özelliğinin öğretmenlere fayda sağlayan programın güçlü bir yönü olduğunu belirlemiştir. Araştırma sonucunda uzaktan eğitim sürecinin yeterince etkili olduğu yorumu yapılmıştır. Ancak okul öncesi çocukların dikkat süreleri genellikle kısa olduğundan, uzaktan eğitim sürecinde sıkıcı veya ilgisiz materyallere maruz kalabilirler. Bu da dikkatlerinin dağılmasına neden olabilir. Bu da yapılan etkinliklerin etkisini sınırlandırabilir. Uzaktan eğitim sürecinde uygulanılan etkinliklerde, çocukların bilgi ve beceri kazandığı alanların etkili olma durumu birkaç faktöre bağlıdır. Etkinliklerin öğrencilerin yaşlarına, ilgi alanlarına ve öğrenme stillerine uygun olması önemlidir. Örneğin, okul öncesi öğrencilerin oyun ve drama yoluyla öğrenmeleri daha etkili olabilirken, ilkokul öğrencileri için problem çözme ve proje tabanlı öğrenme etkinlikleri daha uygun olabilir. Etkinliklerin öğretim materyalleri ve öğrenci destek materyalleri ile desteklenmesi de önemlidir. Öğrencilerin öğrenme materyallerine kolaylıkla erişebilmesi, öğrenci destek materyalleri ile desteklenmesi, öğrenme kazanımlarının sağlanması açısından önemlidir. Öğretmenlerin etkinlikleri planlama ve uygulama sürecindeki yetkinliği de önemlidir.

5.3. Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Bilişsel, Dil, Sosyal Duygusal, Motor, Özbakım Alanına Yönelik Uygulanan Etkinliklerin Öğretmen Görüşlerine Göre Çocukların İlgili Kazanımları Gerçekleştirmesinde Ne Derece Etkili Olduğuna İlişkin Tartışma

Katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan bilişsel, dil, sosyal duygusal, motor gelişimi ve özbakım becerilerine yönelik uygulanan etkinlikler çocukların ilgili kazanımları gerçekleştirmesinde etkili olma durumuna ilişkin bulgular özetlenecek olursa; katılımcılar çocukların bilişsel gelişim ve dil gelişimlerine ilişkin kazanımların gerçekleştirilmesinde çoğunlukla etkili olduğunu belirtmişlerdir. Çocukların

sosyal duygusal gelişim, motor gelişim ve özbakım becerilerine ilişkin kazanımların gerçekleştirilmesinde çoğunlukla az etkili olduğunu belirtmişlerdir. Yapılan araştırmalarda uzaktan eğitim ile nüfusun büyük bir kısmına ulaşmak mümkün olduğu bulunmuştur (Oblinger, 2000; Masson, 2014). Uzaktan eğitim programları kurumsal yenilik için bir katalizör görevi görebilir (Oblinger, 2000). ve özellikle eğitmen bilgiliyse ve yetenekli ise (Orr, 2010; Masson, 2014), en az yüz yüze öğrenme programları kadar etkili olabilir Blackmore ve ark. 2007; Jedlicka ve diğ. 2002; Nguyen, 2015). Sönmez (2022), bireysel farklılıklar, bölgesel özellikler ve teknolojik yeniliklerin programda yeterince dikkate alınmamasının, fiziki ortam ve materyal eksikliklerinin ve bu konuda okullar arasındaki fırsat eşitsizliğinin olmasının, programda aile faktörü ile ilgili olarak uygulamada sorun olduğu, programda sonunda belirlenen hedeflere genel olarak ulaşıldığı belirtmiştir. Düzgün (2014), programda kazanım göstergeleri seçme, etkinlikleri ve bu etkinlikler için kullanılacak eğitim araçlarını belirleme, farklı yöntem ve teknikleri kullanma, çocukların bireysel ve çevresel gereksinimleri, sınıf düzenini oluşturma, büyük grup küçük grup etkinlikleri, çocuklara sorumluluk verme ve onları mutlu hissettirme gibi başlıklarda yapılan karşılaştırmalar, farklılık göstermiştir. Araştırma sonucunda katılımcıların çocukların bilişsel gelişim ve dil gelişimine ilişkin kazanımların gerçekleştirilmesinde çoğunlukla etkili olduğunu düşündükleri belirlenmiştir. Bu süreçte veli yardımı alınmıştır. Okul öncesi dönemdeki çocukların uzaktan eğitimlerinde, ebeveynlerin çocuklarına yardımcı olmaları gerekebilir. Bu durum, ebeveynlere ek sorumluluk ve yük getirerek iş-yaşam dengesini olumsuz etkileyebilir. Ancak okul öncesi çocukların ebeveynleri, uzaktan eğitim sürecinde daha fazla katılım gösterebilirler. Ebeveynler, çocukların öğrenme sürecine daha fazla dâhil olabilirler ve çocuklarının gelişimlerini daha yakından takip edebilirler.

5.4. Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Etkinliklerin Öğretmen Görüşlerine Göre Uygulanma Durumuna İlişkin Tartışma

Katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi programında yer alan etkinliklerin uygulanma durumunu ilişkin olarak görüşleri özetlenecek olursa; matematik, fen, türkçe, okuma-yazma, müzik, sanat alanındaki etkinliklerin çoğunlukla uygulandığı belirtilmiştir. Oyun, drama, hareket, alanındaki etkinliklerin çoğunlukla az uygulandığı belirtilmiştir. Alan gezileri etkinliklerin çoğunlukla uygulanamadığı belirtilmiştir. Uzaktan eğitim sürecinde oyun ve drama çalışmaları yapmak bazı zorluklar içerebilir. Bunun nedeni, oyun ve drama

çalışmalarının yüz yüze etkileşimli bir ortamda gerçekleştirilmesinin gerektiği ve bu etkileşimli ortamın uzaktan eğitim platformlarında zor olabileceğidir. Ayrıca, uzaktan eğitimde oyun ve drama çalışmalarının yapılabilmesi için öğretmenlerin yaratıcı olması, öğrencilerin de aktif katılımını sağlaması gerekmektedir. Bunun yanı sıra, bazı öğrencilerin evlerinde yeterli fiziksel alana sahip olmayabilecekleri ve bu nedenle oyun ve drama çalışmalarını yapmalarının zorlaşabileceği de düşünülebilir. Ancak, oyun ve drama çalışmaları da dâhil olmak üzere etkileşimli öğrenme aktivitelerinin, öğrencilerin motivasyonunu artırdığı, yaratıcılıklarını geliştirdiği ve öğrenmeyi daha keyifli hale getirdiği bilinmektedir. Bu nedenle, öğretmenler, uzaktan eğitim sürecinde oyun ve drama çalışmalarını yapmanın zorluklarına rağmen, öğrencilerin ilgisini çekecek yaratıcı ve interaktif öğrenme yöntemleri geliştirmek için çaba sarf edebilirler. Örneğin, öğrencilerin evlerindeki malzemelerle oyun materyalleri hazırlayabilecekleri veya video konferans aracılığıyla grup çalışmaları yapabilecekleri alternatif yöntemler denenebilir. Arslan (2017), okul öncesi öğretmenlerin eğitim programını kullanırken en fazla "eğitim ortamı ve durumu" boyutunda sorun yaşarken, "kazanım göstergeler ve öğrenme öğretme süreci" boyutlarında ise en az sorun ile karşılaştığı sonucuna ulaşmıştır. Uzaktan eğitim sırasında teknik sorunlar yaşanabilir. Bu sorunlar, çocukların öğrenme sürecini kesintiye uğratabilir ve motivasyonlarını azaltabilir. Ancak uzaktan eğitim, çocukların öğrenme kaynaklarını çeşitlendirmelerine olanak tanır. Çocuklar, online kaynaklar, videolar, interaktif oyunlar ve daha pek çok materyal kullanarak öğrenme sağlayabilirler. Uzaktan eğitim sürecinde öğrenciler, öğrenme süreçlerini yönetmeleri gerektiği için daha bağımsız hale gelirler. Bu, öğrencilerin öğrenme süreçlerini kendi hızlarında ve kendi öğrenme stillerine uygun olarak yönetmelerine olanak tanır. Uzaktan eğitim süreci, öğrencilerin daha düzenli bir çalışma rutini geliştirmelerine yardımcı olabilir. Öğrencilerin dersleri ve ödevleri zamanında tamamlamaları ve belirli bir programa uymaları gerektiği için daha düzenli bir çalışma alışkanlığı kazanabilirler. Uzaktan eğitim süreci, öğrencilerin iletişim becerilerini de geliştirebilir. Çevrimiçi dersler ve etkileşimli öğrenme materyalleri, öğrencilerin fikirlerini açık ve anlaşılır bir şekilde ifade etmelerini sağlayarak iletişim becerilerini geliştirebilir.

5.5. Uzaktan Eğitim Sürecinde Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Kavramları Öğretmen Görüşlerine Göre Öğretilebilme Durumuna İlişkin Tartışma

Katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan kavramları öğretilebilme durumunu ilişkin olarak bulgular özetlenecek olursa; renk, geometrik şekiller, boyut, miktar, yön ve mekân, sayı, duyu, duygu, zıt ve zaman kavramlarının çoğunlukla ve orta düzeyde öğretildiği belirtilmiştir. Alan yazında uzaktan eğitim sürecinde öğrenciler, geleneksel sınıfların sağlayamayacağı şekillerde öğrenebildikleri, öğrenme isteğini artırabildiği ve bu nedenle öğrencilerin çevrimiçi öğrenimlerinden daha yüksek memnuniyet elde etmelerini sağladığı belirlenmiştir. Öğrenciler daha sonra, zaten sahip oldukları veya kolayca kavrayabilecekleri kavramlar arasında hızlı hızlı ilerlerken, daha zayıf konularına daha fazla odaklanarak öğrenmelerine uyacak şekilde ders çalışmasını ayarlayabilirler (Kirtman, 2009). Ders tasarımı ve öğrenme ortamı en uygun koşullarda olduğunda, uzaktan eğitim, öğrencilerin öğrenme deneyimlerinden daha fazla tatmin olmalarını sağlayabilir (Nguyen, 2015). Çalışmalar, yüksek memnuniyetin artan öğrenme ile ilişkili olduğunu göstermiştir (Stanton, 2001). Bu aynı zamanda, öğrencilerin eğitmenlerine ve diğer öğrencilere sürekli ve düzenli erişimleri olduğundan, öğrencilerin daha büyük bir destek duygusu hissetmelerine katkıda bulunabilir (Stanton, 2001; Stebnicki ve Glover, 2001). Uzaktan eğitim sürecinde uygulanan etkinliklerde, katılımcıların okul öncesi eğitim programında yer alan kavramları öğrenme durumu ile ilgili yapılan çalışmalardan elde edilen bulgulara göre, renk, geometrik şekiller, boyut, miktar, yön ve mekân, sayı, duyu, duygu, zıt ve zaman kavramlarının çoğunlukla ve orta düzeyde öğretildiği görülmüştür. Ancak, öğrenme seviyesi öğrenciden öğrenciye farklılık gösterdiği gibi, bazı kavramlar diğerlerine göre daha başarılı bir şekilde öğrenilmiştir. Örneğin, renk kavramı öğrenciler tarafından kolayca öğrenilebilmiştir. Bunun nedeni, öğrencilerin günlük hayatlarında sık sık renklerle karşılaşmaları ve renklerin özelliklerini ayırt etmeleri olabilir. Geometrik şekiller kavramı da diğer kavramlar gibi öğrenilmesi kolay olan kavramlardan biridir. Öğrenciler, geometrik şekilleri tanıyarak ve karşılaştırarak öğrenebilirler. Ancak, bazı kavramlar öğrenciler için daha zor olabilir. Örneğin, zaman kavramı öğrenciler için soyut bir kavramdır ve somut bir örnekle öğrenmek zordur. Ayrıca, sayı kavramı da bazı öğrenciler için zorlu olabilir. Bu nedenle, uzaktan eğitim sürecinde öğrencilere öğrenmeleri için farklı yaklaşımlar sunmak önemlidir. Kavramların öğretilmesinde bir sorun algılanmasa da uzaktan eğitim sırasında çocuklar, evde oturarak ve bilgisayar başında uzun süreler geçirerek fiziksel olarak daha az aktif olabilirler.

Ancak uzaktan eğitim, çocuklara özgürleştirici bir öğrenme deneyimi sunar. Çocuklar, kendi hızlarına ve öğrenme stillerine uygun olarak öğrenebilirler. Bu sayede, her çocuk kendine en uygun öğrenme yöntemini seçebilir. Uzaktan eğitim, çocuklara esnek bir öğrenme deneyimi sunar. Çocuklar, evde veya farklı yerlerde öğrenme imkânına sahip olabilirler. Ayrıca, öğrenme saatleri de daha esnek olabilir, böylece çocuklar diğer aktiviteleriyle öğrenme arasında daha iyi bir denge kurabilirler. Okul öncesi öğrenciler, dikkat süreleri kısa olduğu için uzaktan eğitim sırasında dikkatlerini toplamakta zorlanabilirler. Bu, öğretmenlerin dersleri ilginç ve etkileşimli hale getirmelerini gerektirir. Uzaktan eğitim sürecinde öğrenciler, çevrimiçi öğrenme platformları, video konferans uygulamaları ve diğer teknolojik araçları kullanmayı öğrenirler. Bu da öğrencilerin teknolojik yeterliliklerinin artmasına yardımcı olur.

5.6. Uzaktan Eğitim Uygulamaları Okul Öncesi Eğitim Programında Yer Alan Etkinlik Planı, Günlük Eğitim Akışı, Aylık Plan, Özel Gereksinimli Çocuklar için Uygulama Eğitimi, Belirli Günler ve Haftalar, Aile Katılımına Yönelik Uygulamaların Öğretmen Görüşlerine Göre Ne Derece Uygulandığına İlişkin Tartışma

Katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan etkinlik planının uygulayabilme durumuna ilişkin olarak görüşleri özetlenecek olursa; Etkinlik planının, aile katılımı etkinlikleri çoğunlukla uyguladığı, günlük eğitim akışının, aylık eğitim planının planlandığı gibi uygulanmadığı belirtilmiştir. Özel gereksinimli çocuklar için uyarlama eğitiminin uygulanmadığı belirtilmiştir. Belirli günler ve haftalar etkinliklerinin yeterince uygulanmadığı belirtilmiştir. Uzaktan eğitim sürecinde özel gereksinimli öğrencilere ulaşmak ve onların ihtiyaçlarına uygun bir eğitim sunmak, çeşitli zorluklar içerebilir. Bu öğrencilerin farklı öğrenme ihtiyaçları vardır ve öğretmenlerin bu ihtiyaçları karşılamak için öğrencilerle yüz yüze etkileşimli bir ortamda olması gerekebilir. Bazı özel gereksinimli öğrenciler, öğrenme becerilerinin ve zihinsel fonksiyonlarının geliştirilmesi için özel eğitim programlarına ihtiyaç duyarlar. Uzaktan eğitimde, öğrencilerin özel gereksinimlerini karşılayacak uygun programlar sunmak ve öğrencilerin öğrenme ihtiyaçlarına göre bireyselleştirilmiş eğitim sunmak zor olabilir. Öğrencilerin ev ortamında olması, özel gereksinimli öğrencilerin eğitimine yeterli erişimi engelleyebilir. Öğretmenlerin, öğrencilerin evlerindeki öğrenme ortamlarını tanımak, öğrencilerin erişimine yönelik özel gereksinimlerini anlamak ve ailelerle işbirliği yapmak için daha fazla çaba sarf etmeleri gerekebilir. Ancak uzaktan eğitim, engellilik veya hareket kabiliyetinin azalması ve bağışıklık

sisteminin baskılanması gibi hastalıklar nedeniyle geleneksel bir okul ortamına devam edemeyen öğrencilerin iyi bir eğitim almalarını sağlayabilir (Woods ve diğ., 2011). Hasta olan veya derslere katılamayacak durumda olan çocuklar, robot proxy'ler aracılığıyla derslere "şahsen" katılabilirler. Bu, öğrencilerin evde veya hastanede elde edemedikleri sınıf ve sosyal etkileşim deneyimlerine sahip olmalarına yardımcı olurken aynı zamanda onları güvenli bir öğrenme ortamında tutar.

Uzaktan eğitimde belirli gün ve haftalar etkinliklerinin yapılamayışı, öğrencilerin sosyal, kültürel ve tarihsel açıdan çeşitli konuları keşfetmesine ve öğrenmesine olanak sağlayan önemli bir fırsatı kaçırmalarına neden olabilir. Bu etkinlikler, milli bayramlar, dini ve kültürel bayramlar, doğa ve çevre etkinlikleri, kitap ve okuma etkinlikleri, müzik, tiyatro ve sanat etkinlikleri gibi çeşitli konuları kapsayabilir. Uzaktan eğitimde, bu etkinliklerin gerçekleştirilmesi zor olabilir, çünkü öğrenciler evde oldukları için okulda yapılan etkinliklerden farklı olabilir. Ayrıca, öğrencilerin erişimine uygun olmayan veya teknik sorunlar nedeniyle gerçekleştirilemeyen bazı etkinlikler olabilir. Örneğin, bir müze turu, laboratuvar deneyleri veya bir doğa yürüyüşü, uzaktan eğitimde gerçekleştirilemeyebilir. Ancak, uzaktan eğitim sürecinde belirli gün ve haftalar etkinlikleri yapılabilir. Örneğin, çevrimiçi sunumlar, canlı yayınlar, sanal turlar ve diğer çevrimiçi kaynaklar, öğrencilerin belirli konuları öğrenmesine yardımcı olabilir. Ayrıca, öğretmenler, öğrencilerin ilgisini çekecek yaratıcı ve etkileşimli etkinlikler tasarlayabilirler. Öğrencilerin belirli gün ve haftalarla ilgili ödevler vererek, araştırma yapmalarını, sunum hazırlamalarını veya tartışmalara katılmalarını sağlayabilirler. Özetle, uzaktan eğitimde belirli gün ve haftalar etkinliklerinin yapılamayışı, öğrencilerin deneyimlerini kısıtlayabilir, ancak öğretmenler yaratıcı çözümler üretip, çevrimiçi kaynaklar ve etkinlikler kullanarak öğrencilerin bu deneyimlerden yararlanmalarına olanak sağlayabilirler. İnan (2021), ortaya çıkan engelleri aşmak için program revizyonu ve yeni eğitim materyalleri/stratejileri üzerinde çalışmaları gerektiği, eğitim ve bakım anlayışının tamamen değişmesi ve erken çocukluk eğitiminin Türkiye'deki mevcut eğitim sisteminin tartışmalı kısımlarını terk ederek yeniden yapılandırılması görüşleri belirtmiştir. Programın uygulanmasına ilişkin olarak Hamarat (2017), uygulama esnasında öğrenci sayısı ve materyal yetersizliği bir takım sorunları da ortaya koymuştur. Günü değerlendirme bölümlerinde öğrencilerin fikirlerinin dikkate alındığı, ay sonunda yapılan değerlendirmelerin bir sonraki ay için yol gösterici olduğu, programın öğretmene esneklik sağlayan bir program olması maddeleri anlamlı farklar ortaya çıkmıştır. Karagöz (2109), güne başlama zamanı uygulamasında çocukların geliş saati farkının zorluk

yarattığı, en fazla verilen etkinliğin okuma yazmaya hazırlık etkinliği olduğu, sebebin ise ilkokula hazırlık olduğu, etkinlikler arası geçiş sağlayamama ve kısmen sağlamanın çocukların merkezlerdeki oyuncaklara yönelmesinin olduğu, programda aile katılım çalışmasına düzenli olarak yer verildiği, aylık eğitim planı ve değerlendirmelerinin yapıldığı, planda kavramlara yer verildiği, günlük eğitim akışı değerlendirmelerinin yapıldığı sonucuna ulaşmıştır. Aydemir (2018), öğretmenlerin MEB 2013 Okul Öncesi Programına yönelik bilgi sahibi oldukları fakat uygulamada net olarak yansıtamadıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerin etkinlik planı hazırlarken çocukların düzeylerine önem verdiklerini ifade ettiklerini; ancak yapılan gözlemlerde kısmen dikkat edildiği, öğretmenlerin, aile katılımını sağlamanın çocuk açısından önemli olduğunu ve yararlarını belirtmelerine rağmen etkinlik planında yer verilmediğine ve uygulamalarda da aile katılımının yapılmadığı, çocukların çeşitli etkinliklere katılması için ilgilerini çekebilecek şekilde etkinlikleri sunmaya çalıştıklarını ya da görsel materyallerden yararlandıkları sonucuna ulaşmıştır. Düzgün (2014), "tüm öğretmenlerin genel olarak hazır plan kullandıkları ve bu planları düzenlerken kolay uygulanabilme durumunu gözettikleri, belirli gün ve haftalar, alan gezi faaliyetlerinde şartlara uygun değişiklikler yaptıkları tespit edilmiştir. Tükel (2017), Okul Öncesi Eğitim Programında yıllık planların aylık planlara dönüştürülmesi katılımcılar tarafından doğru bir değişiklik olarak ifadesini bulmuş ve aylık planlarda çocuk, öğretmen, program açısından yapılan değerlendirme olumlu karşılanmış, öğretmenler tarafından, programda yer alan kazanım ve göstergelerin çocukların gelişim görevlerini yerine getirmesi için yeterli bulduğu ve programda kazanım ve göstergelerin basitten zora doğru sıralanmış olması, göstergelerin bütün olarak ele alınması olumlu bir değişiklik olarak görüldüğü sonucuna ulaşmıştır. Okul öncesi öğretmenler, teknik sorunlarla karşılaşabilirler. Bu sorunlar, öğretmenlerin derslerini planlamalarını ve sunmalarını engelleyebilir. Uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi öğretmenler, ebeveynlerle daha fazla iletişim kurmak zorunda kalabilirler. Bu, öğretmenlerin ailelerin öğrencilerinin öğrenme sürecindeki ilerlemelerini anlamalarına yardımcı olmalarını gerektirir. Uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi öğretmenler, öğrencilerle yüz yüze etkileşim eksikliği yaşayabilirler. Bu, öğretmenlerin öğrencilerin duygusal ve sosyal gelişimlerini takip etmelerini zorlaştırabilir. Uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi öğretmenler, dersleri etkileşimli ve ilginç hale getirmek için daha yaratıcı olmak zorunda kalabilirler. Bu, öğretmenlerin yeni materyaller keşfetmelerini ve öğrencilerin ilgisini çekecek etkileşimli öğrenme materyalleri hazırlamalarını gerektirir.

5.7. Okul Öncesi Eğitimi Programında Yer Alan Ölçme Değerlendirme Çalışmalarının Uzaktan Eğitim Sürecinde Öğretmen Görüşlerine Göre Uygulanabilme Durumuna İlişkin Tartışma

Katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan ölçme değerlendirme tekniklerini uygulayabilme durumuna ilişkin olarak görüşleri özetlenecek olursa; Gelişim-gözlem formunun, rubrik, portfolyo, anektod kaydı, sosyometri, sıklık ölçümü, süre kaydı ve diğer değerlendirme çalışmalarının çoğunlukla uygulanamadığı belirtilmiştir. Çocukların performansları doğrudan gözlenemediği için, bu formların kullanımı kısıtlı olabilir. Benzer şekilde, rubrikler, öğrencilerin ödevlerini değerlendirmek için kullanılır, ancak uzaktan eğitimde öğrencilerin ödevlerinin tamamı dijital ortamda olduğu için bu rubriklerin kullanımı zor olabilir. Portfolyolar, öğrencilerin öğrenme süreçlerindeki ilerlemelerini takip etmek ve değerlendirmek için kullanılır. Ancak, uzaktan eğitimde öğrencilerin eserleri sınıf ortamında değil, dijital ortamda depolandığı için portfolyoların kullanımı kısıtlı olabilir. Anektod kaydı, öğrencilerin belirli davranışlarını veya öğrenme deneyimlerini kaydetmek için kullanılır. Ancak, uzaktan eğitimde öğrencilerin davranışları doğrudan gözlenemediği için anekdot kaydı kullanımı sınırlıdır. Sosyometri, öğrencilerin birbirleriyle olan ilişkilerini ve etkileşimlerini ölçmek için kullanılır. Ancak, uzaktan eğitimde öğrenciler birbirleriyle yüz yüze değil, dijital ortamda etkileşim kurdukları için sosyometri kullanımı kısıtlıdır. Sıklık ölçümü, belirli davranışların sıklığını ve tekrarlanma sıklığını ölçmek için kullanılır. Ancak, uzaktan eğitimde öğrencilerin davranışları doğrudan gözlenemediği için sıklık ölçümü kullanımı zor olabilir. Süre kaydı, belirli etkinliklerin ne kadar süreyle yapıldığını ölçmek için kullanılır. Ancak, uzaktan eğitimde öğrencilerin etkinliklerin süresi hakkında daha az bilgiye sahip olabileceği için süre kaydı kullanımı kısıtlıdır. Gelişim formu çalışmalarının kısmen uygulandığı belirtilmiştir. Araştırma sonucunda ölçme ve değerlenme çalışmalarının istenilen düzeyde yapılmadığı sonucu çıkarılmıştır. Ancak çağın gerekliliği ve değişim uzaktan eğitim sürecini zorunlu kılabilir. Bu konuda araştırma yapan Barabási (2022), erken çocukluk eğitiminin çevrimiçi öğrenme ortamı ve evde eğitimden ayrılacağı umulsa da farkındalık, nevraljik noktaları hedefleyerek çevrimdışı eğitim sırasında olumsuz etkilerin giderilmesine de yardımcı olabileceği, olumlu yönlere odaklanıldığında ve fırsatlar değerlendirildiğinde, çeşitli olumsuz yönlere ve zorluklara rağmen incelenen dönemden profesyonel olarak zengin ve sağlam çıkma şansının olabileceği, öğretici deneyimlerin formüle edilmesi ve bunlardan akıllıca yararlanılması,

önümüzdeki dönemin eğitim uygulamalarının ve ilkelerinin ana hatlarıyla belirlenmesinde yardımcı olabileceği sonucu elde edilmiştir. İnan (2021), günümüzde eğitim yüz yüze olsa da pandemi ya da başka bir nedenle dünyanın tekrar kapanması gerektiği durumlarda tekrar oluşabilecek acil durumlara karşı online/uzaktan eğitime hazır olunması gerektiği, eğitimcilerin, çevrimiçi eğitim dışında farklı uzaktan eğitim yöntemlerini öğrenmeleri gerektiği sonucuna da ulaşılmıştır. Okulöncesi eğitim programının uygulanabilirliği açısından ise Sönmez (2022), öğrenci değerlendirme işlemlerinin uygun olmadığı ve güncellenmeye ihtiyaç olduğu; programın öğrencilere ilkokula hazırlama konusunda başarılı olduğu; ancak programın genel olarak etkililiğinin artırılması güncelleme çalışmasına ihtiyaç olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Işık (2015), kazanım göstergelere ve kavramlara aylık planda yer verildiği ve uygulandığı, gelişim gözlem formu, gelişim raporu ve portfolyo uygulamalarının yapıldığı, aylık planda belirli gün ve haftalara, alan gezilerine yer verildiği ve uygulandığı, günlük eğitim akışında güne başlama, oyun zamanı, etkinlik zamanı ve değerlendirme çalışmalarının yapıldığı, aile katılım çalışmalarına yer verildiği ve uygulandığı, aylık plan değerlendirmesi yapıldığı sonucuna varılmıştır. Karagöz (2109), yüzyüze eğitim sürecinde dahi gelişim gözlem formu doldurmada sınıf mevcudunun sıkıntı yarattığı ancak gelişim raporlarının düzenli olarak doldurulduğu sonucuna ulaşılmıştır. Düzgün (2014), öğretmenlerin okul öncesi programını değiştirecek olsalar hangi değişiklikleri yapacaklarına dair yaptıkları açıklamalar incelendiğinde; programı monoton değil, hareketli yapmaları, daha sade ve yönlendirici bir program hazırlamaları, üzerlerindeki evrak yükünü kaldırmaları, planları kaldırmaları, eski yaş grupları sistemine dönmeleri, genel değil, şartlara uygun bölgesel programlar hazırlamaları, sanat etkinliklerini azaltma, sayıların öğretimine daha çok ağırlık verme konusunda görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Göle (2014), okul öncesi eğitim programının niteliği ne kadar yüksek olursa olsun o program uygulanmadığı zaman nitelikli bir okul öncesi eğitime ulaşılamaz çıkarımı yapılmıştır. Sonuç olarak uzaktan eğitim sürecinde öğrenciler ve öğretmenler arasındaki yüz yüze iletişim eksikliği, öğrencilerin öğrenme seviyelerini tam olarak ölçme ve değerlendirme sürecini zorlaştırabilir. Uzaktan eğitim, farklı ölçme ve değerlendirme yöntemleri kullanmanın zorluğunu da beraberinde getirir. Öğretmenlerin öğrencileri daha iyi ölçmek için yeni ve farklı yöntemler geliştirmeleri gerekebilir. Öğretmenler, öğrencilerin performansını doğru bir şekilde ölçmek için daha fazla çaba sarf etmek zorunda kalabilirler. Özetle, uzaktan eğitimde gelişim-gözlem formu, rubrik, portfolyo, anekdot kaydı, sosyometri, sıklık ölçümü ve süre kaydı gibi çalışmaların kullanımı sınırlıdır. Ancak dijital araçlar kullanılarak, öğrencilerin öğrenme süreçleri takip edilebilir ve

değerlendirilebilir. Ayrıca, uzaktan eğitimde öğretmenler, öğrencilerin ilerlemelerini takip etmek ve değerlendirmek için farklı yöntemler geliştirebilirler. Örneğin, öğrencilerin dijital ortamda sundukları ödevleri gözlemleyebilir, online derslere öğrencilerin katılım seviyelerini takip edebilir ve öğrencilere geri bildirim sağlayabilirler. Ayrıca, öğrencilerin kişisel ve sosyal gelişimlerini değerlendirmek için öğretmenler, ailelerle sık sık iletişim kurabilir ve öğrencilerle dijital platformda etkinlikler gerçekleştirebilirler. Sonuç olarak, uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme araçlarının sınırlı olması, öğretmenlerin öğrencilerin ilerlemelerini takip etmek ve değerlendirmek için yaratıcı yöntemler geliştirmesini gerektirse de, dijital araçların kullanımı ve öğrenci-öğretmen etkileşimleri yoluyla, öğrencilerin öğrenme kazanımları ölçülebilir ve değerlendirilebilir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulguları doğrultusunda ulaşılan sonuçlar sıralanmış ve sonuçlara ilişkin önerilere yer verilmiştir.

6.1. SONUÇ

Araştırma sonuçları şunlardır;

1. Bilişsel gelişim, dil gelişimi alanındaki kazanımlarla ilgili etkinlikler çoğunlukla uygulanmıştır. Sosyal duygusal gelişim alanında da kazanımlar ile etkinliklerin çoğunlukla uygulandığı söylenebilir ancak katılımcıların bilişsel ve dil gelişim alanına göre daha az uygulama yapılmıştır. Motor gelişim ve özbakım becerileri alanında kazanımlar ile etkinlikler az düzeyde uygulanmıştır.

2. Bilişsel gelişim, dil gelişimi alanında çocukların bilgi ve beceri kazanmalarına ilişkin uygulamalar çoğunlukla etkili olmuştur. Sosyal duygusal gelişim alanında çocukların bilgi ve beceri kazanmalarına ilişkin uygulamalar orta düzeyde etkili olmuştur. Motor gelişimi ve özbakım becerileri alanında çocukların bilgi ve beceri kazanmalarına ilişkin uygulamalar çoğunlukla az etkili olmuştur.

3. Çocuklar, bilişsel gelişim ve dil gelişim alanına ilişkin kazanımları gerçekleştirme durumları çoğunlukla etkili olmuştur. Sosyal duygusal gelişimi, motor gelişimi ve özbakım becerilerine ilişkin kazanımları gerçekleştirme durumları çoğunlukla az etkili olmuştur.

4. Okul öncesi eğitim programında yer alan matematik, fen, türkçe, okuma-yazma, müzik, sanat alanındaki etkinlikler çoğunlukla uygulanmıştır. Oyun, drama, hareket, alanındaki etkinlikler çoğunlukla az uygulanmıştır. Alan gezileri etkinliklerin çoğunlukla uygulanamamıştır.

5. Uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan renk, geometrik şekiller, boyut, miktar, mekân, sayı, duygu, zıt kavramları çoğunlukla öğretilmiştir. Yön, duyu, zaman kavramları orta düzeyde öğretilmiştir.

6. Uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan etkinlik planının, aile katılımı etkinlikleri çoğunlukla uygulanmıştır. Günlük eğitim akışı, aylık eğitim planı, belirli günler ve haftalar az düzeyde uygulanmıştır. Özel gereksinimli çocuklar için uyarlama eğitimi hiç uygulanmamıştır.

7. Uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan ölçme değerlendirme uygulamaları yeterince uygulanamamıştır. Öğretmenler ölçme değerlendirme tekniklerini uygulayabilmede zorluk yaşamışlardır. gelişim-gözlem formu, rubrik, portfolyo, anektod kaydı, sosyometri, sıklık ölçümü, süre kaydı ve diğer uygulama çalışmalarının çoğunlukla uygulanmamıştır. Gelişim formu çalışmaları kısmen uygulanmıştır.

6.2. ÖNERİLER

Okul öncesi eğitim programının uzaktan eğitim sürecinde uygulanma durumuna yönelik yapılan araştırma sonuçları doğrultusunda, uygulayıcılara ve araştırmacılara sunulabilecek önerilere aşağıda yer verilmiştir

6.2.1. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler

1. Öğretmenler okul öncesi eğitim programında yer alan gelişim alanlarına yönelik etkinlikler hazırlarken uzaktan eğitim sürecine uygun materyaller kullanmaları etkinliklerin uygulama durumunu artırabilir.

2. Yapılan araştırmalara göre eğitmenin teknolojik bilgi ve yeterliliği ve bunu kullanma etkin kullanma durumu uzaktan eğitimin yüz yüze eğitim kadar etkili olabildiğini göstermektedir. Bu durum göz önüne alındığında uzaktan eğitim sürecinde programların etkili olma durumunu artırmak için öğretmenlere uzaktan eğitim için dijital okur yazarlık eğitimi verilebilir.

3. Alanındaki kazanımlar için öğrencilerin öğrenme stillerini dikkate alarak, ilgi alanlarına yönelik, dikkat çekici ve motive edici etkinlikler sunulabilir.

4. Öğrencilerin etkinliklere katılımı ve aktif katılımı, öğrenme kazanımlarının sağlanmasında önemli bir faktördür. Öğretmenlerin etkinlikleri planlama, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde yeterli hazırlık yapmaları, öğrencilerin öğrenme kazanımlarını sağlamada etkili olabilir.

5. Uzaktan eğitimde zaman ve mekân esnekliği yer aldığı için öğretmenler eğitimlerini planlarken bütün çocukların eğitime erişimini sağlayacak biçimde planlamalıdırlar.

6. Programda yer alan etkinlik planı, günlük eğitim akışı, aylık plan, özel gereksinimli çocuklar için uygulama eğitimi, belirli günler ve haftalar, aile katılımına yönelik çalışmalar çevrimiçi sınıf ortamlarına yönelik planlamalar yapılarak uygulanma durumları artırılabilir.

7. Uzaktan eğitim sisteminde okul öncesi öğrencilerinin teknoloji kullanımı kısıtlılığından kaynaklı olarak ailelerin bu sürece yüz yüze eğitim sürecinden daha fazla dahil olmaları gerektiği düşünülmelidir. Bu durum göz önüne alındığında ailelere teknoloji okur yazarlığı konusunda eğitim verilebilir.

8. Uzaktan eğitimde zaman ve mekân esnekliği yer aldığı için öğretmenler eğitimlerini planlarken bütün çocukların eğitime erişimini sağlayacak biçimde planlamalıdırlar.

9. Program uygulamada değerlendirme önem arz etmektedir. Bu sebeple programda yer alan değerlendirme çalışmaları çevrimiçi sınıflara uygun olarak planlanabilir.

6.2.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

1. Evreni İstanbul ili Fatih ilçesinde bulunan resmi ve özel anaokulu, bünyesinde anasınıfı bulunan ilkokul ve ortaokulda görev yapan COVİD-19 sürecinde uzaktan eğitim yapan okul öncesi öğretmenleri olan çalışma, farklı il ve ilçelerde ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde uygulanabilir.
2. Okul öncesi eğitim programının uzaktan eğitim sürecinde uygulanma durumunu konu alan bu çalışma öğretmenlerin görüşleri temelinde yürütülmüştür. Aynı bağlamda ailelerin de görüşleri alınarak çalışmalar yürütülebilir.
3. Araştırma betimsel tarama modeli kullanılarak yüzde ve frekans alınarak yapılmış bir araştırmadır, uzaktan eğitim sürecinde programların uygulanma durumu ilişkisel tarama modeli kullanılarak da yapılabilir.

KAYNAKLAR

Aktan Acar, E., Erbaş, Y., H., & Eryaman, M., Y. . (2021). Okul öncesi öğretmenlerinin Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi,* 7(4), 31-54. doi: 10.51948/auad.979726

Albrecht K. and Miller L.G., (2004). *Preschool Curriculum*. Printed in The United States of America. Published by Gryphon House 287-329

Alisinanoğlu, F., Bay, N., (2007). *Okul Öncesi Eğitim Programlarının Tarihsel Gelişimi,* Editör: Yrd. Doç. Dr. Ergin Erginer, XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Tam Metinler, Cilt 3, Detay Yayıncılık, Ankara, s: 476 – 486.

Alkan, C., (1987). *Açıköğretim Uzaktan Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi*. Ankara: Ankara üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yay.

Aral, N., Baran, G., Bulut, Ş. ve Çimen, S., (2002). *Çocuk gelişimi 1*. İstanbul: Ya-Pa Yayınları

Arı, M. (2005). *Türkiye"de erken çocukluk eğitimi ve kalitenin önemi*. Müzeyyen Sevinç (Ed.), Erken çocuklukta gelişim ve eğitimde yeni yaklaşımlar içinde (s.31-35), İstanbul: Morpa Kültür

Arslan, Z., 2017, *Okul öncesi öğretmenlerinin 2013 okul öncesi eğitim programını uygulamada karşılaştıkları sorunların düzeyi*, Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.

Aydemir, F., 2018, *Öğretmenlerin milli eğitim bakanlığı okul öncesi eğitim programını planlama ve uygulamaya yönelik çalışmalarının incelenmesi*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Aydın, A., 2010, *Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programına yönelik değerlendirmeleri*, Yüksek Lisans Tezi, Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars.

Başal, H. A. (2005). *Okul öncesi eğitim.* İstanbul: Morpa Yayınları

Bertrand J., (2012). *Preschool programs: Effective curriculum. comments on kagan and kauerz and on schweinhart. In: Tremblay Re, Barr Rg, Peters Rdev, Eds.*

Encyclopedia On Early Childhood Development. Montreal, Quebec: Centre of Excellence for Early Childhood Development, 1-7.

Blackmore, C., Van Deurzen, E., ve Tantam, D. (2007). *Therapy training online: Using the internet to widen access to training in mental health issues.* In T. Stickley & T. Basset (Eds.) Teaching Mental Health (pgs. 337-352). Hoboken, NJ: John Wiley ve Sons, Ltd.

Bower, Matt (1 May 2011). Synchronous collaboration competencies in web-conferencing environments – their impact on the learning process. *Distance Education. 32* (1): 63–83.

Brewer, J. A., (2001). *Introduction To Early Childhood Education Preschool Through Primary Grades.* United States of America: Allyn ve Bacon.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2019). Bilimsel araştırma yöntemleri (24. baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Çalışandemir, F., (2014). *Oyunun Önemi. Yaşamın İlk Yıllarında Oyun: Oyuna Çok Yönlü Bakış*. Ankara: Pegem Akademi, 17-30.

Can, E., (2020). *Coronavirüs (Covid-19) Pandemisi Ve Pedagojik Yansımaları*: Türkiye'de Açık Ve Uzaktan Eğitim Uygulamaları. Auad, 6(2). 11-53.

Creswell, J. W., (2018). *Nitel Araştırma Yöntemleri.* Mesut Bütün, Selçuk Beşir Demir (Ed.) Beş Yaklaşıma Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni, Ankara: Siyasal Kitabevi

Çelik, N., Daşcan, Ö., (2019). *Okul Öncesi Eğitim Programı ve Etkinlik Kitabı*, Ankara: Anı Yayıncılık

Cosgrove, M. S., (1992). *Inside Learning Centers.* Retrieved from https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED356875.pdf.

Demause, M., ve Strauen, C., (2016). *Eğitimde Program Geliştirme: Politik Kararlardan Uygulamaya,* Çeviren Budak, Y., Ankara: Pegem Akademi

Demir, E., (2014). *Uzaktan Eğitime Genel Bir Bakış*. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 39: 203- 212.

Demir, F., & Özdaş, F. (2020). Covid-19 sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi,* 49(1), 273-292. doi: 10.37669/milliegitim.775620

Demirel, Ö., (2000). *Öğretme Sanatı,* Ankara: Pegem Akademi

Demirel, Ö., (2019). *Eğitimde Program Geliştirme Kuramdan Uygulamaya*, Pegem Akademi: Ankara

Dirim, A., (2004). *Okul Öncesi Eğitimi*. İstanbul: Esin Yayınevi

Doğan, H., (1975). Program Geliştirmede Sistem Yaklaşımı, *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:7, Sayı 14

Dron, Jon; Anderson, Terry (2014). *Teaching Crowds: Learning and Social Media.* AU Press.

Dülgeroğlu, T. Ş., Ve Günindi, Y., (2022). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Öğrenme Merkezlerinin Sınıflara Yansıması: Aksaray İli Örneği, ASED | *Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* Cilt:6 / Sayı:1, : 2619-9211, https://dergipark.org.tr/tr/pub/ased

Duman, G., Alıcı, C. E., Kanmaz, T., (2017). *Movement activities in early childhood education. I.* Koleva, G. Duman (Eds.), Educational research and practice (p. 389-395). Sofia: St. Kliment Ohridski University.

Düşek, G. ve Dönmez, B., (2012). Türkiye'de yayımlanan okul öncesi eğitim programları. *Mesleki Bilimler Dergisi*, 1(1), 68–75

Düzgün, Ü., 2014, *Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programı ve 2012 değişikliklerinin uygulanmasına ilişkin görüşleri(Kayseri ili örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.

Eğitim İzleme Raporu (2016-2017). ERG, www.egitimreformugirisimi.org/wp-content/uploads/2017/03/EIR2016-17_12.10.17.web-1.pdf, (Erişim tarihi: 28.04 2023).

Eğitim Reformu Girişimi. (2020). *Eğitim Yönetişimi ve Finansmanı*: Eğitim İzleme Raporu. Erişim Tarihi: 15.04.2023 https://www.egitimreformugirisimi.org/

Eisner, E. W., (1994). *The Educational İmagination*, New York: Macmillan

Erden, M., (1998). *Eğitim Program Geliştirme,* Ankara: Anı Yayıncılık

Ertürk, S., (1982). *Eğitim Program Geliştirme,* Ankara: Meteksan

Fidan, N., (1986). *Okulda Öğrenme ve Öğretme*, Ankara: Alkım Yayınları

Gelebek Üstün, B., , Uzun, H., (2020). Okul Öncesi Eğitiminde Değerlendirme Sürecine İlişkin Öğretmen Tutumlarının İncelenmesi, *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 39(2), 64-80, DOI: 10.7822/omuefd.804894

Gordon, A.M. ve Browne, W., (2011). *Beginnings and Beyond: Foundations in Early Childhood Education,* (8.baskı) Wadsworth: Cengage Learning

Gordon, D., (1999). The Concept of Hidden Curriculum, Journal of Philosophy of Education, 16(2), 187-198

Göle, M. O., 2014, *Okul öncesi öğretmenlerinin nitelikli bir okul öncesi eğitim programında bulunması gereken özelliklere ilişkin görüşlerin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Görgen, İ. ve diğerleri (2019). *Eğitimde Program Geliştirme Kavramlar Yaklaşımlar*, Şeker, H.(ed), Program Geliştirmede Temel Kavramlar, Ankara: Anı Yayıncılık

Gözütok, D., (2006). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*, Ankara: Ekinoks Yayıncılık

Güçhan Özgül, S., (2011). *Okul Öncesi Eğitim Ortamlarının Kalite Değişkenleri Açısından Değerlendirilmesi,* Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.

Gültekin Akduman, G. (2013). *Okul öncesi eğitimin tanımı ve önemi.* Gülden Uyanık Balat (Ed.), Okul öncesi eğitime giriş içinde (s.2-15). Ankara: Pegem.

Gültekin, M., (2020). *Eğitimde Program Geliştirme,* Behçet Oral, Taha Yazar (Ed) Program Geliştirmeye İlişkin Temel Kavramlar, Ankara: Pegem Yayınları

Gürkan, T., (2012). Okul Öncesi Eğitim Programı. R.Zembat (Ed.). *Okul Öncesinde Özel Öğretim Yöntemleri.* (s.35-76). Ankara: Anı Yayıncılık.

Güven, G. (2013). Okul öncesi eğitim programı. Gülden Uyanık Balat (Ed.), Okul öncesi eğitime giriş içinde (s.82-133). Ankara: Pegem Yayınları

Haktanır, G. (2012). *Türkiye Cumhuriyeti"nin kuruluşunun 100. Yılına doğru ülkemizde okul öncesi eğitim.* Gelengül Haktanır (Ed.), Okul öncesi eğitime giriş içinde (s.311-334 Ankara: Anı.

Hamarat, D., 2017, *2013 okul öncesi eğitim programı ve bu programın uygulanmasına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.

Heroman, C. ve Copple, C., (2006). *Teaching in the kindergarten year.* (Ed. D. F. Gullo). KToday. Teaching and learning in the kindergarten year. USA: National Association for the Education of Young Children (NAEYC).

Hew, Khe Foon; Jia, Chengyuan; Gonda, Donn Emmanuel; Bai, Shurui (21 December 2020). "Transitioning to the "new normal" of learning in unpredictable times: pedagogical practices and learning performance in fully online flipped classrooms". *International Journal of Educational Technology in Higher Education.* 17 (1): 57.

Honeyman, M; Miller, G (December 1993). *"Agriculture distance education: A valid alternative for higher education?"* (PDF). Proceedings of the 20th Annual National Agricultural Education Research Meeting: 67–73. Archived (PDF) from the original on 30 April 2015.

Hood, Micaela (1 May 2020). "*Virtual learning gets mixed reviews from Pocono parents*".

Işık, N. E., 2015, *Öğretmenlerin MEB 2013 okul öncesi eğitim programı hakkındaki görüşleri ve programı kullanma durumları*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

İçten, T., (2006). "*Uzaktan Eğitim Öğrencileri İçin Çevrimiçi Sınav Sistemi Uygulamasının Geliştirilmesi",* Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

İş, A., 2017, *Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin 2013 okul öncesi eğitim programındaki kazanımların gerçekleşme düzeyine yönelik algıları*, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.

İşman, A., (1999). *Uzaktan eğitim*: EDOK Uzaktan Eğitim Merkezi. Birinci Uzaktan Eğitim Sempozyumu, 15- 16 Kasım, Kara Kuvvetleri Eğitim ve Doktrin Komutanlığı, Ankara, s. 93-101.

Jedlicka, J. S., Brown, S. W., Bunch, A. E., ve Jaffe, L. E. (2002). A comparison of distance education instructional methods in occupational therapy. *Journal of Allied Health, 31*(4), 247-251.

Kamerman, S. B., (2006). *A Global History of Early Childhood Education and Care.* Background paper prepared for the Education for All Global Monitoring Report 2007. Paris: UNESCO.

Kandır, A., Can Yaşar, M., Tuncer, N., (2012). *Okul Öncesi Dönemde Fen Eğitimi,* Morpa Yayınları: İstanbul

Kandır, A., Özbey, S., İnal, G, (2011). Okul Öncesi Eğitimde Program (1) Kuramsal Temeller, İstanbul: Morpa Yayınları

Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemi.* Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kaplan, Andreas M., Haenlein, Michael (2016). "Higher education and the digital revolution: About MOOCs, SPOCs, social media, and the Cookie Monster". *Business Horizons. 59* (4): 441–50.

Karagöz, M., 2019, *MEB 2013 okul öncesi eğitim programının uygulanışına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Kaya, Z., (2002). *Uzaktan Eğitim*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Kim, H., Park, E., ve Lee, J., (2001). "All done! Take it home". Then into a trashcan? Displaying and using children's art projects. *Early Childhood Education Journal,* 29(1), 41-50.

Kirtman, L., (Fall 2009). "Online Versus In-Class Courses: An Examination of Differences in Learning Outcomes" (PDF). *Issues in Teacher Education. 18* (2): 103–115

Koçyiğit, S. (2011). *Okul öncesi eğitim kurumlarında personel.* G. Uyanık-Balat (Ed.), Okul öncesi eğitime giriş içinde (s. 184-204). Ankara: Pegem

Küçükahmet, L., (2009). *Program Geliştirme ve Öğretim,* Ankara: Nobel Yayınları

Küçüktepe, C. Ve diğerleri (2011). *Öğretim İlke ve Yöntemleri,* İstanbul: Lisans Yayıncılık

Küçüktepe, C. ve diğerleri (2019). *Eğitimde Program Geliştirme Kavramlar Yaklaşımlar,* Hasan Şeker (Ed), Program Geliştirme Süreci, Program Geliştirmede Çalışma Grupları ve Çalışma Planı Hazırlama-İhtiyaç Belirleme Yaklaşım ve Teknikleri, Ankara: Anı Yayıncılık

Kıldan, O., (2007). Okul Öncesi Eğitim Ortamları, *Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(2):501-510.

Masson, M., (December 2014). "Benefits of TED Talks". *Canadian Family Physician. 60* (12): 1080.

Mauritz, J., (1967). Definitions and Models in Curriculum Theory, Educational Theory, 17 no:2

MEB, (1993). Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, Şura Sekreterliği, On Dördüncü Milli Eğitim Şurası, *Okul Öncesi Eğitim Komisyonu Raporu*, 27-29 Eylül, MEB Yayınları: Ankara

MEB. (1994). *Okul Öncesi Eğitim Programları Kreş Anaokulu Anasınıfı*, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, :269

MEB.(2002). *36-72 Aylık Çocuklar İçin Okulöncesi Eğitim Programı.* .C. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, İstanbul: Ya-Pa Yayınları.

MEB. (2006). *36-72 Aylık Çocuklar İçin Okul Öncesi Eğitim Programı,* T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Ya-Pa Yayınları, İstanbul,: 134

MEB.(2013). *Okul Öncesi Eğitimi Programı.* Ankara: MEB Yayınları.

Meydan, S., (1984). "*Türkiye'de Okul Öncesi Eğitime Bakış*", Ya-Pa Okul Öncesi Eğitim Semineri, Ya-Pa Yayınları, İstanbul

Morrison, G., (2012). *Early Childhood Education Today*. Boston: Pearson

Mukhtar, K., Javed, K., Arooj, M., Sethi, A., (May 2020). "Advantages, Limitations and Recommendations for online learning during COVID-19 pandemic era". *Pakistan Journal of Medical Sciences. 36* (COVID19–S4): S27–S31.

NAEYC. (2003). *Early Childhood, Curriculum, Assessment And Program Evaluation.* https://www.naeyc.org/sites/default/files/globally-shared/downloads/PDFs /resources/position-statements/pscape.pdf adresinden 7 Nisan 2023 tarihinde alınmıştır

Nguyen, T., (June 2015). "The Effectiveness of Online Learning: Beyond No Significant Difference and Future Horizons" (PDF). *MERLOT Journal of Online Learning and Teaching. 11* (2): 309–319.

Oblinger, D. G., (2000). *"The Nature and Purpose of Distance Education"*. The Technology Source. Michigan: Michigan Virtual University (March/April). Archived from the original on 18 July 2011. Retrieved 23 January 2011.

OECD, (2020). *Strengthening Online Learning When Schools Are Closed:* The Role Of Families And Teachers İn Supporting Students During The COVID-19 Crisis

OECD | Building a resilient recovery: How we can emerge stronger from the COVID-19 pandemic

Oktay, A., (1989). *Türkiye'de Okulöncesi Eğitim.* İnönü Ünv. Eğitim Fak. Eğitim Bilimleri Sempozyumu Bildiriler. Mayıs 1989.

Oktay, A., (1990). Türkiye'de okul öncesi eğitim. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*. 2(2), s. 151-160.

Olivia, P. F., (1988). *Developing The Curriculum,* Boston: Scott, Frosmen and Company

Orr, P., (2010). Distance supervision: Research, findings, and considerations for art therapy. *The Arts in Psychotherapy, 37*, 106-111

Önder, A., (2010). *Yaşayarak Öğrenme İçin Eğitici Drama, Kuramsal Temellerle Uygulama Teknikleri ve Örnekleri*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım

Özçelik, D. A., (2010). *Eğitim Programları ve Öğretim*, Ankara: Pegem Yayınları

Özdemir, S. M., (2009). Eğitimde program değerlendirme ve Türkiye'de eğitim programlarını değerlendirme çalışmalarının incelenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 126-149.

Posner, G. J., (2004). *Analyzing The Curriculum,* New York: McGraw-Hill

Prescott, E., (1987). *The Environment as Organizer of Intent in Child-Care Settings*, In C. S.

Raymond, J., (28 April 2020). "Georgia awards $21 million in digital learning grants".

Result Report "*Evaluating Digital Distance Learning Programs and Activities: Studies, Practices, and Recommendations*", World Bank Institute of the World Bank, October 2001.

Sapsağlam, Ö., (2013). Değerlendirme Boyutuyla Okul Öncesi Eğitim Programları(1952-2013),*Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* Yıl:1, Sayı:1, 63-73

Saylor, J. G., Alexander, W. M., Lewis, A. J., (1981). *Curriculum Planning For Better Teaching and Learning*, New York: Hold, Rinehart and Winston

Senemoğlu, N., (2000). *Gelişim-Öğrenme Öğretme*, Ankara: Anı Yayıncılık

Sevinç, M., (2009). *Erken Çocukluk Gelişimi ve Eğitiminde Oyun*, İstanbul: Morpa Yayınları

Sönmez, B., 2022, *Okul öncesi eğitim programının öğretmen ve yönetici görüşlerine göre değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Sönmez, V., (2001). *Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı*, Ankara: Anı Yayıncılık

Sözen, N., (2020). Covıd 19 Sürecinde Uzaktan Eğitim Uygulamaları Üzerine Bir İnceleme, *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi,* Cilt 7 Sayı 12 S 302-319 ORCID: 0000-0003-2937-472X

Stanton, S., (2001). Going the distance; Developing shared web-based learning programmes. *Occupational Therapy International, 8*(2), 96-106.

Stebnicki, M. A. ve Glover, N. M., (2001). E-supervision as a complementary approach to traditional face-to-face clinical supervision in rehabilitation counseling: Problems and solutions. *Rehabilitation Education, 15*(3), 283-293.

Sucuka, N., (2004). *Okul Öncesi Veli Çocuk Eğitim Programı.* Eğitimde İyi Örnekler Konferansı, İstanbul Ocak 2004, http://www.erg.sabanciuniv.edu/iok2004/

Taba, H., (1945). *General Techniques of Curriculum Planning,* In N. B. Henry & R. W. Tyler, (eds), American education in postwar period: Current reconstruction, year book

of the national society forth the study of education, 44(1) 58, Chicago: University of Chicago Press

Taba, H., (1962). Curriculum Development; Theory and Practice. New York: Harcourt, Brace and World

Tanner, D. ve Tanner, L., (2007). *Curriculum Development:* Theory İnto Practice, New Jersey:Pearson Merrill Prentice Hall

Telli, S. G., ve Altun, D., (2020). Coronavirüs Ve Çevrimiçi (Online) Eğitimin Önlenemeyen Yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi,* 3(1), 25-34.

Temel, Z. F., (2012). "Erken Çocukluk Eğitim Programları: Niteliksel Bileşenler". *Çağdaş Eğitim Dergisi Akademik,* 1 (2), 78-84.

Temel, Z. F. (Ed.). (2015). *MEB okul öncesi eğitim programına göre hazırlanmış etkinlik plan örnekleri.* Ankara: İzge.

TUĞRUL, B., (2005). "Çocuğun Gelişiminde Anaokulu Eğitiminin Önemi". *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi,* 62(6) 25-28

Tuncer, B., (2015). Okul öncesi eğitimdeki çağdaş yaklaşımların incelenmesi ve MEB okul öncesi programıyla karşılaştırılması. *International Journal of Field Education,* 1(2), 39-58.

Tükel, A., 2017, *2013 okul öncesi eğitim programı ile ilgili öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Tyler, R. W., (1949). *Basic Principles of Curriculum and Instruction,* Chicago: University of Chicago Press

Uçuş Güldalı, Ş. ve Demirbaş, İ., (2017). Okul Öncesi Eğitim Programı İle İlkokul Hayat Bilgisi Öğretim Programının Sarmallığının İncelenmesi, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 13(3): 1084-1105, http://dx.doi.org/10.17860/mersinefd.322800

Ültanır, G., (2016). Program değerlendirme. Ankara: Nobel Yayınları

UNESCO, (2020). *COVID-19 Educational Disruption and Response,* https://en.unesco.org/covid19/educationresponse/.

UNESCO. (4 March 2020) *290 million students out of school due to COVID-19: UNESCO releases first global numbers and mobilizes response.* Retrieved 6 March 2020.

Varış, F., (1994). *Eğitim Program Geliştirme, Teori ve Teknikler*, Ankara: Alkım Yayıncılık

Veletsianos, G., (2020). *Learning online : the student experience.* Johns Hopkins University. Press. Baltimore, Maryland.

Wang, H., (2005). *Early Childhood Educators of Professional Competence in Preschool Settings* (Unpublished Master‟ s Thesis). The Pennsylvania State University, United States.

Wong, K. M. B., (2007). Conceptions of art in Hong Kong preschool children. *Australian Journal of Early Childhood*, 32(4), 31-36

Woods, Michael L.; Maiden, Jeffrey; Brandes, Joyce A. (15 December 2011). An Exploration of the Representation of Students with Disabilities in Distance Education. *Online Journal of Distance Learning Administration*. 14 (4).

Wren, D. J., (1999). *School Culture: Exploring The Hidden Curriculum*, Adolescence, 34(135), 593-596

Yapıcı, Ş. ve Yapıcı, M., (2016). Türkiye'de okulöncesi öğretim programlarının tarihsel gelişimi, *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi,* 20(1), 62-76.

Yaşar, S., 2019, *2013 okul öncesi eğitim programı uygulamalarına ilişkin veli görüşleri*, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.

Yavuzer, H., (2003). *Çocuk Eğitimi El Kitabı*, Remzi Kitabevi: İstanbul

Yavuzer, H., (2005). *Çocuğunuzun İlk 6 Yılı,* Remzi Kitabevi: İstanbul

Yazlık, D. Ö., Öngören, S., (2018). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Matematik Etkinliklerine İlişkin Görüşlerinin ve Sınıf İçi Uygulamalarının İncelenmesi, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi,* (1264-1283) DOI:10.29299/kefad.2018.19.02.005

YÖK, (2020). *Yükseköğretim Kurumları 2020 Yılı Uzaktan Eğitimde Kalite Güvencesi Durum Raporu* https://yokak.gov.tr/Common/Docs/Site_Activity_Reports/EK2.pdf erişim tarihi 13.04.2023

Yıldırım, K., (2020). İstisnai bir uzaktan eğitim-öğretim deneyiminin öğrettikleri. *Alanyazın, Eğitim Bilimleri İnceleme Dergisi* 1(1). 7-15

Yıldız, M. N., (2019). *MEB 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı'nda Yer Alan Güne Başlama Ve Günü Değerlendirme Zamanı'nın Etkin Uygulanmasına İlişkin Öğretmen, Müdür Ve Akademisyen Görüşlerinin İncelenmesi,* Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara

Yılmaz, N., (2003). *Erken Çocuklukta gelişim ve eğitimde yeni yaklaşımlar*. Müzeyyen Sevinç (Ed.), Türkiye'de Okul Öncesi Eğitim, Morpa Kültür Yayınları: İstanbul

Zembat, R., (2007). *Okul Öncesi Eğitimde Nitelik. Okul Öncesi Eğitimde Güncel Konular.* İstanbul: Morpa Yayınları, 25-44.

EKLER

Ek-1. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMININ UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNE UYGULANABİLİRLİĞİNE İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ ANKETİ

1. Cinsiyetiniz	
( ) Kadın	( ) Erkek

2. Öğrenim durumunuz			
( ) Önlisans	( ) Lisans	( ) Lisansüstü	( ) Doktora

3. Çalıştığınız okul türü?	
( ) Resmi	( ) Özel

4. Meslekteki yılınız?				
( ) 0-5	( ) 6-10	( ) 11-15	( ) 16-20	( ) 21 ve üstü

5. Uzaktan eğitim sürecinde kaç yaş gruba eğitim verdiniz?		
( ) 36-48	( ) 48-60	( ) 60-71

6. Covid-19 sürecinden önce uzaktan eğitim ile ilgili hizmet içi eğitim ya da herhangi bir eğitim aldınız mı?	
( ) Evet	( ) Hayır

7. Uzaktan eğitim sürecinde hangi platformu kullandınız?					
( ) Zoom	( ) Skype	( ) Googlemeet	( ) Googleclassroom	( ) EBA	Diğer

Uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi programında yer alan gelişim alanlarındaki kazanımlarla ilgili etkinliklerin uygulanma durumunu işaretleyiniz.					
	Hiç uygulanmadı	**Az düzeyde uygulandı**	**Orta düzeyde uygulandı**	**Çoğunlukla uygulandı**	**Tamamen uygulandı**
Bilişsel Gelişim					
Dil Gelişimi					
Sosyal Duygusal Gelişim					
Motor Gelişimi					
Özbakım Becerileri					
Uzaktan eğitim sürecinde uyguladığınız etkinliklerde, çocukların bilgi ve beceri kazandığı alanları etkili olma durumlarına göre işaretleyiniz.					
	Hiç etkili olmadı	**Az düzeyde etkili oldu**	**Orta düzeyde etkili oldu**	**Çoğunlukla etkili oldu**	**Tamamen etkili oldu**
Bilişsel Gelişim					
Dil Gelişimi					
Sosyal Duygusal Gelişim					
Motor Gelişimi					
Özbakım Becerileri					

	Hiç etkili olmadı	**Az düzeyde etkili oldu**	**Orta düzeyde etkili oldu**	**Çoğunlukla etkili oldu**	**Tamamen etkili oldu**
Uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan bilişsel gelişim alanına yönelik uygulanan etkinlikler çocukların ilgili kazanımları gerçekleştirmesinde ne derece etkili olmuştur?					
Uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan dil gelişimi alanına yönelik uygulanan etkinlikler çocukların ilgili kazanımları gerçekleştirmesinde ne derece etkili olmuştur?					
Uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan sosyal-duygusal gelişim alanına					

yönelik uygulanan etkinlikler çocukların ilgili kazanımları gerçekleştirmesinde ne derece etkili olmuştur?					
Uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan motor gelişim alanına yönelik uygulanan etkinlikler çocukların ilgili kazanımları gerçekleştirmesinde ne derece etkili olmuştur?					
Uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan öz-bakım becerilerine yönelik uygulanan etkinlikler çocukların ilgili kazanımları gerçekleştirmesinde ne derece etkili olmuştur?					

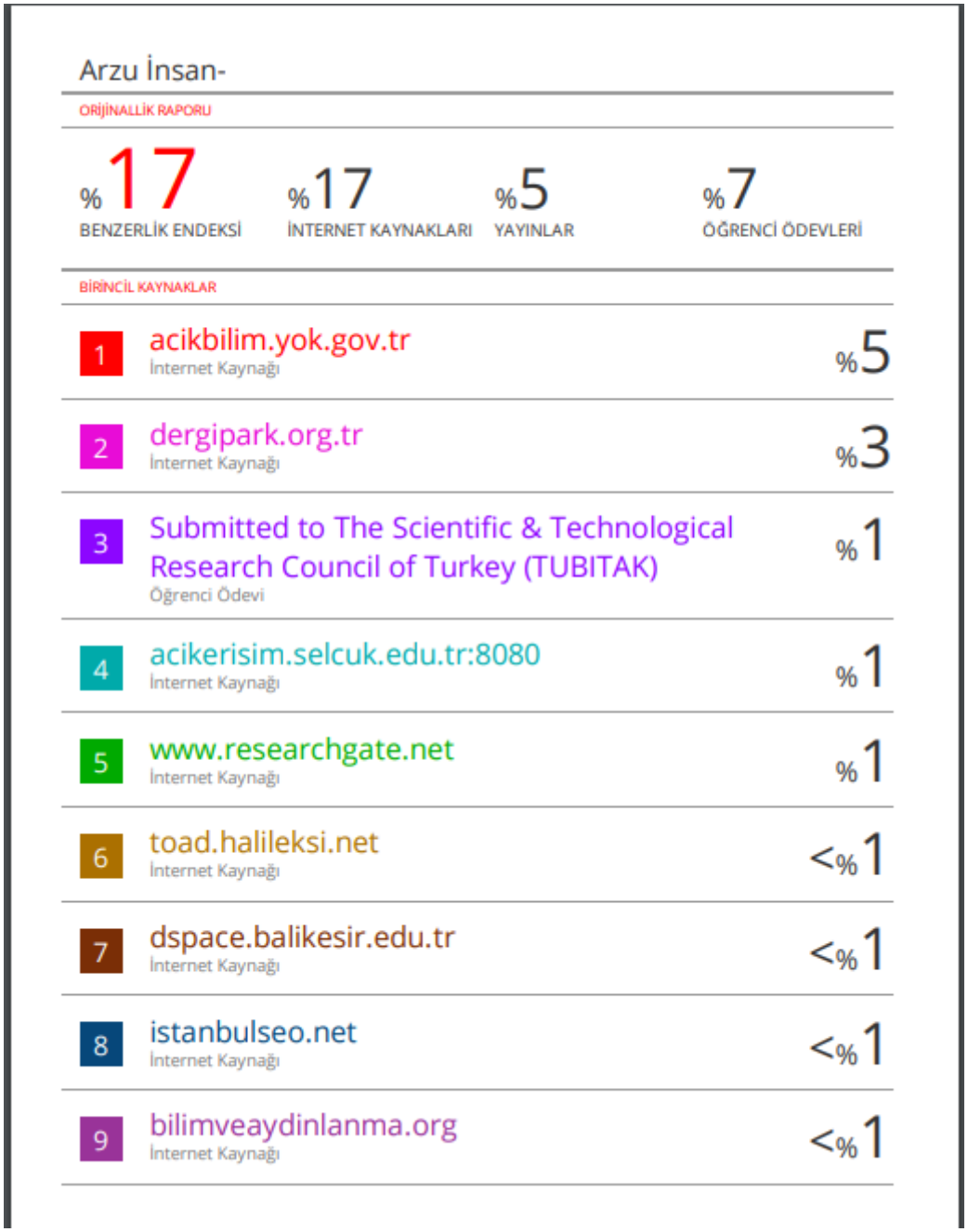
2. Bölüm Soruları	**Hiç uygulanma**	**Az düzeyde**	**Orta düzeyde uygulandı**	**Çoğunlukla uygulandı**	**Tamamen uygulandı**
Uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan matematik etkinliklerini uygulama durumunuza göre işaretleyiniz.					
Uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan fen etkinliklerini uygulama durumunuza göre işaretleyiniz.					
Uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan Türkçe etkinliklerini uygulama durumunuza göre işaretleyiniz.					
Uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan okuma-yazmaya hazırlık etkinliklerini uygulama durumunuza göre işaretleyiniz.					
Uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan oyun etkinliklerini uygulama durumunuza göre işaretleyiniz					
Uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan drama etkinliklerini uygulama durumunuza göre işaretleyiniz.					
Uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan hareket etkinliklerini uygulama durumunuza göre işaretleyiniz.					
Uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan müzik etkinliklerini uygulama durumunuza göre işaretleyiniz.					
Uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan sanat etkinliklerini uygulama durumunuza göre işaretleyiniz.					
Uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan alan gezilerini uygulama durumunuza göre işaretleyiniz.					
3. Bölüm Soruları					
Uzaktan eğitim uygulamaları okul öncesi eğitim programında yer alan etkinlik planını ne derece					

uygulanabilmiştir?					
Uzaktan eğitim uygulamaları okul öncesi eğitim programında yer alan günlük eğitim akışını ne derece uygulanabilmiştir?					
Uzaktan eğitim uygulamaları okul öncesi eğitim programında yer alan aylık eğitim planı ne derece uygulanabilmiştir?					
Uzaktan eğitim uygulamaları okul öncesi eğitim programında yer alan özel gereksinimli çocuklar için uyarlama eğitimi ne derece uygulanabilmiştir?					
Uzaktan eğitim uygulamaları okul öncesi eğitim programında yer alan belirli günler ve haftalar etkinlikleri ne derece uygulanabilmiştir?					
Uzaktan eğitim uygulamaları okul öncesi eğitim programında yer alan aile katılımı etkinlikleri ne derece uygulanabilmiştir?					

Uzaktan eğitim sürecinde okul öncesi eğitim programında yer alan kavramları öğretilebilme durumuna göre işaretleyiniz.					
	Hiç öğretilemedi	**Az düzeyde öğretildi**	**Orta düzeyde öğretildi**	**Çoğunlukla öğretildi**	**Tamamen öğretildi**
Renk					
Geometrik şekil					
Boyut					
Miktar					
Yön/Mekanda konum					
Sayı/Sayma					
Duyu					
Duygu					
Zıt					
Zaman					
Uzaktan eğitim sürecinde uygulayabilme okul öncesi eğitimi programında yer alan ölçme değerlendirme tekniklerini durumunuza göre işaretleyiniz					
	Hiç uygulanmadı	**Az uygulandı**	**Orta düzeyde uygulandı**	**Çoğunlukla uygulandı**	**Tamamen uygulandı**
Gelişim gözlem formu					
Gelişim formu					
Portfolyo					
Rubrik					
Anektod kaydı					
Sosyometri					

Sıklık ölçümü					
Süre kaydı					
Diğer					

Ek-2. İNTİHAL RAPORU İLK SAYFASI

Arzu İnsan-

ORİJİNALLİK RAPORU

%17	%17	%5	%7
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	acikbilim.yok.gov.tr İnternet Kaynağı	%5
2	dergipark.org.tr İnternet Kaynağı	%3
3	Submitted to The Scientific & Technological Research Council of Turkey (TUBITAK) Öğrenci Ödevi	%1
4	acikerisim.selcuk.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	%1
5	www.researchgate.net İnternet Kaynağı	%1
6	toad.halileksi.net İnternet Kaynağı	<%1
7	dspace.balikesir.edu.tr İnternet Kaynağı	<%1
8	istanbulseo.net İnternet Kaynağı	<%1
9	bilimveaydinlanma.org İnternet Kaynağı	<%1

Ek-3. ETİK KURUL İZİN YAZISI

Uyarı: Canlı denekler üzerinde yapılan tüm araştırmalar için Etik Kurul Belgesi alınması zorunludur.

☒ **Etik Kurul izni gerekmektedir.**

☐ **Etik Kurul izni gerekmemektedir.**

Arzu İNSAN
(İmza)

İÜC Tarih ve Sayı: 14.03.2022-334563

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA
REKTÖRLÜĞÜ
Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu Başkanlığı

Sayı : E-74555795-050.04.01-334563 14.03.2022
Konu : 2022/64 Sayılı Etik Kurul Onayı

Sayın Arzu İNSAN
İ.Ü.C Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Eğitim Programları ve Öğretim Bölümü
Tezli Yüksek Lisans Programı Öğrencisi

İlgi : 26.01.2022 tarihli ve bila sayılı yazı

Yürütücülüğünü üstlendiğiniz "***Okul Öncesi Eğitim Programının Uzaktan Eğitim Sürecine Uygulanabilirliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri"*** başlıklı **"Yüksek Lisans Tezi"** başvurunuz etik açıdan uygun olduğuna oybirliği ile karar verilmiştir.

COVİD-19 salgının Ülkemizde yayılması nedeniyle, Kurulumuz 15.02.2022 tarihinde on-line platformda gerçekleştirilen toplantısında yapılan değerlendirmeler sonucunda; elektronik belge sistemi (EBYS) ile uygunluğu bildirilen yazının ve eki formun ilgili makamlarca **"Etik Kurul Onayı"** belge olarak değerlendirilmesi hususunda;

Gereği için bilgilerinizi rica ederim.

Prof. Dr. Selçuk HÜNERLİ
Başkan

Ek:1 Onay Formu

Ek-4. KURUM İZNİ YAZILARI

☒ **Kurum izni gerekmektedir.**

☐ **Kurum izni gerekmemektedir.**

Arzu İNSAN
(İmza)

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-59090411-20-47783514 14/04/2022
Konu : Anket ve Araştırma İzni (Arzu İNSAN)

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : a) Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 21.01.2020 tarihli ve 2020/2 sayılı genelgesi.
b) İstanbul Üniversitesi - Cerrahpaşa Rektörlüğünün 01.04.2022 tarihli ve 349371 sayılı yazısı.
c) Müdürlüğümüz Araştırma ve Anket Komisyonunun 11.04.2022 tarihli tutanağı.

Araştırma Konusu	: Okul Öncesi Eğitim Programının Uzaktan Eğitim Sürecine Uygulanabilirliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri
Araştırma Türü	: Anket
Araştırma Yeri	: Fatih
Araştırma Yapılacak Kişiler	: Anaokulu, Anasınıfı, İlkokul, Ortaokul Öğretmenleri
Araştırmanın Süresi	: 2021 - 2022 Eğitim ve Öğretim Yılı

Yukarıda bilgileri verilen araştırmanın; 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa aykırı olarak kişisel veri istenmemesi, öğrenci velilerinden açık rıza onayı alınması, yüz yüze eğitime geçmiş olan kurumlarımızda, Covid-19 tedbirlerinin araştırmacı ve ilgili kurum idarelerince alınması, bilimsel amaç dışında kullanılmaması, bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarımıza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun kamuoyuyla paylaşılmaması ve araştırma bittikten sonra 2 (iki) hafta içerisinde Müdürlüğümüze gönderilmesi, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim ve öğretimi aksatmayacak şekilde, ilgi (a) genelge esasları dâhilinde uygulanması kaydıyla Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Levent YAZICI
İl Milli Eğitim Müdürü

OLUR
14/04/2022
Dr. Hasan Hüseyin CAN
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:
1- İlgi (b) Yazı ve Ekleri (8 Sayfa)
2- İlgi (c) Tutanak (1 Sayfa)